

تدوین آیین‌نامه واردات خودرو تا ۱۰ روز آینده

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه ظرف یک هفته تا ۱۰ روز آینده، آیین‌نامه واردات خودروها تدوین می‌شود، گفت: ایجاد تحول در وضعیت خودروها به‌طور قطع در آیین‌نامه واردات خودروهای نو و کار کرده مدنظر قرار خواهد گرفت. عباس علی‌آبادی اظهار کرد: آنچه به‌نظر من، برای مردم مهم است، نوآوری‌هایی است که در این عرصه اتفاق خواهد افتاد. بنابراین بنا داریم که تحولی در وضعیت موجود خودروها به‌وجود آوریم؛ این تحول شامل عرضه مناسب خودروهای موجود و توجه به تولید خودروهای برقی می‌شود.

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

نظر کارشناسان در بررسی هزینه-فایده اخذ مالیات از سود سپرده

دود این آتش به چشم بانک‌ها می‌رود

بر سود سپرده بانکی معاف باقی ماندند، اما زمزمه‌های اخذ مالیات از سود سپرده‌ها ادامه یافت تا اینکه روز شنبه محمدهادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی شرایط پذیرش سود پرداختی به سپرده‌گذاران بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی را به ادارات کل مالیاتی ابلاغ کرد.

ابتدایی ابلاغ قانون بودجه، تفسیر این بند از حیث مالیات‌ستانی از سود سپرده بانکی صندوق‌های سرمایه‌گذاری فعال در بازار سرمایه مورد بحث قرار گرفت که در نهایت با شفاف‌سازی سازمان امور مالیاتی کشور، این مجادلات پایان یافت و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشمول این ماده قانونی قرار نگرفتند و همچنان از پرداخت مالیات

پس از تصویب قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در مجلس شورای اسلامی و ابلاغ آن توسط رئیس دولت سیزدهم، یکی از تبصره‌های مورد توجه و حتی مورد مناقشه، بند (ر) تبصره (۶) قانون بودجه بود. طبق این بند قانونی معافیت مالیاتی درآمد حاصل از سپرده‌گذاری اشخاص حقوقی با لحاظ موارد استثنا، لغو شد. در همان ماه

سرمقاله

قانون داریم
مشکل در اجراست

گفت‌وگو

رابطه دیالکتیکی
معدن و محیط زیست

برونده روز

در بررسی عملکرد مناطق آزاد نمایان شد

بهره‌برداری خودرویی
از ظرفیت مناطق آزاد

بستر توسعه یا محمل رانت؟

در جازدن برای توسعه

گزارش روز

حفاظت بدون حمایت

حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی در هر کشوری علاوه بر وضع قوانین معین برای روند بهره‌برداری از آن، منوط به فعالیت‌های محیط‌بانانی است که وظیفه پاسداری از طبیعت را برعهده دارند. طبق قوانین بین‌المللی، به‌ازای هر هزار هکتار عرصه حفاظت‌شده، باید یک محیط‌بان فعالیت کند. این در حالی است که تعداد نیروهای یگان حفاظت محیط‌زیست کشورمان در مجموع به ۴ هزار نفر می‌رسد که از این تعداد، حدود ۳ هزار نفر از نیروها در عرصه اجرایی فعالیت می‌کنند و با توجه به نوع شیفت‌بندی نیروهای محیط‌بان، در هر لحظه حداکثر دوسوم این نیروها در مناطق تحت‌مدیریت سازمان محیط‌زیست مشغول فعالیت هستند؛ بنابراین می‌توان گفت هر محیط‌بان کشور در هر لحظه باید از ۱۶ هزار هکتار از عرصه‌های طبیعی کشور حفاظت کند.

گزارش مناسب به مناسبت روز ملی اهدای خون

خون اهدا کنید، زندگی ببخشید

حکمرانی روابط اقتصادی در صنعت پلاسما

طرح: آیدیا خریدی

HORAND
AFSHAR ELECTRONIC INDUSTRIES

طراحی، ساخت و نصب تجهیزات سالن‌های کنفرانس و جلسات
میکروفن کنفرانس تجهیزات صوت عمومی و حرفه‌ای،
سیستم تصویر برداری و نورپردازی

ایمیل: INFO@HORAND.COM موبایل: ۰۹۱۲۳۱۹۰۷۴۵ اینستاگرام: HORANDAUDIO
تلگرام: HORAND_CO تلفن تماس: ۰۹۱۲۱۵۷۷۹۲۸
تهران - خیابان انقلاب - خیابان لاله زار نو - ساختمان شماره ۳ البرز - طبقه سوم - واحد ۱۷
کد پستی: ۱۱۴۵۶۵۱۹۱ www.HORAND.com صندوق پستی: ۱۱۳۶۵-۳۶۸۶

ویژه نامه روز ملی صادرات را منتشر میکنند

گستره توزیع: سراسر کشور تاریخ انتشار: دهم مهرماه
شماره بازرگانی: ۰۲۱-۸۸۷۲۲۷۳۲

WAREHOUSE

24/7

SMTNEWS.IR

قانون داریم؛ مشکل در اجراست

مجدد زحاری
فصل اقتصادی

فلسفه وجودی مناطق آزاد کشور، بهره‌وری بهینه از ظرفیت‌های موجود در راستای «تولید، اشتغال و فعالیت‌های اقتصادی» در این مناطق است.

بنا بر تعاریف بین‌المللی، منطقه آزاد محدوده حراست‌شده بندری و غیربندری است که از شمول برخی مقررات جاری کشور متبوع خارج بوده و با بهره‌گیری از مزایای نظیر معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و تعرفه گمرکی، همچنین سهولت و تسریع در فرایندهای صادرات و واردات با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری، به توسعه سرزمین اصلی کمک می‌کند. بر این اساس، تامین کمیودهای توسعه اقتصاد ملی، بهره‌گیری از مزایا، ظرفیت‌ها و به‌طور کلی برتری‌های نسبی منطقه، برقراری ارتباط سیستماتیک بین اقتصاد ملی و جهانی، کسب افزودن بر مهارت‌های نیروی کار و مدیریت، تولید و اشتغال، کسب درآمدهای ارزی، جذب سرمایه‌های خارجی و فناوری پیشرفته، همچنین در مرتبه بعدی محرومیت‌زدایی و توجه به مناطق محروم از جمله اهداف اصلی ایجاد مناطق آزاد است. در ایران نیز ایده اولیه شکل‌گیری مناطق آزاد تجاری - صنعتی به برنامه اول توسعه مصوب سال ۱۳۶۸ برمی‌گردد.

باوجود تمام مزیت‌ها و ظرفیت‌هایی که برای مناطق آزاد تجاری - صنعتی برشمرد می‌شود، اما بررسی تجربه مناطق آزاد ایران که تاکنون تعداد آنها به عدد ۹ رسیده است، نشان می‌دهد این ۹ اقدام از دستیابی به اهداف اولیه خود بازمانده‌اند. در بررسی دلایل این ناکامی به بروز قاچاق در مناطق آزاد تجاری - صنعتی هم می‌رسیم که البته موافقان و مخالفان خود را دارد و موضوعی است که گاهی مطرح می‌شود و انتقادات بسیاری را متوجه عملکرد مناطق آزاد می‌کند.

ورود کالا به این مناطق با معافیت‌های بالایی همراه بوده است و برای جلوگیری از بروز پدیده قاچاق در این مناطق، باید در فرایند ورود کالا از مناطق آزاد به سایر مناطق کشور، قوانین به‌درستی رعایت شوند. در غیر این صورت، کالاهایی که با استفاده از معافیت‌های مختلف و تسهیلات همانند معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و معافیت‌های مالیاتی به مناطق آزاد وارد شده است، بدون رعایت قوانین کشوری و بدون پرداخت حقوق گمرکی به سایر مناطق کشور وارد خواهد شد و قاچاق کالا موضوعیت می‌یابد.

باتوجه به مراتب فوق مشخص است که خلأ قانونی در لزوم نظارت و کنترل بر کالاهای ورودی از خارج کشور به مناطق آزاد و همچنین از مناطق آزاد به سایر مناطق کشور وجود ندارد و مشکل در اجرای درست قوانین و نظارت بر اجرا است. از سوی دیگر، نفعظ ورود غیرقانونی کالاها از مبادی رسمی و غیررسمی بلکه بحث قاچاق معکوس و خروج کالاها از کشور، نیز از مسائل مهم امروز اقتصاد کشور محسوب می‌شود.

کارشناسان دلایل متعددی را در شکل‌گیری و رونق قاچاق، دخیل می‌دانند که یکی از آنها، بحث وجود ممنوعیت‌های وارداتی است. در رابطه با این مسئله، باید گفت که ایران جزو معدود کشورهای است که در بخش واردات، ممنوعیت‌های غیرتعرفه‌ای دارد. سایر کشورها با وضع چارچوب‌های تعرفه‌ای، واردات کالاها را مدیریت می‌کنند و اگر هدف دولت‌ها کاهش واردات باشد، تعرفه‌ها را افزایش می‌دهند. در حالی که ایران از سال‌های گذشته در راستای حمایت از تولید ملی و همچنین صرفه‌جویی در مصرف منابع ارزی، واردات بخش زیادی از کالاها را ممنوع کرده است. پاسخگو نبودن تولیدات داخلی سبب شده تا تقاضای واقعی بازار از طریق روش‌های غیرقانونی تامین شود، اما بازار قاچاق، فشار زیادی را بر بازارهای غیررسمی ارز وارد کرده است و این مسئله زبان‌های بیشتری را برای اقتصاد به‌همراه دارد.

دلار برای خرید کالای قاچاق، از بازارهای غیررسمی ارز تهیه شده که خود بر نرخ بازار آزاد اثرگذار است. با افزایش تقاضا، نرخ ارز نوسان پیدا می‌کند و در نهایت، تنش‌های اقتصادی ایجاد می‌شود. بنابراین، یکی از مهم‌ترین پیامدهای منفی افزایش قاچاق، رشد نرخ ارز در بازارهای غیررسمی است. از سوی دیگر، باید به کاهش درآمدهای مالیاتی دولت به‌عنوان یکی از زیان‌های قاچاق اشاره کرد. از این‌رو، سیاست ایجاد ممنوعیت برای واردات کالاها نه تنها به نفع بازار ارز کشور نبوده، بلکه مانع از ایجاد درآمدهای جدی برای دولت هم شده است.

وجه دیگری از قاچاق، قاچاق معکوس کالا است که کارشناسان معتقدند که دلیل اصلی این رخداد، ارزان بودن کالاهای مهم در داخل مانند دارو و سوخت نسبت به کشورهای همسایه است. در سال‌های اخیر، با افزایش نرخ دلار و نوسان سایر شاخص‌های اقتصادی، شاهد مبادله شدن کالاهای تولید ایران مانند محصولات کشاورزی در مرزها بودیم که این مسئله نیز به‌نوبه خود پیامدهای مخربی را برای اقتصاد کشور به‌همراه داشته است.

دلیل اصلی این اتفاق را می‌توان ارانه سوبسید و یارانه به تولید در نه‌نهایت، پایین بودن نرخ کالاها معرفی کرد. با ارزان بودن نرخ کالاها در داخل، فروش آنها به سایر کشورها با مبالغی بالا سود اقتصادی داشته و در نه‌نهایت، پدیده قاچاق معکوس شکل گرفته است.

علاوه بر تمام موارد مذکور، اگر تخلفاتی مانند فروش کالاهای تقلبی، تاریخ مصرف گذشته و سایر موارد این‌چنینی را به معایب قاچاق اضافه کنیم، خواهیم دید، اقتصاد پنهان ناشی از قاچاق، از سمت‌وسوهای متفاوتی به مردم آسیب رسانده است. بنابراین، انواع قاچاق تا به امروز نه برای دولت و نه برای مردم سودی نداشته است، بنابراین باید مدیران دولتی راهکارهایی مناسب برای اجرای سیاست‌های تجاری در نظر گیرند.

سازگارها باید به‌گونه‌ای باشند که ضمن پاسخ به نیاز بازار، استانداردهای وارداتی را رعایت کرده و برای کشور بیشترین منفعت را داشته باشند. در غیر این صورت، بازار سیاه قاچاق همچنان به بدنه اقتصاد کلان کشور ضربه خواهد زد.

روز گذشته با شایعه انحلال بورس کالا، بازار سرمایه با یک وضعیت ریزشی قوی مواجه شد. به‌گزارش مهر، شاخص کل بورس در نیم ساعت پایانی با یک سقوط هم‌جانبه نزدیک به ۳۰ هزار واحدی مواجه شد و دلیل آن هم، شایعه انحلال بورس کالا بود. بلافاصله سازمان بورس در تکذیب‌های برای این خبر اعلام کرد: خبر منتشرشده در فضای مجازی کاملاً کذب بوده و خبرهای کذب منتشرشده در این زمینه، تنها در راستای تشویش افکار عمومی و آسیب رساندن به روند بازار سرمایه است.

تکذیب شایعه انحلال بورس کالا

مجید عشقی، دبیر شورای عالی بورس نیز در این رابطه گفت: به‌موجب قانون بازار اوراق بهادار، صدور، تعلیق و لغو مجوز فعالیت بورس‌ها جزو وظایف شورای عالی بورس بوده است و به‌هیچ‌وجه موضوع اشاره‌شده، در دستور کار شورای عالی بورس قرار ندارد. بورس کالا در سال‌های اخیر به شفافیت معاملات کالاهای پذیرفته‌شده کمک شایانی داشته و عملکرد این بورس در اقتصاد ملی انکارناپذیر است.

ارزش معاملات خرد عدد ۵.۷۸۵ میلیارد تومان را به‌ثبت رسانده که

دستور تسریع در واگذاری زمین و ساخت مسکن

اعلام و نسبت به آن میزان که قابل‌پرداخت است، به‌موقع اقدام کنند. رئیسی همچنین وزیر راه و شهرسازی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزیر کشور را مکلف کرد با برگزاری جلسه‌های مشترک موضوع بیمه کارگران ساختمانی را با فوریت بررسی و راهکارهای مساعدت دولت برای تسریع در حل این موضوع را احصا کنند. رئیس‌جمهوری از دستگاه‌های اجرایی دخیل در ساخت مسکن نیز خواست در واگذاری پروژه‌های آماده، معطل بخش‌های دیگر نباشند و هر تعداد از واحدهای مسکنی را که آماده شده، به مردم واگذار کنند. «تقدیر از اقدام بنیاد مسکن در ساخت سالانه ۴۰۰ هزار مسکن روستایی در قالب نهضت ملی مسکن»، «تاکید بر استمرار بازرسی‌ها از مشاوران املاک و توجه

سید ابراهیم رئیسی در جلسه شورای عالی مسکن، تامین مسکن برای مردم را اولویت‌های مهم دولت دانست و با تایید اقدامات انجام‌گرفته در واگذاری زمین و ساخت مسکن از سوی دستگاه‌های مختلف، بر جدیت وزارتخانه‌ها، بانک‌ها و بخش‌های مختلف برای تداوم این اقدامات در قالب نهضت ملی مسکن تاکید کرد. به‌گزارش مهر، رئیس‌جمهوری با تاکید بر اهمیت پرداخت به‌موقع تسهیلات ساخت مسکن در چشم مسکن‌سازی، با بیان اینکه به‌موجب قانون بانک‌ها موظفند ۲۰ درصد تسهیلات بانکی را به ساخت مسکن تخصیص دهند، تصریح کرد: اگر بانک‌ها امکان پرداخت تسهیلات به‌میزانی که قانون برای آنها تعیین کرده، ندارند، باید به‌صورت شفاف به مردم

رونق تولید و توسعه صادرات، مأموریت مناطق آزاد

تولید با هزینه‌اندک و ارزان، ایجاد زیرساخت‌های داخلی در سال‌های پس از انقلاب، وجود بازارهای صادراتی و منطقه‌ای و همچنین دسترسی به آب‌های بین‌المللی، مهم‌ترین مزیت‌های اقتصادی کشور برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی هستند. وی افزود: در مناطق آزاد علاوه بر مزیت‌هایی که ذکر شد، وجود مشوق‌های خوب اقتصادی از جمله معافیت‌های

دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی گفت: با معرفی خوب فرصت‌های سرمایه‌گذاری و توانمندی‌های صادراتی به سرمایه‌گذاران واقعی، مناطق آزاد ایران تبدیل به بهشت سرمایه‌گذاری کشور خواهند شد.

به‌گزارش مهر، حجت‌الله عبدالملکی در ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، گفت: رونق تولید و توسعه صادرات با هدف برون‌گرایی و تامین منابع ارزی، مأموریت اصلی مناطق آزاد در کشور است. وی گفت: افزایش تولید، توسعه صادرات، پیشرفت فناوری، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، تامین کالاهای اساسی و عمران و آبادانی مناطق، ۶ وظیفه اصلی مأموریت ویژه مناطق آزاد براساس قوانین است. عبدالملکی افزود: در گذشته، مناطق آزاد متهم بودند که تبدیل به سکوی واردات شده‌اند، اما در دوران جدید و در دولت سیزدهم، شاهد رشد سریع تراز تجاری مثبت در این مناطق هستیم. مشاور بین‌المللی، برگزاری و حضور در نمایشگاه‌های خارجی، فرصت خوبی برای معرفی بسته‌های سرمایه‌گذاری و توانمندی‌های مناطق آزاد خواهد بود. مشاور رئیس‌جمهوری خاطر نشان کرد: وجود برخی بخشنامه‌ها و قوانین دست‌وپاگیر، موجب انحراف در هدف‌گذاری انجام‌گرفته در راستای جذب سرمایه‌گذاری، رونق تولید و توسعه صادرات در مناطق آزاد می‌شود.

به نقش اتحادیه مربوطه در نظم بخشیدن به واحدهای صنعتی و برخورد به‌موقع با متخلفان»، «تشدید نظارت بر سکوهای فعال در بازار مسکن»، «افزایش نظارت بر بازار اجاره‌بهای مسکن به‌ویژه در پایتخت»، «بهره‌گیری از ظرفیت تعاونی‌های مسکن کارگری، کارمندی و روستایی در تولید مسکن»، «تاکید بر توجه ویژه به تولید فولاد و سیمان و عرضه آن با نرخ مناسب به مصرف‌کننده» از دیگر محورهای سخنان رئیس‌جمهوری در این جلسه بود.

تدوین آیین‌نامه واردات خودرو تا ۱۰ روز آینده

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه ظرف یک هفته تا ۱۰ روز آینده، آیین‌نامه واردات خودروها تدوین می‌شود، گفت: ایجاد تحول در وضعیت خودروها به‌طورقطع در آیین‌نامه واردات خودروهای نو و کارکرده مدنظر قرار خواهد گرفت. به‌گزارش ایسنا، عباس علی‌آبادی اظهار کرد: در حال تدوین آیین‌نامه واردات خودرو؛ چه کارکرده و چه خودروهای نو هستیم و این آیین‌نامه در شرف تدوین است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد: آنچه به‌نظر من، برای مردم مهم است، نوآوری‌هایی است که در این عرصه اتفاق خواهد افتاد. بنابراین بنا داریم تحولی در وضعیت موجود خودروها به‌وجود آوریم؛ این تحول شامل عرضه مناسب خودروهای موجود و از آن مهم‌تر توجه به تولید خودروهای برقی می‌شود.

وی اعلام کرد: وزارت صمت در تدارک فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای خودروهای برقی است که بحث بسیار مهمی است و سبب ایجاد نوآوری در این حوزه در کشور خواهد شد. ایجاد زیرساخت خودروهای برقی در این دولت اتفاق خواهد افتاد و منافع بسیاری را از حیث مسائل زیست‌محیطی نصیب کشور خواهد کرد؛ چراکه وضعیت بهتری از این جهت پیدا خواهیم کرد. ضمن اینکه در آمدی که ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی است، با عدم مصرف این سوخت‌ها نصیب کشور خواهد کرد.

علی‌آبادی درباره اینکه ممکن است واردات خودروهای نو و کارکرده به خودروهای برقی محدود شود، تصریح کرد: برای واردات خودروهای برقی، ارجحیت قائل هستیم و اولویت ما واردات خودروهای برقی است. وی گفت: با رئیس کل بانک مرکزی گفت‌وگویی انجام گرفته است تا تسهیل بیشتری برای واردات خودروهای برقی در نظر گرفته شود. اولویت را به تاسکی‌ها که مصرف بیشتری دارند و واردات آنها تریب بیشتر در کاهش مشکلات محیط‌زیستی دارد و منفعت بیشتری برای کشور خواهد کرد، داده‌ایم. سپس خودروهای اشتراکی برای مصرف مردم در نظر گرفته شده است. مقام عالی وزارت صمت ابراز امیدواری کرد که ظرف یک هفته تا ۱۰ روز آینده، آیین‌نامه واردات خودروها تدوین شود.

تامین بازار مرغ با جوجه‌ریزی ۱۳۰ میلیون قطعه‌ای در ماه

وزیر جهاد کشاورزی افزایش جوجه‌ریزی را راهکاری برای تامین بازار مرغ عنوان کرد و گفت: با جوجه‌ریزی ماهانه ۱۳۰ میلیون قطعه، نیاز بازار مرغ کشور به‌طورحتم تامین می‌شود. به‌گزارش ایسنا، محمدعلی نیکبخت با اعلام خبر افزایش جوجه‌ریزی در مرغداری‌ها گفت: در ۵ روز گذشته روزانه بیش از ۱۰ هزار تن سویا برای تامین نیاز نهاده‌های مرغداران به استان‌ها ارسال شد. وی ادامه داد: در ماه تیر، میزان جوجه‌ریزی ما به ۱۳۱ میلیون و ۸۰۰ هزار قطعه رسید. برای مرداد نیز به‌دنبال این هستیم که حداقل ۱۳۰ میلیون قطعه جوجه‌ریزی داشته باشیم. وزیر جهاد کشاورزی اضافه کرد: با جوجه‌ریزی ماهانه ۱۳۰ میلیون قطعه، نیاز بازار مرغ کشور به‌طورحتم تامین می‌شود.

پیگیری منافع ایران در میدان گازی آرش

وزیر نفت با تاکید بر اینکه ایران درباره میدان گازی آرش تامین حقوق و منافع خود را پیگیری می‌کند، گفت: ایران هرگونه تضییع حقوق خود را بر نمی‌تابد. به‌گزارش وزارت نفت، جواد اوجی در حاشیه نشست بررسی طرح‌ها و پروژه‌های میدان‌های مشترک نفت و گاز درباره میدان مشترک گازی آرش گفت: جمهوری اسلامی ایران همواره از حل‌وفصل دوستانه مسائل مرزی و دریایی با همسایگان پشتیبانی می‌کند. وی ادامه داد: درباره بهره‌برداری از میدان‌های مشترک نفت و گاز همیشه راه مذاکره و تفاهم با همسایگان را در پیش گرفته‌ایم.

کارمندان دولت، پاداش‌های مناسبتی می‌گیرند

همه مشمولان (کارمندان دولت) این‌گونه توضیح داده شده که انواع پاداش و مزایای قابل‌پرداخت در قالب چهار جدول آمده است. به‌عنوان مثال، در جدول شماره یک انواع مزایای جانبی در دسته‌بندی‌های «معیشتی» شامل (خوراک، حمل‌ونقل، مسکن، بهداشت و سلامت)، «رفاهی» شامل (تفریحی و ورزشی، انگیزشی و تشویقی و حمایتی و هدایا) و «جوانی جمعیت» تحت‌عنوان تکمیل خانواده و افزایش جمعیت شرح داده شده است. هر یک از ۳ دسته‌بندی ذکر شده به‌ترتیب ۳۰ تا ۷۰ درصد، ۲۵ تا ۵۵ درصد و ۵ تا ۱۵ درصد از کل بودجه در نظر گرفته‌شده برای مزایای جانبی سهم دارند.

جدول شماره «۲» که کمک‌هزینه مسکن اختصاص دارد. این مبلغ برای همه مشمولان یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان، به‌ازای سرپرست خانوار ۵۰۰ هزار

براساس ابلاغیه اخیر معاون اول رئیس‌جمهوری، کارمندان دولت تا ۱۰ میلیون تومان پاداش‌های مناسبتی دریافت خواهند کرد که بسته به وضعیت تاهل و تعداد فرزند، این مبلغ متفاوت خواهد بود. به‌گزارش ایسنا، طبق ابلاغیه اخیر معاون اول رئیس‌جمهوری در تاریخ ۴ مرداد امسال در زمینه پرداخت انواع پاداش و مزایا به کارکنان دولت، دستگاه‌های اجرایی که عملکرد کلی آنها براساس مجموع امتیاز کمکتسبه در عمومی و اختصاصی سال ۱۴۰۱ در سطح «عالی» و «خوب» ارزیابی شده باشد، مجاز هستند یک‌بار در سال پاداشی تحت‌عنوان پاداش تشویقی تا صد میلیون ریال به هر یک از کارکنان خود پرداخت کنند.

در یکی دیگر از ماده‌های این ابلاغیه نیز درباره پرداخت‌های مناسبتی به

ویژه‌تر از خبر

روش محاسبه تعرفه مشترکان گاز خانگی

مدیرکل دفتر امور مشتریان تانپیر، ضمن تشریح روند محاسبه تعرفه پلکانی برق مشترکان بر مصرف خانگی از اتربخشی اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف برق و اجرای طرح‌هایی چون پاداش صرفه‌جویی در رفقتار خانوارهای ایرانی و بهبود ۳.۵ درصدی سسرانه مصرف برق در ۲ سال اخیر خبر داد. به‌گزارش ایسنا، عبدالامیر یاقوتی با تشریح الگوی مصرف و محاسبه نرخ گاز خانگی افزود: تعرفه‌های برق در ۴ سطح الگو، ۱.۵ برابر الگو، ۲ برابر الگو و بیش از ۲ برابر تقسیم می‌شود؛ مابه‌التفاوت نرخ قبض برق مشترکان با مصرف مازاد تا ۱.۵ برابر الگو معادل ۱.۵ برابر نرخ خدمات تامین برق، با مصرف ۱.۵ تا ۲ برابر الگو معادل ۲.۵ برابر نرخ خدمات تامین برق و نرخ قبض برق مشترکان با مصرف بیش از ۲ برابر الگو معادل ۳.۵ برابر نرخ خدمات تامین برق محاسبه می‌شود. به‌گفته مدیرکل دفتر امور مشتریان تانپیر، برای مثال؛ چنانچه مشترکی در شهر تهران ۷۰۰ کیلووات ساعت برق مصرف کرده باشد؛ در چنین شرایطی تا ۳۰۰ کیلووات ساعت براساس نرخ الگو (۴۵ هزار تومان)، از ۳۰۰ تا ۴۵۰ کیلووات ساعت تا ۱.۵ برابر نرخ الگو (۷۵ هزار تومان) و ۱۵۰ کیلووات ساعت بعدی که معادل با دو برابر الگو است با ضرب ۲.۵ محاسبه می‌شود (۱۶۵ هزار تومان) و ۱۰۰ کیلووات ساعت باقیمانده با ضرب ۳.۵ برابر محاسبه می‌شود (۱۵۴

هزار تومان) در مجموع با احتساب ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده و ۱۰ درصد نرخ عوارض برق مجموع قبض برق یک مشترک تهرانی در پایان یک ماه با مصرف ۷۰۰ کیلووات ساعت برابر با ۵۱۰ هزار تومان می‌شود. یاقوتی اظهار کرد: چنانچه همین مشترک با رعایت الگوی مصرف، اقدام به مصرف بهینه برق کند و میزان مصرف خود را به ۲۵۰ کیلووات ساعت برساند، ۱۰۰ کیلووات ساعت آن با نرخ ۷۰ تومان (۷۰۰۰ تومان)، ۱۰۰ کیلووات دوم با نرخ ۸۰ تومان (۸۰۰۰ تومان) و ۵۰ کیلووات ساعت با نرخ ۱۷۰ محاسبه می‌شود (۸۵۰۰ تومان) که در مجموع مبلغ قبض برق این مشترک برای یک ماه، معادل ۲۳ هزار تومان خواهد شد. وی با بیان اینکه در چنین شرایطی اگر میزان مصرف برق یک مشترک سه‌برابر رشد کند، مبلغ قبض برق همان مشترک ۲۰ برابر افزایش می‌یابد. در حالی که فرصت صرفه‌جویی و مصرف بهینه انرژی با تغییر سبک زندگی برای همه مشترکان فراهم است، گفت: مجوز برخورد با مشترکان بر مصرف وجود دارد، اما تلاش و سعی ما بر این است که در حد امکان از این اهرم استفاده نشود، اما با توجه به اینکه مشترکان پرمصرف شناسایی شده‌اند و برای این دسته از افراد پیام‌اخطار و هشدار ارسال شده است، براین اساس معمولاً مصرف این مشترکان در زمانی که شبکه نیاز دارد، محدود می‌شود.

عکس روز

سربازان عملیات مرصاد(به پهانه ۵ مرداد، سالروز پیروزی مرصاد)

عکس: ایرنا

کارشناسان بر ضرورت ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک تاکید دارند

بهره از ظرفیت‌های اقتصادی مرزها

عکس: بهمن

مناطق آزاد، ویژه اقتصادی و همچنین شهرک‌های صنعتی به‌طور کلی به‌منظور تسهیل تولید، تجارت و سرمایه‌گذاری در برخی مناطق کشور بدون نیاز به رعایت قوانین و مقررات سخت‌گیرانه‌ای که در سایر مناطق اعمال می‌شود، تشکیل شده‌اند. در حال حاضر تعداد ۸ منطقه آزاد، ۳۱ منطقه ویژه اقتصادی و ۸۳۲ شهرک و ناحیه صنعتی در کشور وجود دارد. با وجود هدف مشترک تمامی این مناطق در تسهیل تولید و تجارت، هر یک از مناطق آزاد، ویژه و شهرک‌های صنعتی ویژگی و مزایای خاص خود را دارد که باید منجر به جذب سرمایه و رونق تولید شود. ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک در دستور کار سازمان شرکت شهرک‌های صنعتی ایران قرار گرفته و در این گزارش به مزایای ایجاد این شهرک‌ها پرداخته است.

تسهیلات حضور در شهرک‌های مشترک

مناطق امکان ورود موقت یا واردات به‌منظور پردازش دستگاه‌های صنعتی را داشته و ورود قطعی مستلزم پرداخت حقوق ورودی است. همچنین فعالان اقتصادی این مناطق مشمول قانون متروکی کالا ظرف مهلت سه ماه از نگهداری در گمرک براساس ماده ۲۴ قانون امور گمرکی می‌شوند.

۷ ماده واحده قانون اصلاح قانون درباره تاسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران از جمله ویژگی‌های این شهرک‌هاست. همچنین معافیت از مالیات بر درآمد برای مدت ۷ سال از تاریخ پروانه بهره‌برداری طبق ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم، از دیگر مزایای قابل توجه برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران به‌شمار می‌رود. فعالان اقتصادی این

شهرک‌های صنعتی در استان‌های گوناگون کشور به‌منظور تجمیع و تسهیل فعالیت کارخانه‌ها و کارگاه‌های صنعتی ایجاد شده‌اند و حمایت‌های مختلفی نسبت به فعالیت‌های صنعتی انجام شده در این شهرک‌ها اعمال می‌شود. مستثنا بودن شهرک‌های صنعتی از قوانین شهرداری‌ها، سهولت اخذ مجوزها و تعلق انواع تخفیفات براساس بند

مزایای اقتصادی شهرک‌های صنعتی مشترک

برای کشورهای همسایه: برای کشورهای همسایه، ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک در کالاهای و محصولات ایرانی، می‌تواند محصولاتمان را راحت‌تر به این کشورها صادر کنیم که مزیت اقتصادی چشمگیری است.

به گفته رسولیان، ایجاد شهرک صنعتی مشترک بین ایران و عراق، ایران و جمهوری آذربایجان، ایران و ارمنستان و ایران و ترکیه مطرح شده، اما نهایی نشده است.

گرفتن موضوعات قانونی و زیست‌محیطی برای تسهیل استقرار سرمایه‌گذاران در دستور کار است. رسولیان یکی از الزامات ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک را مکان‌یابی در مرزهای دو کشور عنوان کرد و گفت: به‌عنوان نمونه در مرز با عراق، عراقی‌ها کلیات ایجاد شهرک صنعتی مشترک را قبول کرده‌اند و برای ادامه مسیر باید چارچوب‌های همکاری توسط کارشناسان دو کشور بررسی و تدوین شوند. اینکه برق را کدام تامین کند و نرخ آن چقدر باشد، نحوه تامین کارگر و نیروهای متخصص و... نیز باید مشخص شود. مدیرعامل پیشین سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی همچنین درباره مزایای خاص ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک

علی رسولیان، مدیرعامل پیشین سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی با اشاره به مزایای ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک گفت: با ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک، جذب سرمایه‌گذاری خارجی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی از جمله دستاوردهایی است که علاوه بر ایجاد فضای انتقال دانش و فناوری می‌تواند دنبال می‌شود. وی با اشاره به اقدامات انجام‌شده در این حوزه گفت: برای شناسایی موقعیت‌های مکانی مناسب به‌منظور احداث شهرک‌های صنعتی در مناطق مرزی به‌عنوان نمونه در بانه، کرمانشاه، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی تلاش‌هایی انجام‌شده و مکان‌یابی‌ها با نظر

توجه به مزیت‌های رقابتی شهرک‌های مشترک

ما قرار گیرد. همان‌گونه که می‌دانید عراقی‌ها بودجه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ را با رشد ۷۰ درصدی از ۸۹ میلیارد دلار به بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار رسانده‌اند. نکته حائز اهمیت این است که مقرر شده ۸۵ درصد اهداف بودجه‌ای عراق از طریق تجارت فرامرزی محقق شود. در این شرایط اگر مقوله جانمایی و راه‌اندازی شهرک‌های صنعتی مشترک را دست‌کم در نقاط صفر مرزی به‌سرعت در دستور کار قرار دهیم، می‌توانیم سهم بیشتری از بازار کالا و خدمات عراق را به خودمان اختصاص دهیم و حضور چشمگیری در بازار این کشور و به تبع آن سهم چشمگیری از صادرات به عراق داشته باشیم.

در آینده‌ای نه‌چندان دور می‌توانیم دست‌کم ۳ شهرک صنعتی مشترک با عراق راه‌اندازی کنیم. سنجایی شیرازی درباره زیرساخت‌ها و اقداماتی که از طرف ایران برای ساخت شهرک‌های صنعتی مشترک لازم است، گفت: ابتدا یک سری زیرساخت‌های حقوقی لازم است. مثلاً مناطقی در عراق به‌نام مناطق آزاد تعریف و قوانین مناطق آزاد برای آن مناطق نافذ شود. زیرساخت دوم حقوقی که نیاز است، در واقع توافقی بین دولت‌های ایران و عراق است که برپایه یک اساسنامه مشترک نسبت به ایجاد یک شهر یا شهرک صنعتی اقدام کنند. در آن اساسنامه مشترک، در واقع باید زیرساخت‌های فنی، منابع انسانی، مالی، تکنولوژیک و منابع انرژی تعیین تکلیف شود. دبیرکل اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق درباره مزایای ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک در مناطق هم‌مرز با عراق اظهار کرد: باتوجه به نیروی کاری ارزان و فراوان، توان دانشی و تکنولوژیکی و همچنین فعالیت واحدهای کوچک و متوسط تولیدی در اقصی نقاط کشور، ایجاد شهرک‌های مشترک به‌طور کلی چند فرصت را پیش‌روی کشور ما قرار خواهد داد: نخست اینکه طرف عراقی می‌تواند از دانش و خدمات فنی مهندسی کشورمان نهایت بهره را ببرد. ایجاد اشتغال فرصت دوم است. اینکه نیروی کار ایرانی باتوجه به شاخص برابری نرخ بین ایران و عراق، ماهرتر و ارزان‌تر است، روی روند اشتغال اثرات مثبت منطقه‌ای خواهد داشت و در نهایت اینکه در بخش صادرات ایجاد این شهرک‌ها منجر به ارزش‌افزوده بیشتری می‌شود و صادرات غیرنفتی ما را از نظر هزینه فایده‌سودمندتر می‌کند.

دبیرکل اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق درباره مزایای ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک به **سنت** گفت: ایجاد این شهرک‌ها به چند دلیل مزیت رقابتی دارد. به‌عنوان مثال در مورد عراق، یکی از مهم‌ترین این دلایل، بحران انرژی و محدودیت تامین گاز و برق در عراق است. اگر جانیایی شهرک‌های صنعتی در حوزه سرزمینی عراق و تامین زیرساخت‌هایش بر عهده ما باشد، عملاً فضای برای تولید سرمایه‌گذاران مشترک ایران و عراقی ایجاد خواهد شد. سنجایی شیرازی دسترسی به بازار ۴۰ میلیون نفری عراق را از اهداف مهم چنین اقدام مشترکی عنوان کرد و در این باره گفت: در حال حاضر شهرک صنعتی مشترکی با عراق نداریم، اما مذاکراتی در جریان است که به سمت ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک برویم. وی درباره اقدامات انجام‌شده برای ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک اظهار کرد: در مورد عراق، مطالعات اولیه، جانمایی اولیه و تامین زمین برای ایجاد یک شهرک صنعتی در محدوده بین مرز پرویزخان و مرز خسروی، دومی در مرز باشماقی و یک شهرک صنعتی در منطقه آزاد اروند انجام شده است. ضمن اینکه قبلاً هم توافقنامه‌ای برای احداث شهرک صنعتی منطقه اروند در سلیمانیه عراق داشتیم که به‌واسطه منع قانونی و اینکه براساس اساسنامه شرکت شهرک‌های صنعتی، این شرکت خارج از مرز جغرافیایی امکان فعالیت ندارد، عملاً نتوانستیم شهرک صنعتی اروند را احداث کنیم.

دبیرکل اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق افزود: در حال حاضر، طبق تفاهنامه استانداران استان‌های هم‌مرز، ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک که بخشی در خاک عراق و بخشی در خاک ایران باشد، در دستور کار قرار دارد که جانمایی‌های اولیه و فاز مشاوره آن انجام شده و

دبیرکل اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق افزود: در حال حاضر، طبق تفاهنامه استانداران استان‌های هم‌مرز، ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک که بخشی در خاک عراق و بخشی در خاک ایران باشد، در دستور کار قرار دارد که جانمایی‌های اولیه و فاز مشاوره آن انجام شده و

پذیرفته‌شدگان مرحله دوم در «ستاد» ثبت‌نام کنند

رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده گفت: پذیرفته‌شدگان مرحله دوم طرح جایگزینی خودروهای فرسوده هرچه سریع‌تر در سامانه ستاد ثبت‌نام کنند.

به گزارش ایدرو نیوز، مهران سالاریه، رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده با اشاره به اینکه در مرحله دوم طرح جایگزینی خودروهای فرسوده سامانه یکپارچه خودرو ۱۹ هزار متقاضی تایید صلاحیت شده‌اند، افزود: برای این متقاضیان که محصولاتشان را از شرکت‌های سایپا، کرمان موتور، مدیران خودرو و فردا موتور انتخاب کرده‌اند، از سامانه نوسازی ناوگان پیامک ارسال شده است.

وی افزود: بر این اساس، متقاضیان باید با مراجعه به سامانه نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده به نشانی NNHK.IR نسبت به ثبت‌نام و ایجاد صفحه شخصی به‌عنوان متقاضی اقدام کنند.

رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده تصریح کرد: این دسته از متقاضیان همچنین باید از لیست مراکز اسقاط، مرکز اسقاط نزدیک محل سکونت خود را مشخص و سپس نسبت به تحویل خودرو فرسوده به مرکز اسقاط تعیین‌شده و طی مراحل مربوطه اقدام کنند تا به صورت سیستمی در فاز تحویل خودرو جایگزین قرار گیرند.

شماره‌گذاری وارداتی‌ها به شرط ارائه گواهی اسقاط

رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده گفت: تمامی خودروهای وارداتی برای شماره‌گذاری باید گواهی اسقاط داشته باشند.

مهران سالاریه با اشاره به اصلاحیه قانون ساماندهی صنعت خودرو گفت: بر این اساس تمامی شرکت‌های واردکننده خودرو اعم از نو و کار کرده جز کامیون‌های مشمول بند ۳۰ قانون احکام دائمی که بخشی مشمول ارائه گواهی اسقاط و بخشی پرداخت وجه هستند، مابقی مکلف به ارائه گواهی اسقاط هستند. وی افزود: این دسته از واردکنندگان تنها باید نسبت به تهیه گواهی اسقاط برای محصولاتشان برای شماره‌گذاری اقدام کنند و امکان پرداخت ۱.۵ درصد نرخ فروش برای آنها میسر نیست.

رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده تصریح کرد: این واردکنندگان باید نسبت به ثبت‌نام و ایجاد حساب کاربری در سامانه نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده به نشانی NNHK.IR اقدام و فرآیند مشخص‌شده را مطابق قانون برای دریافت مجوز شماره‌گذاری خودروهای شان طی کنند. وی خاطر نشان کرد: در حال حاضر تا زمان تصویب آیین‌نامه مربوطه، واردکنندگان خودرو مکلفند به ازای واردات هر دو دستگاه خودرو، گواهی یک خودرو فرسوده را ارائه کنند.

سخن پایانی

برخی کارشناسان معتقدند به‌دنبال مشکلات اقتصادی ناشی از اعمال تحریم‌ها، افزایش نرخ ارز و به‌تبع آن تورم، ساخت شهرک‌های صنعتی مشترک با کشورهای مختلف به‌ویژه کشورهای هم‌مرز می‌تواند ابزار مناسبی برای تعامل با سایر کشورها و کاهش فشار تحریم‌ها بر اقتصاد باشد. همچنین انتقال دانش و فناوری از کشورهای توسعه‌یافته از دیگر دستاوردهای مهم احداث شهرک‌های صنعتی مشترک است که در شرایط کنونی و مشکلات اقتصادی کشور، به نفع تولیدکنندگان داخلی خواهد شد و منافع زیادی برای کشورمان دارد.

«نفت سفید» به دست تجلی استحصال می‌شود

بخش خصوصی محقق شود.

ایران دارای ذخایر شورابه ای لیتیوم و حتی ذخایر غیر شورابه ای است که دستیابی به استحصال آن می‌تواند انقلابی در معدنکاری ایران محسوب شود. حال شرکت تجلی به‌عنوان یک شرکت پروژه محور ورود به حوزه لیتیوم را کلید زده که می‌تواند بزرگترین بازیگر معدنی کشور شود.

سرمایه‌گذاری در حوزه استحصال لیتیوم می‌تواند بر سوددهی تجلی نیز تاثیر بسیاری داشته باشد. حال حضور این شرکت در این حوزه می‌تواند نوید بخش روزهای روشن برای بخش معدن باشد. البته این مجموعه علاوه بر سرمایه‌گذاری در حوزه لیتیوم و استحصال آن در حوزه عناصر نادر خاکی نیز وارد شده است زیرا می‌داند تقاضای داخلی و جهانی به سمت این عناصر ارزشمند است و دستیابی به این عناصر می‌تواند اقتصاد ایران را متحول کند.

اما از بعد دیگر باید به این نکته اشاره داشت که اعتماد دولت به بخش خصوصی و توسعه همکاری در حوزه‌های استراتژیک از جمله دستیابی به لیتیوم منجر به تحقق اهداف مشخص شده در این حوزه

به سرعت به یکی از شرکت‌های خصوصی تاثیر گذار در توسعه بخش معدن و صنایع معدنی تبدیل شود. شرکتی از زیرمجموعه شرکت توسعه معادن و فلزات (ومعادن) که حالا به یکی از درخشان‌ترین زیرمجموعه‌های آن تبدیل شده است.

اما شاید یکی از اصلی‌ترین نقش‌آفرینی‌های تجلی را باید در حوزه عناصر استراتژیک به‌ویژه لیتیوم مشاهده کرد. این مجموعه با رصد به روز بازارهای جهانی و تحلیل آینده پیش رو به این نتیجه دست یافته است که علاوه بر حضور در حوزه‌هایی همچون مس، فولاد، طلا، زغالسنگ و... باید به سمت عناصر استراتژیک که نیاز هر کشوری محسوب می‌شود، حرکت کند.

ورود تجلی به حوزه پراهمیت لیتیوم می‌تواند به موفقیت‌های صنعتی و اقتصادی کشور منجر شود. درواقع امروز دولت می‌داند دسترسی به عناصر نادرخاکی و استراتژیک به اندازه‌ای حائز اهمیت است که نباید آن را به تعویق انداخت اما از سویی دیگر بهره‌برداری از این عناصر نیازمند سرمایه‌گذاری، تکنولوژی‌های نوین و بازاریابی است که باید به همت

بهره‌برداری از مواد معدنی در دنیا با تغییر کاربری آنها در سال‌های اخیر با تغییرات بسیاری همراه شده است. درواقع نیاز بازار و توسعه صنایع «های‌تک» توانسته مسیر معدنکاری را دستخوش تغییر کند. دستیابی به عناصر استراتژیک امروز می‌تواند به‌عنوان قدرت یک کشور تلقی شود و این را جنگ تجاری میان آمریکا و چین به خوبی به تصویر کشید. این در حالی است که ایران با در اختیار داشتن ذخایر بسیاری از مواد معدنی توانسته در میان ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار بگیرد اما همچنان از نظر اکتشاف و بهره‌برداری به نوعی دست‌نخورده محسوب شود.

عدم توجه و تمرکز بر حوزه اکتشاف در سال‌های گذشته باعث شد تا بخش معدن ایران از دنیا عقب بماند اما در چند سال اخیر با تاکید بر اهمیت این بخش و افزایش نقش آفرینی آن در توسعه صنعتی باعث شد تا دولت بیش از گذشته به بخش خصوصی متخصص اعتماد کرده و بیشتر را برای ورود آنها به توسعه بخش معدن فراهم کند. در این بین شرکت پروژه محور «تجلی» توانست

بسیاری به همراه داشته باشد که میزان وابستگی به اقتصاد نفتی را کاهش می‌دهد.

لیتیوم که حالا به عنوان نفت سفید از آن یاد می‌شود می‌تواند توسعه صنایع پایین‌دستی و ارزآوری بسیار را برای کشور داشته باشد و حال این اتفاق با کمک بخش خصوصی در حال وقوع است.

تجلی با ورود به این حوزه و سرمایه‌گذاری در بخش لیتیوم می‌تواند بازیگر اصلی اقتصاد غیرنفتی ایران در بخش خصوصی باشد. بسیار دیگر این تجربه نشان می‌دهد اعتماد دولت به بخش خصوصی می‌تواند دستاوردهای مثبت

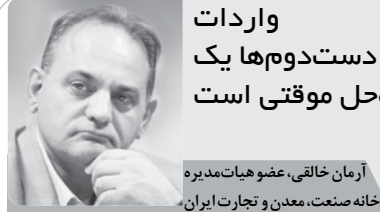
کارشناسان در گفت‌وگو با **صفت** تاکید کردند

بهره‌برداری خودرویی از ظرفیت مناطق آزاد

عکس: صفت

واردات دست‌دوم‌ها یک راه‌حل موقتی است

آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران

یکی دو سالی است که وضعیت بازار و صنعت خودرو کشور نابسامان شده و به‌دلایل گوناگون تناسب بین عرضه و تقاضا در این بازار بهم ریخته و در حالی که میزان عرضه، نه‌تنها افزایش نداشته، بلکه کاهش هم بوده، شاهد تقاضای بسیار زیاد در این بازار هستیم که پیامد مشکلات اقتصاد کلان و چالش‌های مدیریتی در صنعت خودرو کشور است.

در این میان، ممنوعیت چندساله واردات به‌دنبال مشکلات ارزی که برای کشور ایجاد شد بر چالش‌های بازار خودرو دامن زد.

در نهایت پس از اماواگرهای بسیار و تشخیص به اینکه در شرایط کنونی ممنوعیت واردات، حل مسائل صنعت خودرو را سخت‌تر خواهد کرد، حدود یک سالی است واردات خودرو آزاد شده و براساس مصوبات ابلاغیه‌های موردنظر به کسب و البته نامنظم در حال انجام است و متولیان امر امیدوارند این روند بر وضعیت بازار خودرو تاثیر مثبت بگذارد و قدری از تقاضایی را که در این بازار به‌شدت زیاد است پاسخگو باشد.

در حال حاضر بازار خودرو با معضل کمبود خودرو و عطش بسیار به خرید مواجه است که اتفاقا این عطش نسبت به خودروهای جدید و خارجی بیشتر است.

ممنوعیت واردات یکی از اصلی‌ترین عواملی بود که در چند سال اخیر تاثیر محسوسی بر بازار خودرو کشور گذاشت و منجر به انباشت تقاضا شد؛ علاوه بر این نمی‌توان کتمان کرد که به لحاظ روانی جامعه بر این باور است که خودروهای خارجی کیفیت و ایمنی بالاتری دارند.

در اینجا البته پرسش‌هایی هم مطرح می‌شود. آیا هنگامی که مبادرت به واردات کالایی از جمله خودرو می‌کنیم، این محصول همان خودرو با قطعات اصلی است یا به‌نوعی در قطعات آن دست برده شده است؟

ضمن اینکه وقتی خودرو نو و به‌روز وارد می‌شود به تیراژ بوده؛ در نتیجه قطعات موردنیاز آن نیز وارد و تامین می‌شود. خریداران خودروهای کارکرده، انتظار خدمات پس از فروش دارند. آیا نمایندگی در کشور این سرویس‌دهی را بر عهده خواهد داشت؟ خودروهای کارکرده از مدل‌های متنوع و برندهای گوناگون هستند، چراکه واردات خودروهای دست‌دوم با جست‌وجو در بازارهای گوناگون و جمع‌آوری آنها از سطح کشورهای گوناگون رخ خواهد داد و خرید از شرکت مادر نیست؛ بنابراین تنوع آنها بسیار بالا خواهد بود. زمانی که تنوع خودروها با تعداد محدود زیاد می‌شود، معمولا گارانتی وجود ندارد و خدماتی نیز شامل آنها نمی‌شود؛ این موضوع بسیار مهمی است.

عدم ارائه خدمات به این خودروها، یک معضل جدید برای بازار و صنعت خودرو کشورمان ایجاد خواهد کرد و در آینده تبدیل به یک خلأ بزرگ خواهد شد که وضعیت پیچیده صنعت خودرو را پیچیده‌تر خواهد کرد.

به احتمال زیاد مواجهه ما با واردات خودروهای کارکرده دوگانه است. با ورود خودروهای کارکرده خارجی در ابتدا خوشحال خواهیم بود، اما پس از مدتی به واسطه نیاز به قطعاتی که موجودی ندارد، دردهای زیادی برای صاحبان خودرو و بازار قطعات یدکی به‌وجود خواهد آورد و چالش‌های جدیدی برای بازار خودرو و مصرف‌کنندگان رقم خواهد خورد.

باید بپذیریم که واردات خودروهای خارجی کارکرده، فقط یک گزینه برای درمان کوتاه‌مدت نابسامانی بازار خودرو و متناسب نبودن میزان و عرضه و تقاضا در آن است و بطبع نباید با یک راه‌حلی موقتی به‌دنبال حل یک مشکل اساسی و بسامان شدن صنعت بزرگی مانند صنعت خودرو باشیم.

این‌دست اقدامات بدون در نظر گرفتن تمام جوانب آنها، به‌طور قطع مشکلات ما را بیشتر می‌کند.

یک اصل ثابت در اقتصاد که به آرامش بازار می‌انجامد، متناسب بودن عرضه و تقاضاست؛ از این‌رو برای کاهش عطش بازار، چاره‌ای جز عرضه بیشتر خودرو نداریم و باید به‌دنبال تأمین نیاز این بازار با خودروهای نو باشیم تا مشکلات این صنعت و بازار آن پیچیده‌تر نشود.

سال گذشته طرح پلاک‌گذاری ملی خودروهای مناطق آزاد با هدف بهبود عرضه خودرو به بازار کشور در قالب یک مصوبه موردتأیید هیات وزیران قرار گرفت، اما به‌دنبال فراوردهای بسیار در بازار خودرو کشور در این مدت، هنوز به مرحله اجرا نرسیده است.

شاید اگر این مصوبه اجرایی و به‌نوعی بر میزان عرضه خودرو در بازار افزوده می‌شد تا حدودی التهاب بازار خودرو فروکش می‌کرد.

در کل واردات خودرو پس از سال‌ها ممنوعیت، امری مثبت است، اما باید بدانیم که واردات خودروهای دست‌دوم تنها یک راه‌حل موقت است و نمی‌توان در بلندمدت روی آن مانور داد و انتظار داشت کم‌وکاست‌های بازار خودرو را جبران کند.

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

در یک سال اخیر، قیمت‌ها در بازار خودرو روند صعودی داشته و بسیاری از متقاضیان واقعی خرید خودرو همچنان بدون خودرو هستند. این در حالی است که عرضه و تقاضا به‌دلیل مشکلات بسیار در زمینه تولید خودرو در سال‌های اخیر، همچنان ناتراز بوده و کفه تقاضا بسیار سنگین‌تر از عرضه است. حال دولت با ارائه پیشنهادهای تلاش دارد با استفاده از ظرفیت مناطق آزاد، امکان واردات خودرو از طریق این مناطق را فراهم کند. در بهمن سال گذشته نیز مجلس به‌دنبال اجرای مصوبه‌ای بود که در راستای آن، خودروهای مناطق آزاد شماره‌گذاری شده و در سرزمین اصلی نیز تردد داشته باشند. این طرح با وجود موافقت‌های زیاد با آن، هنوز اجرایی نشده است.

صفت در این گزارش درباره مصوبه فراموش‌شده تردد خودروهای مناطق آزاد در سرزمین اصلی و مزایا و معایب واردات خودرو از مناطق آزاد نظر کارشناسان این حوزه را جویا شده است. با ما همراه باشید.

واردات خودرو از مناطق آزاد، مزیت رقابتی ایجاد می‌کند

عادل نجف‌زاده، عضو فراکسیون مناطق آزاد مجلس یازدهم درباره مصوبه شماره‌گذاری خودروهای مناطق آزاد در سرزمین اصلی به **صفت** گفت: طرح شماره‌گذاری خودروهای مناطق آزاد در سرزمین اصلی به‌دلیل هم‌زمانی با جدی شدن موضوع واردات خودرو و همچنین استیضاح وزیر صنعت، معدن و تجارت معطل ماند، اما درباره این موضوع و واردات خودرو از مناطق آزاد، نظر کمیسیون بر این است که به‌واسطه مزایایی که دارند، اجرایی شوند. واردات خودرو از مناطق آزاد، یکی از راهکارهایی است که می‌تواند مزیت رقابتی ایجاد کند. نجف‌زاده با تاکید بر اینکه واردات خودرو از طریق مناطق آزاد یک امتیاز به‌شمار می‌رود، افزود: مزیت رقابتی که این طرح ایجاد می‌کند در نهایت منجر به افزایش رغبت سرمایه‌گذاران برای حضور در این مناطق خواهد شد. به‌طور قطع این موضوع از سوی مجلس و کمیسیون‌های مربوطه پیگیری خواهد شد تا به‌واسطه تأثیرات مثبتی که بر بازار و صنعت خودرو کشور دارد، اجرایی شود.

این نماینده مردم در مجلس یازدهم با اشاره به اینکه در حال حاضر واردات خودرو به مناطق آزاد با همان شرایط قبلی در حال انجام است، اظهار کرد: مصوبه واردات خودرو شرایط را برای رقابتی کردن فضای فعالیت خودروسازها و تولید خودروهای باکیفیت‌تر و ایمن‌تر و همچنین بسامان شدن بازار خودرو فراهم خواهد کرد.

فضا رقابتی نیست

نجف‌زاده درباره مزایای واردات خودرو از طریق مناطق آزاد گفت: اولاً

باکیفیت نیستند. حدود ۱۶ هزار کشته سالانه در جاده‌ها که بخش اعظم آن به ایمن نبودن و کیفیت پایین خودروهای تولید داخل برمی‌گردد، خود شاهدی بر این مدعاست و قاعدتا چون فضا رقابتی نیست، از آن هم گریزی نیست. از سویی هم خودروسازان داخلی چندان انگیزه‌ای برای ارتقای ایمنی و کیفیت محصولات‌شان ندارند. آنچه در این شرایط می‌تواند این روند نادرست را اصلاح کند، ایجاد یک فضای رقابتی در بازار است؛ بنابراین باید با یکسری اقدامات، مانند واردات خودرو در سزاکاری درست، فضای بازار و صنعت خودرو را به سمت رقابتی شدن سوق دهیم.

نجف‌زاده در پایان با اشاره به مصوبه تردد خودروهای مناطق آزاد در سرزمین اصلی اظهار کرد: من موافق این مصوبه هستم و اینکه عده‌ای آن را رانت‌زایی می‌دانند، نمی‌پذیرم. اولاً در این رویه خروج ارز نداریم و در شرایطی که در کشور با کمبود ارز مواجهیم راهکار مهم و قابل توجهی است. از سویی دیگر، اگر سرمایه‌گذاری که فعالیت در محدوده مناطق آزاد را انتخاب کرده، درست احراز هویت شود، نه‌تنها رانتی ایجاد نخواهد شد، بلکه تبدیل به فرصتی برای سرمایه‌گذار واقعی می‌شود. اینکه امکان تردد در سرزمین اصلی به خودروهای مناطق آزاد داده شود، رغبت برای سرمایه‌گذاری در این مناطق را بالا می‌برد.

خودرو از شرایط کنونی به‌مراتب پیچیده‌تر می‌شود و حجاب قیمتی بسیار بزرگ‌تر خواهد شد؛ به‌عبارتی کاهش قیمت‌ها به‌دلیل سردرگمی ناشی از انتظار عملیات اجرایی دولت در زمینه وعده‌های داده شده است. اگر وعده‌ها در نهایت به واقعیت نپیوندند، عکس‌العمل شدید بازار را شاهد خواهیم بود.

وی در پایان درباره روند درست انجام واردات خودرو برای اصلاح بازار اظهار کرد: اگر به‌دنبال این هستیم که نرخ در بازار خودرو اصلاح شود، لازم است دو اقدام انجام شود؛ یکی اینکه سازمان ملی استاندارد، استانداردهای چین را به رسمیت بشناسد و ملاک را این استانداردها قرار دهد. علاوه بر این استانداردهای هش‌تادوپنج‌گانه را تعریف کند و به خودروهایی که قبلاً تاییدیه سازمان ملی استاندارد را گرفته‌اند، اجازه ورود به کشور را بدهد.

موضوع دوم درباره تأمین ارز است که پیشنهاد می‌شود ارز متقاضی (بدون انتقال ارز) به رسمیت شناخته شود تا افرادی که ارز دارند بتوانند خودرو وارد کنند. ۱۷ میلیارد دلار ارز در اختیار مردم است که می‌توان از این ظرفیت استفاده کرد. اوج واردات خودرو به کشور یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار بوده است؛ بنابراین از این ۱۷ میلیارد می‌توان با برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های درست ۲ میلیارد دلار خودرو وارد کرد.

می‌کند. **سیاست‌گذاری‌های متناقض** نظری در پاسخ به این پرسش که آیا طرح تردد خودروهای مناطق آزاد در کل کشور منجر به ایجاد رانت می‌شود گفت: در کل رویکردی که در واردات در زمینه مالیات و گمرک در نظر گرفته شده، به‌نوعی ضربه‌زننده به تولید است. در کشورهای دیگر مانند چین برای تولید یک خودرو با هر برندی، بلافاصله به تولیدکننده، کمک‌های دولتی و تسهیلاتی ارائه می‌شود تا مسیر تولید هموار شود، اما واردات خودرو به این کشور حدود ۶ ماه طول می‌کشد، چون از بنادری محدود با قوانینی خاص ممکن است.

سخن پایانی

بازار خودرو کشور تاثیر بگذارد. البته تاکید می‌شود اجرای هر طرحی بدون بررسی جوانب و صرفاً با از مومن‌خطا نه‌تنها مسائل مبتلابه صنعت خودرو کشور را برطرف نخواهد کرد که بر تعداد و عمق آنها خواهد افزود.

فضای صنعت خودرو کشور بدون حضور خودروسازانی از کشورهای دیگر، رقابتی نیست و در حال حاضر باوجود فضای انحصاری، بهترین اقدام واردات خودرو است. البته به‌نظر من در کشور صنعتی به‌نام صنعت خودرو نداریم و بیشتر مونتاژکننده هستیم؛ یعنی قطعه را وارد و مونتاژ می‌کنیم و صنعت خودرو ما فراتر از این نیست. بهترین اقدام مجلس برای تلطیف فضای بازار خودرو کشور و اینکه سرمایه مردم با روش عجیب خودروسازان داخلی در فضای غیررقابتی در بازار خودرو محصور نشود، اجرایی شدن واردات خودروهای ۵ سال کارکرده بود. با این اقدام، فضای بازار خودرو تغییر کرد و شاهد ریزش شدید نرخ خودروهای داخلی بودیم که این امر می‌تواند قدرت خرید مردم را افزایش دهد و خودرو را از شمار کالاهای سرمایه‌ای خارج کند. خودرو در دنیا، یک کالای مصرفی است، نه سرمایه‌ای؛ بنابراین باید به‌عنوان یک کالای مصرفی در بازار خریدوفروش شود. این موضوع می‌تواند به ایجاد آرامش در بازار خودرو کمک کند. در حال حاضر متاثر از تصمیمات و خبرهای منتشرشده درباره واردات خودرو، نرخ خودروها چه خارجی قبلی و چه داخلی حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش یافته است.

ایجاد فضای رقابتی، تنها راه نجات

عضو فراکسیون مناطق آزاد مجلس یازدهم همچنین خاطرنشان کرد: خودروسازان ما باید به این پذیرش برسند که خودروهای تولید داخل در مقایسه با تولیدات خودروسازان جهانی، واقعا مناسب و

مناطق آزاد پشتیبان بازار خودرو شوند

به بازار خودرو کشور را می‌دهیم؛ یعنی عملاً گلوگاه یا دریچه واردات خودرو را مناطق آزاد قرار می‌دهیم. این اقدام باید پیش از هر اقدام دیگری انجام شود. ما این پیشنهاد را ارائه دادیم، اما در نهایت هنوز خبری درباره پذیرش یا رد آن به ما داده نشده است.

ضرورت کاهش دخالت دولت

دادفر درباره روند واردات خودرو به کشور نیز اظهار کرد: واقعیت این است که واردات خودرو به‌معنای واقعی آن در حال حاضر انجام نمی‌شود که دلیل آن هم بیشتر به تأمین نوبت منابع مالی دولت برمی‌گردد. این مشکل هم بر طرف نخواهد شد؛ مگر اینکه اقتصاد به مردم سپرده شود. مردم پول، توانایی و دانش دارند و می‌توانند به واردات خودرو هم ورود کنند؛ البته به‌شرطها و شروطها که مهم‌ترین آن کاهش دخالت دولت است. دولت بیشتر باید در نقش ناظر قوی ظاهر شود، نه اینکه در روند طبیعی بازار مداخله کند.

وی با اشاره به اینکه موافق واردات خودروهای دست‌دوم است، گفت: با هر اقدامی که هزینه خانوار را کاهش دهد و رانت و انحصار را از بین ببرد، موافق هستم. این فعال و کارشناس حوزه خودرو درباره خبر واردات که منجر به کاهش قیمت‌ها شده نیز بیان کرد: آنچه در حال حاضر در بازار خودرو شاهدیم کاهش قیمت‌ها در نتیجه رکود است؛ نه ریزش قیمت‌ها. ریزش قیمت‌ها زمانی اتفاق می‌افتد که حباب قیمت‌ها پتر کند. در حال حاضر بازار خودرو در رکود فرته و به همین دلیل شاهد کاهش قیمت‌ها هستیم که در ادامه اگر خبرها درست نباشد، وضعیت بازار

باید کارشناسی شده حرکت کنیم

گسترش فعالیت‌های تجاری در این مناطق شود، با اجرای طرح جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تردد این خودروها در کل کشور اینکه این رویکرد ادامه‌دار باشد یا خیر، می‌تواند بسیار تاثیرگذار باشد. این کارشناس حوزه خودرو در ادامه درباره تاثیرگذاری این طرح بر بازار کشور و واردات، اظهار کرد: بحث خودرو و نرخ آن در دو بخش قابل‌بررسی است؛ یکی مربوط به افزایش نرخ دلار و کاهش ارزش ریال و بخش دوم مربوط به متقاضیان خودرو و اینکه مردم به خودرو به‌عنوان یک کالای سرمایه‌ای نگاه می‌کنند.

بسیاری از افرادی که خودرو خریداری می‌کنند برای حفظ ارزش سرمایه‌ای که دارند، اقدام به این کار می‌کنند؛ به‌عبارتی می‌توان گفت تقاضای غیرواقعی در بازار شکل می‌گیرد. در این شرایط، نیاز واقعی بازار مشخص نیست که در ادامه مشکلاتی را برای برنامه‌ریزی ایجاد

به‌گفته کارشناسان و صاحب‌نظران صنعت خودرو، پیشنهاد متولیان امر مبنی بر واردات خودرو از مناطق آزاد و همچنین تردد خودروهای مناطق آزاد در سرزمین اصلی، اگر کارشناسی شده باشد می‌تواند بر

مجتبی نظری، کارشناس حوزه خودرو درباره مزایا و معایب طرحی که براساس آن به خودروهای مناطق آزاد اجازه تردد و شماره‌گذاری در کل کشور داده می‌شود به **صفت** گفت: طرح شماره‌گذاری خودروهای مناطق آزاد در سرزمین اصلی فقط مطرح شده و هنوز روند اجرایی به خود نگرفته، اما اگر تردد خودروهای مناطق آزاد در کل کشور با یک سیستم درست و کارشناسی‌شده امکان‌پذیر شود، می‌تواند بر بازار خودرو کشور تاثیرگذار باشد و نتیجه موردانتظار را رقم بزند، اما واقعیت این است که اغلب خودروهایی که در مناطق آزاد تردد دارند، غیر از برندهایی هستند که در کل کشور تردد می‌کنند و مجموعه خدمات پس از فروش دارند و به‌نظر می‌رسد با اجرایی شدن این طرح در زمینه خدمات دچار مشکل خواهند شد.

نظری افزود: دومین مشکلی که امکان دارد با اجرای این طرح در حوزه خودرو با آن مواجه شویم، مربوط است به قوانین و معافیت‌های مناطق آزاد در راستای گسترش فعالیت‌های تجاری و تولیدی که بر این اساس، اجازه تردد به خودروهایی در این مناطق داده شده و بعضاً تا شعاع خاصی از مناطق آزاد هم اجازه تردد داشتند. اگر این موضوع به‌عنوان یک اقدام تسویفی در این مناطق دیده شده تا منجر به

آنچه در این شرایط می‌تواند مسیر نادرست صنعت خودرو کشور را اصلاح کند، ایجاد فضای رقابتی است

آنچه در حال حاضر در بازار خودرو شاهدیم، کاهش قیمت‌ها در نتیجه رکود است؛ نه ریزش قیمت‌ها

نگاه به بازار خودرو در کشور ما هنوز سرمایه‌ای است و اگر قرار است اقدامی برای تناسب عرضه و تقاضا در این بازار انجام شود باید این موضوع مدنظر قرار گیرد

بی‌مهری به طبیعت
بی‌پاسخ نمی‌ماندعباس محمدی
کنشگر محیط‌زیست

در ابتدا باید به این نکته اشاره شود که ادعای سازمان محیط‌زیست مبنی بر اینکه در مناطق تحت‌مدیریت آنها مجوز معدنکاری صادر نمی‌شود، کذب است، زیرا در بسیاری از مناطق حفاظت‌شده، از جمله بزرگ‌ترین آنها که منطقه حفاظت‌شده البرز مرکزی است و دامنه آن از یک طرف تا نزدیک تهران کشیده شده و از طرف دیگر، تا مازندران ادامه دارد، ده‌ها معدن فعال وجود دارد که از شن و ماسه گرفته تا سنگ ساختمانی و دیگر مواد معدنی را استخراج می‌کنند.

بنابراین، حتی در مناطق حفاظت‌شده یا مناطق چهارگانه محیط‌زیستی با معدنکاری از نوع بسیار مخرب آن طرف هستیم که به‌گمان من، باید اسم آن را به‌جای معدنکاری سرزمین‌فروشی بگذاریم، زیرا فعالیت معدنی باید به‌گونه‌ای باشد که در ازای زیر و رو کردن خاک و آسبایی که به طبیعت وارد می‌آید، دستاورد بسیار باارزشی حاصل شود، اما در بیشتر مواردی که به آن اشاره شد، چیزی جز ویرانی و نابودی حاصل نمی‌شود.

خاک، در کشوری مانند ایران، مهم‌ترین عنصر حیاتی است، زیرا نگهدارنده آب و تثبیت‌کننده کربن هوا است، بنابراین می‌توان گفت حتی از آب مهم‌تر است، زیرا اگر خاک مناسب وجود نداشته باشد، نمی‌توان منابع آبی کشور را حفظ و ذخیره کرد.

در جاده هراز، منطقه‌ای شکار ممنوع به نام «رزن» وجود دارد که تحت‌نظارت سازمان محیط‌زیست قرار دارد، در این منطقه، درست در کنار «هورود» که یکی از سرشاخه‌های اصلی رودخانه «هراز» است، چند ده معدن شن و ماسه مشغول کار هستند، در حالی که رودخانه «هراز»، تا به دشت امل برسد، ده‌ها روستا را آبرسانی می‌کند.

در بازدید اخیری که از منطقه داشتیم، با منظره‌ای وحشتناک روبه‌رو شدم. معدنکاران منطقه برای برداشت لاشه سنگ و شن و ماسه، آنجا را به مخروبه‌ای تمام عیار تبدیل کرده‌اند. نکته تاسف‌بارتر این است که برای تامین نیاز به این مواد از اساس نیازی به این همه تخریب نیست و می‌توان با بازیافت نخاله‌های ساختمانی بخش زیادی از نیاز ساخت‌وساز به ماده معدنی را تامین کرد، اما در عوض سرمایه‌گذاری برای بازیافت، نخاله‌های ساختمانی را با زیاده‌های دیگر فعالیت معدنکاری ترکیب و جنگل و مرتع را همه‌جا را آلوده می‌کند و ثروت عمومی را به باد می‌دهد. یکی از استدلال‌هایی که همواره برای توسعه معدنکاری به آن متوسل می‌شوند، توسعه اشتغال، ایجاد فرصت‌های شغلی برای افراد بومی و تولید ثروت است، اما این تنها یک اشتباه رایج است.

اگر منظور این است که معدنکاری، راه‌حلی ماینر برای رسیدن به این اهداف است، شاید بتوان چنین نتیجه‌ای از آن گرفت، اما وقتی به موضوع عمیق‌تر نگاه می‌کنیم، چیزی جز ضرر و زیان در آن نمی‌بینیم. چطور ممکن است کسانی از دولت مجوز بگیرند و کوه را بکنند و خاک را بفروشند و به‌ازای آن مقداری پول به دولت بپردازند در حالی که این ثروت متعلق به همه مردم این کشور است، اما سودش به جیب افراد معدودی سرازیر می‌شود.

در منطقه شکار ممنوع «رزن» که به آن اشاره شد یا بسیاری از مناطق دیگر که زیرنظر سازمان حفاظت از محیط‌زیست قرار ندارند، حیات‌وحشی گیاهی و حیوانی غنی و رنگارنگی وجود دارد که این سبک از معدنکاری، جفای بزرگی در حق آنها است.

فعالیت‌های گسترده معدنی در گام نخست، پوشش گیاهی محدوده معدنکاری را از بین می‌برد. در حالی که چند سال است کشور با خشکسالی، پدیده فرسایش خاک و چرای بی‌رویه دام‌ها دست به گریبان است.

نمونه‌ای از این مشکل فاجعه‌بار را می‌توان در کوهستان «کرکس» مشاهده کرد. این منطقه باوجود اینکه یکی از اقلیم‌های بزرگ حفاظت‌شده از زیستگاه‌های غنی حیات‌وحش است، اما ده‌ها معدن از گرانیت و مرمریت گرفته تا شن و ماسه و انواع دیگر، گرداگرد این منطقه شاخص را که دشت نظنر را زنده نگه داشته است، محاصره کرده‌اند.

علاوه بر این، عملیات معدنکاری و تخریب و گردوغبار ناشی از آن، مناطق اطراف را تا کیلومترها تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و منابع خاک، آب جاری و زیرزمینی اطراف هر معدنی را آلوده می‌کند و به این ترتیب، به‌شکل مستقیم به تغذیه انسان‌ها و حیوانات آسیب می‌رساند.

حیواناتی که زیستگاه آنها در محدوده معدنکاری قرار دارد، حتی برای دسترسی به آب هم با خطرات فراوانی روبه‌رو هستند که از جمله این خطرات، حمله سگ‌های دست‌آموز یا ولگردی است که در اطراف معدن ساکن می‌شوند.

آسیب مهم‌تر معدنکاری به ذخایر آب از آنجا ناشی می‌شود که مواد معدنی موجود در باطله‌ها به ذخایر آب جاری و زیرزمینی نشست پیدا می‌کند و گونه‌های گیاهی و جانوری را تا شعاع کیلومترها تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

آمد و رفت بیش از اندازه کامیون‌ها و سروسو‌های ناشی از معدنکاری نیز از دیگر آسیب‌های معدنکاری برای محیط‌زیست است.

جانوران به‌ویژه در فصل زادآوری به محیطی بسیار آرام و ساکت نیاز دارند و استرس ناشی از حرکت کامیون‌هایی که بالای ۵۰ تن وزن دارند، اسکان زادآوری حیوانات را مختل می‌کند. کوتاه سخن اینکه، تبعات این‌همه بی‌مهری به طبیعت، دیر یا زود دامان همگی‌مان را خواهد گرفت.

در گفت‌وگوی سه‌شنبه درباره خطرات اقلیمی مطرح شد

رابطه دیالکتیکی معدن و محیط‌زیست

بیش از یک ماه است که از انتشار خبر آلودگی ارس به پساب‌های معدنی می‌گذرد، موضوعی که در سال‌های گذشته هم چند بار پای آن به رسانه‌ها کشیده شده بود. به‌عنوان مثال، خبرگزاری مهر، اول خرداد سال ۹۵ گزارش داد: «فاضلاب معدن ارمستان که به رودخانه ارس می‌ریزد، اکوسیستم منطقه را به‌شدت در معرض خطر قرار داده است.» در بخش دیگری از این خبر تاکید شده است: «پساب‌های صنعتی و معدنی ارمستان که از طریق ارس به دریای خزر هم وارد می‌شود، حیات ماهی‌ها و موجودات زنده آن دریا را نیز تهدید می‌کند... این رود همچنین به دشت معان و بخش وسیعی از مناطق شمال‌غربی ایران آبرسانی می‌کند و بدون شک همه این پساب‌ها و فاضلاب‌ها از طریق حل شدن در آب به نقاط مختلف کشور و شاید حتی از طریق ماهی‌ها یا سبزیجات و میوه‌ها به سر سفره‌های مردم نیز برده می‌شود.»

سال ۱۳۹۶ و ۱۴۰۱ نیز این خبر دوباره روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت. اما واکنشی که نسبت به این موضوعات رسانه‌ای شد، تنها اظهارات فرماندار خداآفرین است که دهم تیر امسال به این‌را گفت: «آلودگی آب این رودخانه فقط فیزیکی است که آن‌هم ناشی از سرریز شدن پساب معدن مولیبدن مس کشور ارمستان از سد باطله به رود ارس است که این مسئله تنها موجب آلودگی فیزیکی و تغییر رنگ آب شده و هیچ‌گونه تهدید زیستی ندارد.»

وی افزود: «این موضوع از طریق وزارت امور خارجه پیگیری و تذکرات لازم به طرف مقابل داده شده است و آنها متعهد شده‌اند که با توسعه ظرفیت سد باطله معدن، از ورود پساب به رودخانه ارس جلوگیری کنند.»

جدا از اینکه این واکنش پاسخ مناسبی به افکار عمومی نیست و نگرانی‌های مربوط به این موضوع را برطرف نمی‌کند، اما بیانه خوبی است تا در صفحه امروز سه‌شنبه باز خوانی مسئولیت‌های دولت در برابر خطرات ناشی از معدنکاری بپردازیم. آنچه در پی می‌آید، گفت‌وگوی ما با شهرام شریعتی، کارشناس و فعال معدنی درباره موضوع چالش دنباله‌دار معدن و محیط‌زیست است.

● برای ادامه حیات بشر روی کره زمین معدن ضروری تر است یا محیط‌زیست؟

پاسخ به این سوال مشکل است. زیرا مثل آن است که بگوییم برای حیات آب واجب‌تر است یا هوا؛ بعد به این نتیجه برسیم که چون اگر هوا ۲ دقیقه به فردی نرسد، از بین می‌رود، اما بشر تا ۲ روز هم می‌تواند تشنگی را تحمل کند، بنابراین هوا مهم‌تر از آب است. این قضیه مرغ و تخم‌مرغ درباره معدن صدق ندارد.

محیط‌زیست یک اصل خدشه‌ناپذیر است و از ابتدای حیات در کره زمین ضرورتی حیاتی بوده و اهمیت آن به‌عنوان یک اصل در همه جوامع و میان همه سیاسیون پذیرفته شده است. اما وقتی داریم درباره جامعه امروزی صحبت می‌کنیم، روشن است که بدون تولید مواد معدنی و بدون نیاز به منابع و ذخایر زیرزمینی اصلی ادامه زندگی مدرن امکان‌پذیر نیست. به‌عبارت‌دیگر، زندگی امروزه ما بدون خودرو، هواپیما، سیستم حمل‌ونقل، نفت و دیگر سوخت‌های فسیلی، رادواکتیو و... غیرممکن است. پس این دو حوزه را نمی‌توان در کفه‌های یک ترازو قرار داد تا ببینیم کدام سنگین‌تر است و قیاس آن دو قیاسی مع‌الفارق است.

از زمانی که عصر حجر آغاز شد و دوران گوناگونی مانند عصر آهن، چدن، کربن و... یکی پس از دیگری پیش آمد، دیگر زندگی بشر با تولیدات معدنی تکلیف شد و امروز آنقدر درم‌تپیده شده است که جدا کردن آنها به قول قدما مثل جدا کردن شیر از شکر است. همین دلایل کافی است که پاسخ به پرسش فوق را بتوان در این عبارت خلاصه کرد که ما نه می‌توانیم به محیط‌زیست بی‌توجه باشیم و نه به معدن و معدنکاری و تولیدات صنایع معدنی و... این دو لازم و ملزوم همدیگر هستند و در کنار هم باید همزیستی مسالمت‌آمیز و رابطه‌ای دیالکتیکی داشته باشند.

اصطلاح دیالکتیک از ریشه لغت یونانی «دیالوگ» و به‌معنای دوگویی یا چندگویی است. دیالکتیک یا جدل منطقی در اصل روشی در مباحثات فلسفی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، علمی و... است که با ارائه «ن» آغاز می‌شود و در مقابل آن، «انتی‌ت» قرار می‌گیرد و از ترکیب این دو، نتیجه‌ای بالاتر به‌دست می‌آید که «سنتز» نام دارد.

در اصل جدالی که میان تز و انتی‌ت انجام می‌گیرد، به‌خاطر مشاهده نقاط منفی است که در دیگری قابل مشاهده است، اما چون جدال منطقی است، منطقی به آنها حکم می‌کند که نقاط مثبت یکدیگر را بپذیرند و جدل معدنکاری و محیط‌زیست باید به یک «سنتز» ختم شود.

● برای مدیریت باطله‌های معدنی چه باید کرد؟

طبق قانون، دولت مالک باطله‌های معدنی به‌شمار می‌رود که موظف است از محل حقوق دولتی که دریافت می‌کند، سروسامانی به وضعیت باطله‌ها بدهد.

البته عنوان باطله امروز چندان موردقبول معدنداران نیست و اصلاح «مواد معدنی کم‌عیار» مقبول‌تر است و معدنداران معمولاً آن را دیسو می‌کنند. به امید روزی که با توسعه تکنولوژی بتوانند مواد معدنی ارزشمند را از دیوهای خود استحصال کنند که این کار با اتلاف مواد معدنی جلوگیری می‌کند. در حال حاضر در کشور ما مواد معدنی با عیار ۲۰ درصد را جزو باطله‌ها قرار می‌دهند و دیو می‌کنند، اما وقتی برخی کشورها از سنگ‌هایی با عیار ۸ درصد هم درآمد کسب می‌کنند، ما عیار ۲۰ درصد را به‌عنوان باطله دیو می‌کنیم؟ مشکل اینجاست که ما از دسترسی به تکنولوژی روزآمد برای بهره‌برداری از این ذخایر محروم هستیم.

● پس جلوگیری از آسیب باطله‌های معدنی به محیط‌زیست در محدوده وظایف دولت است؟

همان‌طور که گفته شد، مسئولیت مدیریت و سروسامان دادن به باطله‌ها برعهده دولت است، زیرا از اساس بخش دولتی مالک باطله‌ها است، اما معدنکاران با تغییر نام آن به مواد معدنی کم‌عیار تلاش می‌کنند از آنها استفاده کنند و درآمدزایی داشته باشند. با در نظر گرفتن مجموع این نکات، باید معدنکار و دولت نهایت تلاش خود را به خرج دهند تا با مدیریت بهینه باطله‌ها، از آن قسمت مواد معدنی کم‌عیار که هنوز امیدی هست با پیشرفت تکنولوژی، بتوان مواد معدنی ارزشمند را از آن استحصال کرد، بهره‌برند، اما متأسفانه چندان توجهی به این موضوع بسیار مهم نمی‌شود.

برای مثال، در ۵ کیلومتری شهر زنجان، کوهی از پسماندهای معدن سرب و روی دیو شده است که حجم آن ۹.۲ تن برآورد می‌شود.

کارشناسان بر این باور هستند که بخش زیرین و لایه‌های پایینی این کوه پسماند، دارای عیاری بالاتر از خاک واردشده از خارج کشور

یا برداشت‌شده از برخی معادن است. همچنین، علاوه بر سرب و روی موجود در این باطله‌ها، کادمیوم، جیوه، کبالت و نیکل هم یافت می‌شود که بسیار ارزشمندتر از ماده معدنی اصلی است.

درباره مدیریت این دیو هراز چندگاهی خبری در رسانه‌ها منتشر می‌شود. یک روز گفته می‌شود که وزارت کشور قرار است مدیریت آن را برعهده بگیرد، روز دیگر از ورود سپاه به موضوع سخن به‌میان می‌آید یا نام فلان شرکت و فلان موسسه به‌میان می‌آید، اما هنوز هیچ اتفاقی رخ نداده و این دیو عظیم مسال‌های سال است که بالای جان مردم شده است و با وزش باد، گردوغبار آن بر سر شهر سایه می‌اندازد و منابع آبخاک را آلوده می‌کند و متأسفانه به حال خود رها شده است.

● در مرحله تعطیلی معدن چه اقداماتی باید انجام گیرد؟

برای این موضوع، آیین‌نامه‌هایی وجود دارد که باید براساس آن عمل کرد. در معدن روباز چاله‌ای ایجاد می‌شود که باید پس از پایان عملیات معدنکاری به‌طورحتم تعیین تکلیف شود، باید محیطی که تخریب شده است، احیا شود، اگر ماده معدنی به پایان رسیده است، باید درخت و درختچه‌کاری انجام شود و ترمیم پوشش گیاهی خاص منطقه در اولویت قرار گیرد. این مسئولیت‌ها مربوط به امروز و دوران ما نیست، اگر به فرانس‌های سال ۶۰ یا ۷۰ میلادی هم مراجعه شود، تمام این موضوعات با راهکارهای مشخص و علمی آن، دیده شده است، اما روشن نیست چرا دولت، حاکمیت معدن، محیط‌زیست و معدن‌دار این مسئولیت‌ها را انجام نمی‌دهند؟ همه این موارد، ترک فعل‌های قانونی است. بنابراین، اگر اصرار می‌کنیم که دادستانی‌ها باید وارد موضوع معدن شوند، به‌این علت است که به‌طوررسمی تخلف و زیاده‌خواهی انجام می‌گیرد.

البته پیش‌ازاین هم، در مصاحبه‌های خود بر این نکته تاکید کرده بودم که سودجویی کار بسیار خوبی است، یعنی همه ما باید چوپنده سود باشیم، اما سوءاستفاده از منابع ملی، خطا است و اهمال و بی‌توجهی به بازسازی مناطق معدنی هم زیرمجموعه همین بخش است. وقتی معدن‌دار ذخیره‌ای را استخراج می‌کند، باید منطقه را احیا کند. درست مثل آن است که من خانه‌ای بسازم و آجرهای اضافه را به خیابان بریزم. مگر کسی اجازه چنین کاری دارد؟ به‌همین ترتیب، باید معدنکار و معدن‌دار، محدوده‌ای را که تخریب کرده و به آن آسیب رسانده است، زیر نظر سازمان محیط‌زیست، بازسازی و احیا کند.

● چه کوتاهی‌هایی در این زمینه صورت گرفته است؟

سازمان محیط‌زیست نظارتی بر مراحل بازسازی و احیا ندارد، دولت هم نسبت به این موضوع منفعل است و مسئولیت خود را انجام نمی‌دهد و چالش‌ها و بی‌توجهی‌ها امروزه به مرحله نگران‌کننده‌ای رسیده و مشکل‌ساز شده است. حاکمیت چاره‌ای جز این ندارد که موضوع محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور را جدی بگیرد و برای آن هزینه کند. باید بر میزان برداشت‌ها نظارت دائمی داشته باشد، حقوق دولتی را به‌طورحتم دریافت و آن را برای معدن هزینه کند. اما متأسفانه در حال حاضر این بخش به حال خود رها شده است. هیچ نظارتی بر آن وجود ندارد و حوزه‌ای که برای زیستن اهمیتی حیاتی‌تری دارد، به‌راحتی بین معدن و محیط‌زیست و منابع طبیعی دست‌به‌دست می‌شود. تمام‌وقت جلسات سازمان‌ها و نهادهای مرتبط به بحث‌وجدل با یکدیگر سیری می‌شود و در بهترین و رویایی‌ترین حالت، توافقنامه‌ای به امضای طرفین می‌رسد، اما باز موضوع مسکوت می‌ماند و به حال خود رها می‌شود.

در حال حاضر، در سندات تسهیل و رفع موانع تولید، هم کمیته معدنی و هم کمیته منابع طبیعی و محیط‌زیست هم داریم. به‌گمان من، اینجا، بهترین جایی است که این دو بخش با هم تعامل داشته باشند و دستورالعمل‌های لازم‌الاجرای تدوین کنند و بر آن نظارت داشته باشند، اما تاکنون از این فرصت غفلت شده است.

از سوی دیگر، برگزاری دوره‌های آموزشی، کارگاه‌های مهارت‌افزایی، تخصصی‌بودجه به این بخش، افزایش امکانات نظارتی و... می‌تواند گرهی از این مشکل بگشاید. اما بهترین راه، آموزش به معدن‌داران است که باز جزو مسئولیت‌های مغفول‌مانده دولت است و نظارت بر شرایط محیط‌زیستی معدنکاری که هم وظیفه دولت است و هم سازمان محیط‌زیست و نظام‌مهندسی معدن.

در واقع یکی از اقدامات مسئول فنی، که از سوی سازمان مهندسی معدن انتخاب می‌شود، نظارت بر رعایت مسائل زیست‌محیطی است، اما باید این موضوع تکراری را دوباره یادآوری کنم که چون حقوق مسئولان فنی را معدن‌دار پرداخت می‌کند، به‌طبع ممکن است به‌دلیل وابستگی مالی مجبور شوند بسیاری از تخلفات را نادیده بگیرند و گزارش نکنند و این ایراد بزرگی است که باید برطرف شود.

عکس: آیدآ فریدی

در ۵ کیلومتری شهر زنجان، کوهی از پسماندهای معدن سرب و روی تشکیل شده که حجم آن ۹.۲ تن برآورد می‌شود. کارشناسان بر این باور هستند که بخش زیرین و لایه‌های پایینی این کوه پسماند، دارای عیاری بالاتر از خاک واردشده از خارج کشور یا برداشت‌شده از برخی معادن است

● **مسئولیت اجتماعی و قانونی معدن‌دار در این زمینه چیست؟**
براساس قانون معدنکار باید نسبت به حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور متعهد باشد، زیرا این موارد جزو ثروت‌های ملی است و جایگزینی ندارد. علاوه بر مسئولیت‌هایی که قانون بر دوش معدنکاران قرار داده است، آنها مسئولیت اجتماعی هم در این زمینه برعهده دارند.

به‌گمان من، وظیفه اجتماعی معدن‌دار این نیست که بیمارستان‌ها را تجهیز کند، دستگاه ونتیلاتور، چادر اکسیژن یا دستکش یکبارمصرف بخرد و به مراکز درمانی اهدا کند. البته که این همه بسیار خوب و پسندیده است، اما کاری اضافه به‌شمار می‌رود. نخستین مسئولیتی که برعهده معدن‌دار است، چه از نظر قانونی و چه از نظر اجتماعی، حفاظت از محیط‌زیست و تلاش برای ترمیم و احیای آن است. وظیفه اصلی معدن‌دار این است که وقتی جایی را تخریب کرد، باید آنجا را اصلاح و حقوق دولتی را پرداخت کند تا دولت بتواند بخشی از آن را برای ترمیم و احیای بافت آسیب‌دیده در اختیار سازمان منابع طبیعی و محیط‌زیست قرار دهد.

معدنکاری که فکر می‌کند با خرید یک وسیله پزشکی یا احداث مدرسه‌ای روستایی به نرخ یک میلیارد تومان، می‌توان از زیر بار پرداخت هزار میلیارد تومان حقوق دولتی شانه خالی کند، سخت در اشتباه است. نمی‌توان ارزش ریالی این دو را با هم مقایسه کرد. ● **معدنکاری هوشمند چه تاثیری در کاهش آسیب‌های وارده به محیط‌زیست دارد؟**

معدنکاری هوشمند می‌تواند نقش مهمی در حفاظت از محیط‌زیست ایفا کند. در استرالیا، کانادا و آمریکا از همین روش‌ها استفاده می‌شود. اینکه ما کشوری مانند چین را که زیاده‌اعتقادی به مسائل زیست‌محیطی نداشته است، الگو قرار بدهیم، اجحاف بزرگی به کشورمان کرده‌ایم. ما نه‌تنها از کشورهای صاحب‌نام و پیشرفته در این حوزه الگو نمی‌گیریم، بلکه خودمان را عالم دهر می‌دانیم. از سوی دیگر، گویا در بخش اقتصاد، صنعت، محیط‌زیست، معدن، بانکداری، تولید و... با کمبود متخصص روبه‌رو شده‌ایم، زیرا امور به‌دست افرادی سپرده شده است که توان، تجربه و دانش کافی برای این منظور ندارند.

محیط‌زیست و تولید هردو از اصول زندگی امروز است و باید یاد بگیریم و آموزش ببینیم تا از این مواهب به‌درستی بهره ببریم. متولی اصلی این مسائل، دولت و بخش حاکمیت معدنی است.

اگر بلد نیستیم، باید چند نفر را برای یاد گرفتن اصول کار به کشورهای پیشرفته بفرستیم تا مشکلات محیط‌زیستی معادن را حل کنند؛ در زمینه هوشمندسازی هم همین‌طور. در حال حاضر، تنها با جست‌وجوی ساده در گوگل، شاید بتوان چیزی بالغ بر ۳۰۰ یا ۴۰۰ هزار منبع درباره استفاده از تکنولوژی‌های هوشمند معدنکاری و تاثیر آن بر حفظ محیط‌زیست پیدا کرد. آیا کسی در وزارت صمت، سازمان منابع طبیعی یا محیط‌زیست به این موضوعات اهمیت می‌دهد و آن را دنبال می‌کند؟

● **چه پیشنهاد عملی می‌توان برای برون‌رفت از این چالش ارائه داد؟**

این تعارض دائمی را می‌توان به این شکل تعریف کرد که معدنکاری در کشور ما فعالیتی به‌صرفه در کشور ما نیست و برای همین برخی فعالان این بخش اضافه برداشت می‌کنند و به محیط‌زیست آسیب می‌رسانند.

پیشنهاد من این است که دادستانی بخش مستقلی را برای مطالبه حقوق دولتی در نظر بگیرد و این موضوع را موردرسیدگی قرار دهد و در کنار آن، دولت را موظف کند که مبالغ دریافتی را برای موارد پیش‌بینی‌شده در قانون از جمله بازسازی مناطق معدنی به‌صرفه رساند. سازمان بازرسی کل کشور باید بر این مسئله متمرکز شود. اینکه مجلس قانونی را تصویب کند و دولت هم اجرا نکند که راه به‌جایی نمی‌برد. معدن‌دار باید حقوق دولتی آنچه براساس پروانه‌اش برداشت کرده، پرداخت کند و اگر اضافه‌برداشتی انجام داده است، باید جریمه سنگینی برای این تخلف بپردازد.

از طرف دیگر، این درآمد‌ها باید صرف توسعه زیرساخت‌ها شود. معدن‌دار وظیفه ندارد برق کشی کند، جاده بسازد و اکتشافات عمومی انجام دهد. سازمان‌های معدنی در این زمینه چه‌کاره‌اند؟ اگر این سازمان‌ها به وظیفه خود عمل کنند، می‌توان این مشکل را حل کرد. ما باید برای این کار مدیر متخصص پرورش دهیم که از این موضوعات سررشته داشته باشد. دانش معدن و محیط‌زیست از هم منفک نیستند و مثل همان شیر و شکر هستند و نمی‌شود این دو را از هم جدا کرد. باید بدانیم همه ما سرشنیان یک کشتی هستیم و هیچ‌کس نباید در مقابل دیگری قرار گیرد.

اهدای خون

اهدای زندگی

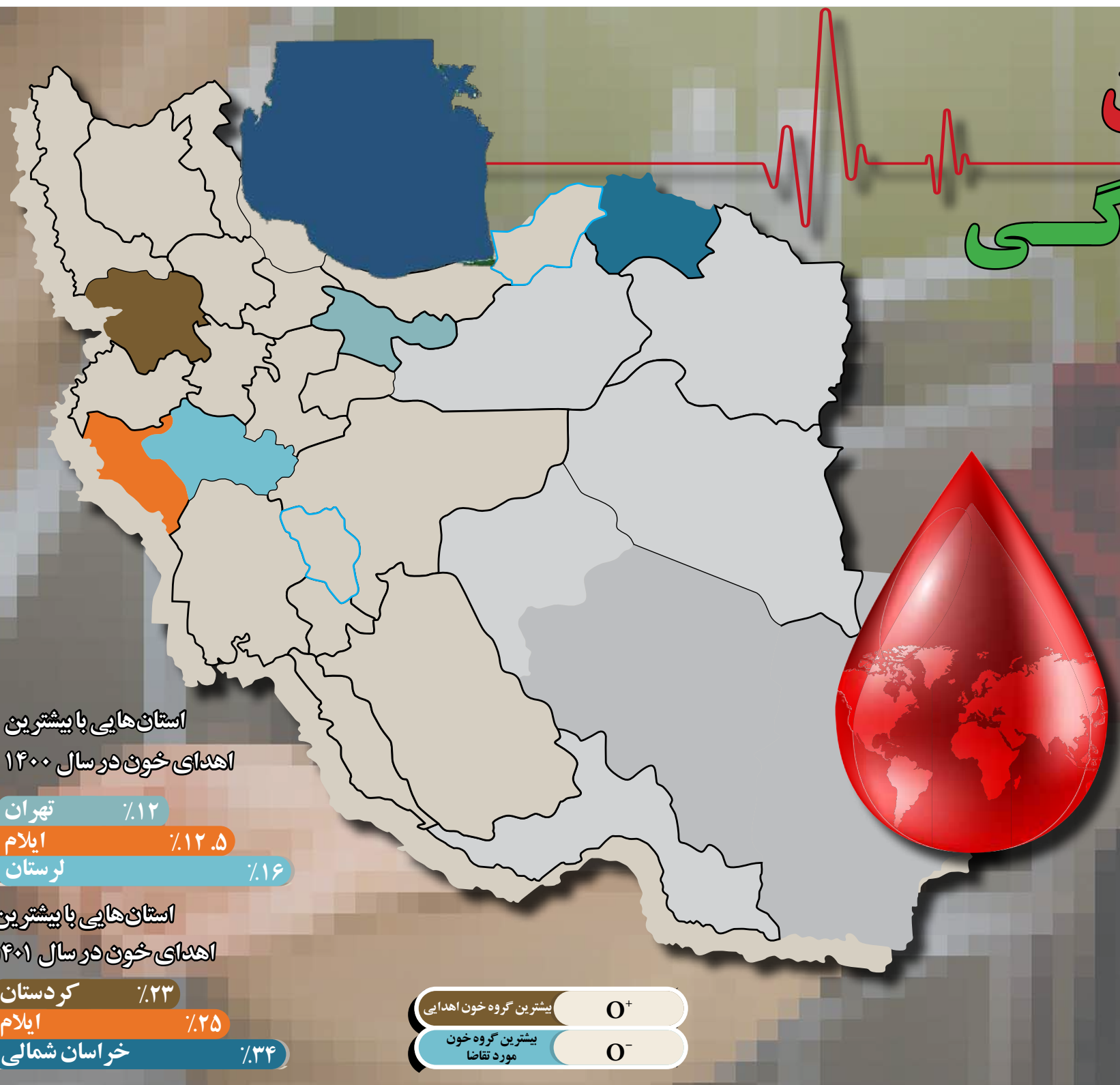
کیمیا ملکی: ۹ مرداد سالروز تاسیس سازمان انتقال خون و روز ملی اهدای خون، نام‌گذاری شده است. خون نیازی همیشگی و حیاتی است که امید به زندگی را در افراد نیازمند به این فرآورده حیاتی بخش، ارتقا می‌بخشد و سبب بهبود روند درمانی آنان می‌شود. با وجود پیشرفت‌های چشمگیر علم پزشکی، تاکنون هیچ جایگزینی برای اصلی‌ترین مایع جاری در بدن کشف نشده است؛ حال آنکه روزانه تعداد بسیار زیادی از مردم به تزریق خون نیاز پیدا می‌کنند که این نیاز با تامین و ذخیره فرآورده‌های خونی در مراکز درمانی مرتفع می‌شود. در سایه رونق فرهنگ اهدای خون، از خودگذشتگی رنگ و بویی تازه گرفت و به جایی رسید که تا به امروز، اهداکنندگان خون، میلیاردها بار، جان انسان‌های نیازمند را نجات داده‌اند.

تاسیس سازمان ملی انتقال خون

بررسی‌ها نشان می‌دهد که نخستین تزریق خون در ایران در دهه ۲۰ خورشیدی انجام شد و همان زمان هم مردم به‌صورت داوطلبانه خون اهدا می‌کردند، اما به مرور زمان و با شناخته شدن ارزش حیاتی تزریق خون در نجات جان بیماران و افزایش تجویز خون در مراکز درمانی، دیگر جمع‌آوری خون داوطلبان جویگو نبود. آن زمان پرداخت مبلغی در ازای دریافت خون، راهکار افزایش استقبال مردم در نظر گرفته شد، اما همین تصمیم باعث شد بنگاه‌هایی تشکیل شوند که خون را با نرخ کمتر از مردم می‌خریدند و با نرخ گران‌تر به بیمارستان‌ها و مراکز درمانی می‌فروختند. آسیب جدی آن هم این بود که نظارت درستی بر بررسی سلامت و کیفیت خون‌ها صورت نمی‌گرفت، اما با تاسیس سازمان ملی انتقال خون در مرداد ۱۳۵۳ مدیریت اهدا و انتقال خون در کشور به شکلی واحد سروسامان گرفت. بسیاری از اوقات بیماران مبتلا به بیماری‌های خطرناک را می‌توان با اهدای خون نجات داد اما همچنین باید به این موضوع نیز واقف بود که اهدای خون نه تنها به نجات جان انسان بیمار کمک می‌کند، بلکه دارای مزایای سلامتی خاصی نیز برای فرد اهداکننده است. اهدای خون از سوی داوطلبان که بسته به شرایط و جنسیت هر فرد تا ۴ بار در سال امکان‌پذیر است، از ۲ روش نیاز خونی مراکز درمانی را تامین می‌کند؛ از طریق خون کاملی که از اهداکننده گرفته و فرآورده‌های خونی که از آن تهیه می‌شود یا از طریق آفرزین که به معنای دریافت خون و جداسازی یک یا چند جزء از آن و سپس بازگرداندن خون به بدن فرد اهداکننده است.

شرایط لازم برای اهدای خون

همچنین لازم به ذکر است که بنابر اعلام سازمان انتقال خون ایران، داوطلبان اهدای خون در صورت داشتن شرایط ذیل می‌توانند نسبت به عمل انسان دوستانه اقدام کنند: حداقل سن ۱۸ سال تمام و حداکثر ۶۰ سال (اهداکنندگان مستمر تا ۶۵)، حداقل وزن ۵۰ کیلوگرم، فواصل اهدای خون هر ۸ هفته یکبار مشروط به آنکه تعداد دفعات آن در طول یک‌سال برای آقایان از ۴ بار و برای خانم‌ها از ۳ بار بیشتر نشود و همچنین همراه داشتن اصل کارت شناسایی (شناسنامه، گواهینامه، گذرنامه و برای اهداکنندگان بار اول کارت ملی).

آمار اهدای خون در جهان

زندگی ببخشید، بخشنده باشید

می‌خواهد تا سیستم‌های خون ملی را بر اساس اهدای داوطلبانه بدون دستمزد توسعه دهند و برای رسیدن به هدف خودکفایی تلاش کنند. آمارها همچنین حاکی از آن است که از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۸ تعداد اهداکنندگان داوطلبانه خون بدون هزینه شاهد افزایش ۱۰.۷ میلیونی بوده است و در حال حاضر بیش از ۹۰ درصد از اهداکنندگان خون در ۷۹ کشور جهان هیچ وجهی در برابر تقدیم خون خود به دیگران دریافت نمی‌کنند. با این حال، ۵۰ درصد از اهداکنندگان در ۵۴ کشور در ازای اهدای خون هزینه دریافت می‌کنند.

اروپا، منطقه‌ای با بیشترین اهدای خون

نظرسنجی‌های انجام‌گرفته به پهنانه روز جهانی اهدای خون حاکی از آن بود که اروپایی‌ها بیش از دیگر نقاط جهان خون خود را اهدا می‌کنند. در این نظرسنجی و مطابق با آمارهای جمع‌آوری‌شده، کشورهایی که بیشترین میزان اهدای خون را دارند عبارتند از: اتریش با ۶۶ درصد، فرانسه با ۵۲ درصد و یونان و جمهوری قبرس با ۵۱ درصد که اهدای خون که در میان مردان ۴۴ درصد و زنان ۳۱ درصد خون اهدا کرده‌اند. علاوه بر این، گروه سنی ۴۰ تا ۵۴ سال با آمار ۴۶ درصد، بیشترین میزان اهدای خون را داشته‌اند و ۵۷ درصد باور دارند که ایمنی روند انتقال خون طی ۱۰ سال گذشته با بهبود چشمگیری مواجه بوده است. در آخرین بررسی‌ها نیز سوئد، دانمارک، بلژیک، ایتالیا، کره جنوبی، سوئیس، فرانسه، استرالیا، کوبا، کانادا و بریتانیا کشورهای با ۳۰ تا ۵۰ اهداکننده خون به ازای هر هزار نفر، کشورهایمانند ایالات متحده، افریقای جنوبی، روسیه، عربستان سعودی، قزاقستان، شیلی، پاکستان، امارات متحده عربی، مکزیک و اندونزی با ۱۰ تا ۲۰ اهداکننده خون و چین به‌عنوان پرجمعیت‌ترین کشور جهان، با تنها ۸.۹۴ اهداکننده به ازای هر هزار نفر مشخص شده است. کشورهایی که در این بررسی پایین‌ترین سطح را به خود اختصاص داده‌اند و شاهد اهدای خون کمتر از یک نفر از هر هزار نفر بوده‌اند: اتیوپی، نیجریه، کامرون، کره شمالی، سودان جنوبی بودند و در کمال تعجب، هند به‌عنوان دومین کشور پرجمعیت جهان تنها ۰.۷۶ نفر از هزار نفر، اهداکننده خون داشت.

استانداردهای اتحادیه اروپا

سال ۲۰۰۲ به‌منظور اطمینان از جلوگیری از انتقال بیماری‌ها از طریق خون‌های اهدایی و دسترسی به اجزای خون ایمن و باکیفیت در همه کشورهای عضو اتحادیه اروپا، دستورالعمل EC/۹۸/۲۰۰۲ درباره استانداردهای کیفیت و ایمنی خون و اجزای خون به تصویب رسید.

اقدامات ارائه‌شده به‌دنبال این تصویب شامل ایجاد یک مرجع صالح در هر کشور عضو به‌عنوان مسئول مجوز و نظارت بر اهدا، بانکداری و توزیع خون، آموزش رویه‌های عملیاتی استاندارد برای اهدا، آزمایش، جابه‌جایی و حمل‌ونقل به محل استفاده نهایی، آموزش مناسب کارکنان، تعیین معیارهای انتخاب اهداکنندگان خون و راه‌اندازی سیستم‌های ردیابی و گزارش عوارض جانبی و واکنش‌های جدی می‌شد.

مزایای اهدای خون

قبل از اهدای خون، افراد باید تحت فرآیندهای غربالگری فشار خون، سطح هموگلوبین و ارزیابی سلامت کلی قرار گیرند. این امر می‌تواند به تشخیص زودهنگام برخی از بیماری‌ها مانند کم‌خونی یا بیماری‌های عفونی کمک کند که در غیر این صورت ممکن است مورد توجه قرار نگیرند. پس از اهدای خون نیز بدن سلول‌های جدیدی تولید می‌کند تا سلامت کلی را بهبود ببخشد و در عرض ۴۸ ساعت پس از اهدای خون، حجم خون از دست رفته را جایگزین کند. بیشتر افرادی که خون خود را اهدا می‌کنند، دوران بهبود از بیماری‌های خود را با سرعت بیشتری سپری می‌کنند و حتی عمر طولانی‌تری خواهند داشت، ضمن اینکه اهدای خون به کاهش وزن کمک می‌کند و با تضمین سلامت کبد خطر ابتلا به سرطان را کاهش می‌دهد. این عمل همچنین ممکن است مزایای روانی برای اهداکننده داشته باشد.

تقسیم خون به اجزای آن یعنی گلبول‌های قرمز، پلاکت‌ها و پلاسما به‌منظور استفاده برای بیماران با شرایط خاص، تصمیم به اهدای آن را به عملیات نجات یک یا حتی چندین زندگی تبدیل می‌کند، ضمن اینکه اهدای خون مزایای خاص خود را نیز برای اهداکنندگان دارد و نه تنها برای نجات جان هزاران نفر از مردم محروم به‌کار می‌رود، بلکه برای نجات جان بسیاری از افراد مبتلا به بیماری‌های مختلف نهفته و کمک به آنها برای مبارزه زودتر با این بیماری‌ها مفید است. اهدای خون برای مثال می‌تواند به حفظ سطح آهن سالم در بدن کمک کند و با کاهش سطح آهن اضافی در خون از هموکروماتوز جلوگیری کند که خطر بروز بیماری‌های قلبی - عروقی از جمله حمله قلبی و سکته را افزایش دهد. بنابراین، اهدای خون منظم خطر حمله قلبی را به حداقل می‌رساند.

درآمد متوسط ۱۶.۴ درصد، در کشورهای با درآمد متوسط ۶.۶ درصد و در کشورهای کم‌درآمد ۵.۵ درصد است. میزان اهدای خون کامل شاخصی برای در دسترس بودن عمومی خون در یک کشور است. حال آنکه ۶۰ کشور از ۱۷۱ کشور گزارش‌دهنده به سازمان جهانی بهداشت اعلام کرده‌اند به ازای هر هزار نفر تنها ۱۰ اهداکننده خون دارند که همه کشورهای با درآمد کم یا متوسط هستند. بنابراین قطعنامه WHA۶۳.۱۲ مجمع جهانی بهداشت از همه کشورهای عضو

موسیقی و هنری با محوریت سپاسگزاری از اهداکنندگان است.

ارقام چشمگیر انتقال خون در جهان
تاکنون حدود ۱۱۸.۵۴ میلیون خون اهدایی در سراسر جهان جمع‌آوری شده است. ۴۰ درصد از این میزان از کشورهای با درآمد بالا جمع‌آوری شده که محل سکونت ۱۶ درصد از جمعیت کل جهان است. در واقع بر اساس نمونه‌های هزار نفری، میزان اهدای خون در کشورهای پردرآمد به‌طور میانگین ۳۱.۵ درصد، در کشورهای با

خون گرانبهارترین هدیه‌ای است که هر کسی می‌تواند به دیگری بدهد؛ هدیه زندگی. اهدای خون باعث ضعف نمی‌شود و طبق مقالات منتشر شده، حجم خون (پلاسما) در عرض ۲۴ تا ۴۸ ساعت دوباره پر و تعداد گلبول‌های قرمز خون پس از اهدا در بزرگسالان سالم در عرض ۳ تا ۴ هفته تکمیل می‌شود.

نخستین بار، چهاردهم ژوئن سال ۲۰۰۵ در راستای افزایش آگاهی جهانی در مورد نیاز به اهدای خون ایمن و تجلیل از انسانیت اهداکنندگان در بخشیدن حیات به دیگران، به عنوان روز جهانی اهدای خون انتخاب شد. شعار امسال این روز: «خون اهدا کنید، پلاسما خود را سهیم شوید، زندگی ببخشید، بخشنده باشید» انتخاب شده است.

روز جهانی اهدای خون ۲۰۲۳

به گزارش ایمن، کمیون روز جهانی اهدای خون در سال ۲۰۲۳ با موضوع «خون اهدا کنید، پلاسما بدهید، زندگی ببخشید، بخشنده باشید» راه‌اندازی شده است. این موضوع بر اهمیت اهدای خون یا پلاسما برای بهبود کیفیت زندگی بیماران وابسته به انتقال خون و فرآورده‌های خونی تأکید دارد که می‌تواند همیشه در سراسر جهان در دسترس باشد تا همه بیماران نیازمند بتوانند درمان به‌موقع دریافت کنند. تمرکز ویژه این موضوع نیز بر بیماری‌هایی قرار دارد که به حمایت مادام‌العمر برای انتقال خون نیاز دارند و نقش پررنگ هر فرد را در زندگی این افراد با دادن هدیه ارزشمندی در قالب خون یا پلاسما خود مورد توجه قرار می‌دهد.

اهداف کمیون روز جهانی اهدای خون ۲۰۲۳، «تجلیل از اهداکنندگان خون فعلی و آینده و تشویق آنها برای ادامه روند اهدا»، «تشویق افراد سالم به اهدای منظم خون، هر چند وقت یکبار در راستای بهبود کیفیت زندگی بیماران وابسته به انتقال خون و کمک به ایجاد منبع خون مطمئن در همه کشورهای جهان»، «برجسته‌سازی نقش مهم اهدای داوطلبانه منظم خون و پلاسما بدون دریافت هزینه در مسیر بهبود دسترسی جهانی به فرآورده‌های خونی ایمن برای همه» و «بسیج حمایت‌ها در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی در میان دولت‌ها و شرکای توسعه برای سرمایه‌گذاری، تقویت و حفظ برنامه‌های ملی خون» اعلام شده است.

الجزایر، میزان روز اهدای خون ۲۰۲۳

کشور میزان رویدادهای روز جهانی اهدای خون در سال ۲۰۲۳، الجزایر است که برنامه‌های کمیون را از طریق سرویس ملی انتقال خون خود پیش می‌برد. فعالیت‌های پیش‌بینی‌شده برای کمک به ترویج شعار روز جهانی اهدای خون امسال نیز شامل برگزاری مراسم قدرانی از اهداکنندگان، راه‌اندازی کمیون‌های شبکه‌های اجتماعی، پخش رسانه‌های ویژه و پست‌های رسانه‌های اجتماعی با حضور اهداکنندگان خون و نجات‌یافتگان برای انتشار داستان حفظ حیات آنها با اهدای خون، برگزاری جلسات و کارگاه‌های آموزشی، رنگ‌پردازی بناهای یادبود به رنگ‌های قرمز یا زرد و اجرای رویدادهای

عملکرد مناطق آزاد با اهداف راه‌اندازی آن مطابقت ندارد

بستر توسعه یا محمل رانت؟

مناطق آزاد باید محلی برای ورود فناوری‌های پیشرفته به داخل کشور و تولید بدون دغدغه محصولات داخلی و صادرات آنها باشند. بر همین اساس انتظار می‌رود این مناطق نقش ویژه‌ای در صادرات هر کشوری ایفا کنند، اما در ایران سال‌هاست مناطق آزاد تبدیل به دروازه واردات کالاهای خارجی شدند و در این مناطق مجتمع‌های تجاری لوکس جای کارگاه‌های تولیدی را گرفته‌اند. به عقیده کارشناسان، در ۳ دهه گذشته مناطق آزاد کشور تنها محلی برای رانت بوده و هیچ کمکی به ارتقای هیچ یک از شاخص‌های اقتصادی و تولیدی نکرده‌اند. آمار نیز این موضوع را تایید می‌کند؛ همان‌طور که براساس اعلام مرکز پژوهش‌های سازمان برنامه و بودجه، مناطق آزاد طی سال‌های ۹۲ تا ۹۹ در شاخص صادرات کمتر از یک درصد موثر بوده‌اند. حال سوال این است که وقتی کارنامه ثبت‌شده از مناطق آزاد منفی است، چرا دولت اصرار به افزایش این مناطق دارد؟ **سنت** در این گزارش به بررسی چالش‌ها و علل عدم دستیابی به اهداف مناطق آزاد پرداخته است.

مناطق آزاد و ویژگی‌ها

صادرات و واردات، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری برای کمک به توسعه اقتصادی، از جمله ویژگی‌های این مناطق است. در مجموع، تمرکز مناطق آزاد بر تقویت جایگاه کشور در عرصه تجارت بین‌الملل است. طبق اطلاعات درگاه خدمات مناطق آزاد و ویژه ایران، کیش، قشم، ماکو، اروند، انزلی، ارس، چابهار و شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)، مناطق آزاد فعال ایران هستند و مناطق آزاد قصر شیرین، بانه و مریوان، اینچه‌برون، مهران، اردبیل، بوشهر و سیستان که دولت موظف به راه‌اندازی آن شده را نیز باید به این فهرست افزوده. مناطقی که افتتاح یا عملیات اجرایی آنها، طی سال‌های گذشته تاکنون انجام شده و در آینده، بروز و ظهور بیشتری خواهند داشت. واکاوی اهداف هشت‌گانه مندرج در ماده یک قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران، به‌خوبی بیانگر وضعیت موجود آنهاست. این اهداف هشت‌گانه عبارتند از: تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی.

مناطق آزاد زیاد است و مدیریت یکپارچه نداریم. از سوی دیگر در بسیاری از شاخص‌ها مانند تسهیل کسب‌وکار رتبه مناسبی نداریم و این یک مانع بزرگ در رسیدن مناطق آزاد به اهداف تعیین‌شده است. مناطق آزاد نیاز به بندر،

فرودگاه و گمرک بنا به موقعیت جغرافیایی و مزیت‌های نسبی دارند و باید زیرساخت‌های سخت‌افزاری برای‌شان تامین شود. محمدی‌فر با بیان اینکه بسیاری از کشورها در زمینه مناطق آزاد موفق عمل نکرده‌اند، افزود: کشورهای مختلف با بررسی عوامل گوناگون نقاط منفی را به مثبت تبدیل کرده‌اند، اما در کشور ما بدون بررسی و با هر نتیجه‌ای هیچ تغییری حاصل نمی‌شود.

این کارشناس اقتصاد درباره کشورهایی که عملکرد مناطق آزاد آنها موفق است، گفت: مناطق آزاد کشورهای چین، امارات و تا حدودی ترکیه توانستند باتوجه به الگوهای تعیین‌شده کارنامه موفق‌تری ثبت کنند؛ اما متأسفانه ما در این شاخص وضعیت خوبی نداریم و یکی از دلایل مهم این موضوع عدم شفافیت در ارائه عملکرد و اطلاعات است. عدم شفافیت یکی از پاشنه‌اشیل‌های مناطق آزاد است و اگر این الزام رعایت و تامین نشود، بی‌شک سرمایه‌گذاری خارجی صورت نمی‌گیرد.

نمایندگان اصرار دارند
رئیس پیشین اتاق بازرگانی مشترک ایران و امارات با اشاره به اصرار نمایندگان مجلس شورای اسلامی، افزایش تعداد مناطق آزاد بیان کرد: نمایندگان مجلس هر بار با نزدیک شدن به پایان دوره فعالیت خود تازه به این فکر می‌افتند که باید برای مناطق خود کاری انجام دهند تا برای دوره بعدی رأی بیاورند. یکی از اقداماتی که در این راستا مدنظر نمایندگان قرار می‌گیرد، راه‌اندازی منطقه آزاد در حوزه انتخابیه‌شان است و در نهایت نیز تنها نتیجه، ویراژ خودروهای گذر‌موقت در این مناطق است.

سخن پایانی

فعالیت این گونه مناطق دانست. همچنین به‌سبب نبود ابزارهای کنترلی، مناطق آزاد مورد سوءاستفاده قاچاقچیان کالا قرار گرفته و بر مشکلات آنها افزوده شده است.

مناطق آزاد، محدوده‌های جغرافیایی هستند که با هدف حمایت از صنعت داخلی و تسهیل واردات، صادرات و ترانزیت کالا برای تولیدکنندگان کالاهای صادراتی و بازرگانان، اغلب در نزدیکی مرزها و مبادی گمرکی ایجاد شده‌اند. این مناطق، قوانین محدودتر و تشریفات گمرکی ساده‌تری نسبت به سرزمین اصلی دارند و از شمول بسیاری از قوانین سرزمین اصلی، خارج هستند. از اواسط دهه ۶۰ میلادی کشورها اقدام به احداث مناطق آزاد تجاری کردند. جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش صادرات، انتقال تکنولوژی، کسب درآمد ارزی و ایجاد اشتغال از جمله اهداف احداث این مناطق بود. در ایران هم از دهه ۶۰ و از برنامه اول توسعه سیاست‌گذاران کشور به این نتیجه رسیدند که مناطق آزاد می‌توانند با ظرفیت‌هایی که دارند و از طریق امتیازات و مزایایی که به آنها داده می‌شود در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، تولید صادرات‌محور و افزایش اشتغال نقش‌آفرینی کنند که بر همین اساس ایجاد آنها و انحصارات زیادی به این مناطق داده شد، اما نتیجه نشان داد که این مناطق در ایجاد اشتغال، افزایش تراز تجاری و تولید صادرات‌محور موفقیت‌های چندانی کسب نکرده‌اند. معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و عوارض گمرکی، نبود تشریفات دست‌وپاگیر ارزی و اداری، تسریع در فرآیندهای

ایجاد مناطق آزاد با فشارهای مسئولان محلی و نمایندگان مجلس

حسام محمدی‌فر، کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درباره تفاوت مناطق آزاد در ایران و سایر کشورها به **سنت** گفت: متأسفانه در کشور ما سیاست بر این بوده که مناطق آزاد در شهرهای محروم ایجاد شوند، این در حالی است که مناطق آزاد اصولاً برای محرومیت‌زدایی در نقطه‌ای از کشور ایجاد نمی‌شوند، بلکه ابزاری برای توسعه اقتصاد کشور هستند که در نهایت با تحقق این هدف مناطق همجوار آن از مزایایی بهره‌مند خواهند شد. متأسفانه در کشور ما مناطق آزاد با رویکرد محرومیت‌زدایی راه‌اندازی می‌شوند و باتوجه به این مسئله، منطقه‌ای را به‌عنوان منطقه آزاد انتخاب می‌کنند. این در حالی است که در جهان به‌دلیل اینکه هدف از ایجاد این مناطق جذب سرمایه‌گذاری خارجی است، ابتدا به‌غنی‌سازی یک منطقه می‌پردازند و سپس آن منطقه را به‌عنوان منطقه آزاد اعلام می‌کنند تا بتوانند به اهداف تعیین‌شده دست پیدا کنند. یکی از اهداف مهم راه‌اندازی مناطق آزاد جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) است که به‌عنوان یکی از شاخص‌های عملکردی در اقتصاد کشورهای مختلف و همین‌طور عملکرد مناطق آزاد بررسی می‌شود. برای رسیدن به این هدف الزاماتی وجود دارد و کشورهای مختلف سعی می‌کنند ابتدا این الزامات تامین شود و بعد نتیجه مطلوب را از مناطق آزادشان بگیرند. وی با اشاره به کارنامه ناموفق مناطق آزاد ایران اظهار کرد: وقتی عملکرد و شاخص‌های مناطق آزاد را باوجود عدم شفافیت و عدم

انتشار منظم اطلاعات مشاهده می‌کنیم، درمی‌یابیم که این مناطق نتوانستند در تحقق اهداف تعیین‌شده موفق باشند و نقش مهمی را در توسعه اقتصاد کشور ایفا کنند. متأسفانه مناطق آزاد در شاخص‌های مختلف از اهداف تعیین‌شده عقب هستند. **هدف اصلی چیست؟**
محمدی‌فر با اشاره به هدف اصلی ایجاد مناطق آزاد در کشور بیان کرد: رویکرد ما در ایجاد مناطق آزاد محرومیت‌زدایی و بحث‌های منطقه‌ای و فشارهای سیاسی مسئولان محلی و نمایندگان مجلس است. گاهی نیز مسائل امنیتی و قومیتی باعث ایجاد مناطق آزاد می‌شود؛ این در حالی است که در سایر نقاط جهان بیشتر موضوع صرفه اقتصادی و ارائه معافیت‌ها، توسعه اقتصادی و... مطرح است. به‌بیان واضح‌تر در ایران بیشتر اقتصاد سیاسی مطرح است که در نتیجه این نگاه شاهد پیشرفت اقتصادی در این مناطق نیستیم.

دلایلی برای عدم موفقیت
این کارشناس اقتصاد در تشریح عوامل عدم موفقیت مناطق آزاد در تحقق اهداف بیان کرد: مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد. نوع مقررات‌گذاری، شیوه ایجاد مناطق آزاد و تحریم‌ها از عوامل اثرگذار در مناطق آزاد به‌شمار می‌روند. البته ذکر این نکته نیز لازم است که ما پیش از تحریم‌ها نیز شاهد عملکرد مثبتی در مناطق آزاد نبوده‌ایم. همچنین دخالت‌ها در

مناطق آزاد فرقی با سرزمین اصلی ندارند

مناطق آزاد برای اداره درست باید الگو داشته باشند، افزود: باید تعیین کنیم که می‌خواهیم چه ساختاری را در پیش بگیریم که در آن دخالت بانک مرکزی و گمرک را نداشته باشیم. منطقه آزاد نیاز به گمرک ندارد و فعالان بخش خصوصی که با ارز خود در آنجا مشغول فعالیت هستند، نباید به کسی درباره عملکردشان پاسخگو باشند، اما متأسفانه شاهد این موضوع هستیم که قوانین حاکم بر منطقه آزاد همان قوانین سرزمین اصلی است و تفاوت چندانی با هم ندارند. وقتی برای واردات کالا هیچ ارزی به مناطق آزاد تعلق نمی‌گیرد، چرا باید بانک مرکزی بر تعاملات مالی این مناطق نظارت داشته باشد؟
روش درست این است که قانون مناطق آزاد را بازنویسی کنیم تا برای همیشه تکلیف روشن شود.

مناطق آزاد در ابتدا با هدف افزایش تولید و صادرات ایجاد شدند، اما در عمل این اهداف محقق نشدند و عملکردشان در نهایت به واردات کالاهای لوکس و غیرضروری به داخل کشور محدود شد. دلایل این وضعیت را می‌توان فقدان مقررات و قوانین روشن برای

مناطق آزاد، محدودیت‌های جغرافیایی هستند که با هدف حمایت از صنعت داخلی و تسهیل واردات، صادرات و ترانزیت کالا برای تولیدکنندگان کالاهای صادراتی و بازرگانان، اغلب در نزدیکی مرزها و مبادی گمرکی ایجاد شده‌اند. این مناطق، قوانین محدودتر و تشریفات گمرکی ساده‌تری نسبت به سرزمین اصلی دارند و از شمول بسیاری از قوانین سرزمین اصلی، خارج هستند. از اواسط دهه ۶۰ میلادی کشورها اقدام به احداث مناطق آزاد تجاری کردند. جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش صادرات، انتقال تکنولوژی، کسب درآمد ارزی و ایجاد اشتغال از جمله اهداف احداث این مناطق بود. در ایران هم از دهه ۶۰ و از برنامه اول توسعه سیاست‌گذاران کشور به این نتیجه رسیدند که مناطق آزاد می‌توانند با ظرفیت‌هایی که دارند و از طریق امتیازات و مزایایی که به آنها داده می‌شود در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، تولید صادرات‌محور و افزایش اشتغال نقش‌آفرینی کنند که بر همین اساس ایجاد آنها و انحصارات زیادی به این مناطق داده شد، اما نتیجه نشان داد که این مناطق در ایجاد اشتغال، افزایش تراز تجاری و تولید صادرات‌محور موفقیت‌های چندانی کسب نکرده‌اند. معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و عوارض گمرکی، نبود تشریفات دست‌وپاگیر ارزی و اداری، تسریع در فرآیندهای

کیمیاملکی
editor@smtnews.ir

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

گردشگری داخلی نسبت به خارجی زنده‌تر است
رحیم یعقوب‌زاده - رئیس مرکز گردشگری دانشجویان ایران

در کشور ما آن بخش‌هایی از اقتصاد گردشگری توسعه یافته که گریزناپذیر بوده و نگاه به این بخش همه‌جانبه نبوده و این مشکلی است که رفع آن نیاز به تغییر نگاه دارد. با تحولات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی در قرن اخیر، انگیزه‌ها و اشکال سفر تغییر کرده است. به‌طور کلی ۱۷۰ نوع گردشگری و زیرشاخه گردشگری داریم که سالانه در حال افزایش و تغییر است. عوامل بسیاری در تضعیف صنعت گردشگری موثر است؛ قطعاً بی‌ثباتی نرخ‌ها و عوامل دیگر تاثیر زیادی بر حوزه گردشگری دارد، به‌طور مثال تغییرات زیاد در نرخ ارز و بی‌ثباتی آن یکی از عواملی است که در حوزه گردشگری تاثیر منفی دارد؛ بنابراین سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در حوزه گردشگری داخلی و بین‌المللی بسیار سخت می‌شود. بخشی از مشکلات صنعت گردشگری کشور مربوط به وضعیت اقتصاد کشور است، مانند افزایش نرخ ارز که به‌واسطه آن قیمت‌ها به‌طور کلی افزایش می‌یابد و به‌نوعی بی‌ثباتی قیمت‌ها را شاهد خواهیم بود.

تغییر فصل‌ها را نیز می‌توان به‌عنوان عاملی تاثیرگذار بر صنعت گردشگری نام برد. در سفرهای داخلی نرخ تورها در ماه‌های مختلف سال متفاوت است؛ به‌گونه‌ای که در برخی تورها تا ۴۰ درصد شاهد افزایش نرخ هستیم. بسیاری از تورگردانان و گردشگران نمی‌توانند برای سفر برنامه‌ریزی کنند و دائم باید در حال چک کردن نرخ باشند. این موضوع یکی از چالش‌های مداوم در حوزه گردشگری است. مسائل سیاسی که به سیاست‌های کلان کشور مربوط می‌شود نیز باعث افول گردشگری شده است. اگر روابط ما با سایر کشورها از جمله مبادی عمده گردشگر مانند اروپا، چین و... مناسب نباشد، در حوزه گردشگری بین‌المللی توفیق چندانی به‌دست نمی‌آوریم. مشکلات دیگری جز مسائل اقتصادی و سیاسی وجود دارد که در کاهش گردشگر تاثیرگذار است؛ مانند اینکه امسال شاهد تعطیلی برخی مراکز اقامتی استان‌ها به‌دلیل کمبود گاز بوده‌ایم. برخی از مشکلات موجود در کشور که بر صنعت گردشگری تاثیرگذار است ناشی از نبود مدیریت مطلوب و ناکارآمدی است. مگر سرما تنها در کشور ما جریان دارد. این مسئله در اروپا بسیار شایع است. کشورهای همسایه مانند ترکیه و ارمنستان هوای بسیار سردی دارند، آیا گردشگری آنها تعطیل شده است؟ گردشگری در کشورهایی مانند ارمنستان و ترکیه نه‌تنها نزول وضعیت نداشته، بلکه هر روز بر تعداد گردشگران آنها افزوده می‌شود. به‌عقیده بسیاری از کارشناسان متأسفانه این مشکلات تنها به‌واسطه نبود مدیریت مطلوب در کشور ایجاد می‌شود. یکی از بهانه‌های مسئولان نبود ارتباط با کشورهای دیگر است. در این زمینه پیشنهاد ما این است که از ارتباط خوب با کشورهای دوست و همسایه برای جذب گردشگر استفاده کنند.

همچنین باید از ظرفیت‌های گردشگری زمستانی برای جذب توریست استفاده کرد. سرما نباید باعث کاهش سفر شود. در دنیا به گردشگری زمستانه بسیار تخصصی نگاه می‌کنند. برای توسعه گردشگری زمستانه می‌توان از ظرفیت‌هایی چون برف برای اسکی و ورزش‌های زمستانی بهره برد. پیست دیزین و آبیلی از جمله موارد مناسب در این زمینه به‌شمار می‌روند که متأسفانه نادیده گرفته شده‌اند. متولی گردشگری کشور ما که وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است، بسیار ضعیف و منفعل عمل می‌کند؛ به‌گونه‌ای که به‌عقیده بسیاری از فعالان این حوزه این وزارتخانه هیچ برنامه و اقدامی برای جذب گردشگر انجام نمی‌دهد و در توجیه عملکرد خود کوچک‌ترین انتقار را بهانه کاهش گردشگر عنوان می‌کند. متأسفانه در سال گذشته به‌هیچ‌وجه از سمت وزارت گردشگری اقدام موثری برای پیشرفت گردشگری صورت نگرفت.

نسبت به سال‌های گذشته گردشگری داخلی روند رو به رشدی داشته، اما در ۲ سال گذشته به‌واسطه افزایش بی‌رویه هزینه‌ها با کاهش سفر مواجه شدیم. به‌واسطه کاهش قدرت خرید و شرایط بد اقتصادی پیش‌بینی ما این است که امسال تعداد سفرها نسبت به سال گذشته کاهش داشته باشد و به‌نظر می‌رسد ترجیح مردم برای سفر، شهرهای نزدیک و یک‌روزه باشد، اما همچنان گردشگری داخلی نسبت به گردشگری خارجی سرزنده‌تر است و به‌شدت آن رکود را تجربه نمی‌کند.

در خوشبینانه‌ترین حالت تا چند سال آینده تعداد گردشگر بین‌المللی کشور به ۴ میلیون نفر خواهد رسید که این آمار بسیار کمتر از کشورهای منطقه است. این در حالی است که گفته شده روایتی ۵۰ کشور حذف خواهد شد که بیشتر در حد یک صحبت است و تاکنون اقدامی برای آن انجام نشده است.

در این زمینه یک نکته مهم قابل‌توجه است؛ اینکه درآمد سرانه استانبول از کشور ما بیشتر است، اما سفر به استانبول برای یک گردشگر ارزان‌تر از سفر به کیش در می‌آید. در سال‌های اخیر ملاحظه می‌شود که باوجود محدودیت‌ها و کم‌وکاستی‌های زیرساختی در فناوری، چاره‌ای جز حرکت به سمت خدمات مبتنی بر فناوری وجود نداشته است؛ برای مثال دیگر مانند گذشته نیست و استفاده از آژانس خودرو، خرید بلیت قطار، رزرو هتل یا خرید بلیت از دفاتر هواپیمایی جای خود را به خریدهای آنلاین در این حوزه داده است.

متأسفانه هیچ یک از مناطق آزاد ما ظرفیت تولید ندارند؛ در نتیجه عملاً مناطق آزاد کشور ما از ماموریت اساسی خود که توسعه تولید و صادرات است، دور مانده‌اند و به‌نظر نمی‌رسد که هدفی محقق شده باشد.

وی با اشاره به مشکلات زیرساختی مناطق آزاد اظهار کرد: مناطق آزاد باید در عمل نیز مناطق آزاد باشند، اما در مناطق آزاد کشور ما خلاف سایر کشورها، تبادلات مالی و ارزی براساس قوانین و مقررات بانک مرکزی انجام می‌شود و هیچ فرقی با سایر مناطق ندارد. این نکته بسیار عجیبی است که در مناطق آزاد بانک مستقل نداریم و چندین بانک تجاری و خارجی قرار بود در مناطق آزاد فعالیت کنند، اما بانک مرکزی اعلام کرد باید طبق قوانین پولی و بانکی سرزمین اصلی پیش بروید.

منطقه آزاد گمرک نمی‌خواهد
رئیس پیشین اتاق بازرگانی مشترک ایران و امارات با بیان اینکه

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

مناطق آزاد جزئی از اقتصاد هر کشوری هستند و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن اقتصاد، وضعیت مناطق آزاد را بررسی و تحلیل کرد

آینده روشن ایران
در تولید پلاسماناصر ریاحی
فعال صنعت دارو و پلاسما

صنعت پلاسما طی جنگ جهانی دوم و با نیاز به محصولات دارویی مشتق از پلاسما آغاز شد. اکنون حدود ۳۰ محصول اصلی به‌صورت تجاری در دسترس و مهم‌ترین آنها آلبومین، فاکتورهای انعقادی و ایمونوگلوبولین است. تقاضا برای این محصولات رو به افزایش است و این محصولات نه‌تنها در درمان بیماری‌ها بلکه در تجارت جهانی نیز اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده است.

صنعت پلاسما در سالیان متمادی پیشرفت‌های شگرفی را تجربه کرده و با مشکلات عدیده‌ای نیز مواجه شده و با وجود پیشرفت‌های بیوتکنولوژی، جهان معتقد است که این صنعت یک ضرورت منحصر به فرد در سلامت جوامع بشری به‌حساب می‌آید. تولید محصولات دارویی مشتق از پلاسما یک فعالیت پیچیده و شامل مراحل متعددی از واحدهای عملیاتی است.

ایران نیز از سال‌ها پیش با محوریت بخش خصوصی و با حمایت سازمان انتقال خون، کار خود را در عرصه پلاسما آغاز کرده و در این سال‌ها موفقیت‌های زیادی نیز در این حوزه به ثبت رسیده است.

امروز می‌توان ادعا کرد که ایران در این صنعت مهم، جزو گروه بسیار محدودی از کشورهاست که در تولید پلاسما، دستاوردهای قابل‌توجهی داشته و موفقیت‌های چشمگیری را به ثبت رسانده است.

در حال حاضر، در ایران حدود ۱۰ مرکز با محوریت پلاسما فعالیت می‌کنند و در طول سال، حدود ۴۰۰ هزار لیتر ظرفیت تولید پلاسما در کشور وجود دارد که می‌توان گفت کمابیش تمام نیاز داخلی را تامین می‌کند.

هرچند در حوزه فرآوری و پالایش هنوز نیاز به انتقال پلاسما به خارج از کشور وجود دارد که امیدواریم با نهایی شدن کار ساخت و افتتاح پالایشگاه‌های جدید این نیاز به‌خارج از کشور نیز برطرف شود. در این زمینه، ماشین‌آلات موردنیاز به کشور وارد شده است و امیدواریم طبق برنامه‌ریزی در حدود ۲ سال آینده این پالایشگاه به بهره‌برداری برسد.

فعالان حوزه پلاسما با مشکلات اقتصادی زیادی روبه‌رو هستند، وقتی پلاسما را از فرد گرفته می‌شود، باید ۳ ماه باقی بماند و تا نهایی شدن محصول و انتقال آن و تبدیل شدن به دارو، کل فرآیند کار بیش از یک سال زمان می‌برد و در عمل این زمان، خواب سرمایه است. در کنار آن، در طول تمام سال‌های گذشته، تنها ۲ بار با نرخ ۵ درصد موافقت شده است تا نرخ محصولات این شرکت‌ها افزایش پیدا کند. در حالی که نرخ تورم در طول این دوره بسیار بالاتر بوده و با توجه به نیازی که به پالایش خارجی پلاسما وجود داشته و برخی نیازهای وارداتی، نرخ ارز نیز روی هزینه تولید اثرگذار بوده است.

در این تردیدی وجود ندارد که ما باید به‌سمت فعال کردن برند خود حرکت کنیم و با پالایش داخلی، دیگر نیازی به صادرات پلاسما خام نداشته باشیم، اما اگر بناست تولید در این حوزه گسترش پیدا کند یا از خام‌فروشی عبور کنیم، به‌طورقطع نیاز به حمایت‌های جدید خواهد بود. در حال حاضر توان تامین کامل نیاز داخل وجود دارد و برای گام‌های بعدی، باید به افزایش سرمایه‌گذاری در این بخش فکر کرد.

هم‌اکنون حدود ۶۵۰ هزار لیتر پلاسما در مراکز و سازمان انتقال خون کشور تولید می‌شود که اگر به تولید یک‌میلیون لیتر طی چند سال آینده برسیم، امکان صادرات این محصول فراهم خواهد شد. اگر توانیم طی ۲ سال آینده به این مهم دست یابیم، سایر کشورها باوجود تحریم ایران مجبور به تهیه این فرآورده از ما خواهند بود.

این فرآورده یکی از نیازهای مهم جوامع به‌شمار می‌رود، به‌همین دلیل، ظرفیت صادرات در این بخش برای ایران فراهم شده است و با این اقدام، ۱۰۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی خواهیم داشت. نخستین مرکز پلاسما ایران در سال ۱۳۸۱ افتتاح شد، در آن زمان جز ۴ کشور غربی، هیچ کشوری از وجود مرکز پلاسما برخوردار نبود. برای راه‌اندازی نخستین مرکز پلاسما در کشور از متخصصان آلمانی کمک گرفتیم و این موضوع در حالی است که بعد از راه‌اندازی نخستین مرکز پلاسما در ایران توانستیم نسبت به بومی‌سازی آن اقدام کنیم که نتیجه آن احداث ۷ مرکز در همین راستا بود.

متأسفانه دولت‌های وقت، این موضوع را به دلایل مختلف متوقف کردند یا اجازه توسعه به این مراکز ندادند که خوشبختانه با روی کار آمدن دولت سیزدهم، دوباره مجوزهای این مراکز صادر شد. در زمان حاضر، نزدیک به ۱۳ مرکز فعال پلاسما در کشور وجود دارد و حدود ۴ مرکز نیز در حال احداث است.

اگر پلاسما جمع‌آوری شده در کشور به یک‌میلیون لیتر برسد که به‌نظرمن به‌راحتی در یک تا ۲ سال آینده خواهیم رسید، با این حجم از جمع‌آوری پلاسما نه‌تنها نیاز داخل تامین خواهد شد، بلکه امکان صادرات هم فراهم خواهد شد. تکمیل پالایشگاه پلاسما در دست احداث در یک تا ۲ سال آینده موجب ورود ایران به جمع ۱۰ کشور تولیدکننده می‌شود و فراهم شدن امکان صادرات پلاسما با توجه به نیاز جهانی به این ماده حیاتی از مزایای راه‌اندازی پالایشگاه پلاسما خواهد بود. این مسائل موجب خواهد شد که باوجود تحریم و دیگر مسائل، مجبور به خرید از ما هستند، چراکه علاوه بر نیاز فعلی، میزان مصرف این ماده هم افزایش می‌یابد، زیرا ظرفیت مصرف آن در حال گسترش است. بنابراین به‌طورحتم ظرفیت صادرات نیز خواهد داشت.

در بررسی صمت به‌مناسبت روز ملی اهدای خون مطرح شد

حکمرانی روابط اقتصادی در صنعت پلاسما

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

عدم‌آگاهی مردم از فرآیند اهدای خون و پلاسما باعث می‌شود که افراد به‌دلیل ترس و عدم‌آگاهی، از اهدای خون و پلاسما خودداری کنند.

با توجه به اهمیت پلاسما و خون در حوزه سلامتی، باید به‌طورجدی مشکلات موجود در این زمینه در کشور موردبررسی قرار گیرد. ارتقای فرهنگ اهدای خون و پلاسما، تجهیز مراکز به شرایط بهداشتی مناسب، افزایش دسترسی به تجهیزات و فناوری موردنیاز، ترویج اطلاع‌رسانی صحیح درباره فرآیند اهدای خون و پلاسما و اتخاذ تدابیر اقتصادی برای جذب اهدای خون و پلاسما از جمله راهکارهایی هستند که می‌تواند به بهبود وضعیت اهدای پلاسما و خون در ایران کمک کند.

آیا اهدای پلاسما عوارض دارد؟

شهرامی‌فر همچنین درباره عوارض اهدای پلاسما توضیح داد: قبل از اهدای پلاسما از اهدانکننده معاینه و غربالگری به‌عمل می‌آید

که اگر عوارض عمده و جدی مثل تشنج یا سکت قلبی مشاهده شود، به اهدانکننده در این شرایط اصلاً اجازه اهدا داده نمی‌شود. برای اهدانکننده‌ای که از نظر ما سالم تشخیص داده شود و شرایط عمومی اهدای پلاسما را داشته باشد، مشکلی از بابت اهدای پلاسما وجود ندارد. یکی از عوارض موجود، واکنشی است که عوام به آن غش کردن یا سنکوپ می‌گویند. از این عارضه با توصیه به مصرف وعده غذایی حداقل با فاصله ۳ تا ۴ ساعت قبل از اهدا و داشتن خواب و استراحت کافی و نداشتن اضطراب پیشگیری می‌کنیم.

پزشک مرکز اهدای پلاسما در پایان گفت: یکی دیگر از عوارض، احتمال کبودی و همانوم به‌دلیل ورود سوزن به رگ است که هرچقدر آن شخصی که سوزن را وارد دست اهدانکننده می‌کند، تجربه و مهارت بیشتری داشته باشد و در انتخاب رگ دقت بیشتری کند، از این عارضه پیشگیری می‌شود.

عارضه شایع دیگری که هیچ راهی برای پیشگیری از آن نداریم جز توصیه به مصرف مایعات فراوان، عارضه‌ای است که به‌خاطر کاهش غلظت کلسیم آزاد در خون اتفاق می‌افتد که همه این نکات باید به‌طوردقیق بررسی شود تا مشکلی برای اهدانکننده به‌وجود نیاید.

و خون و ذخیره‌سازی آنها در دسترس نیست. این مشکل باعث می‌شود که برخی افراد نتوانند به‌راحتی پلاسما و خون خود را اهدا کنند و از اهدای خون منصرف شوند. همچنین، در ایران، فرهنگ اهدای خون و پلاسما هنوز به‌اندازه کافی توسعه نیافته است و بسیاری از افراد هنوز هم با مشکلاتی مانند ترس از سوزن و نداشتن اطلاعات درباره فرآیند اهدای خون و پلاسما روبه‌رو هستند.

به علاوه، به‌دلیل عدم‌آگاهی درباره اهمیت اهدای خون و پلاسما، ممکن است از اهدای خون و پلاسما خودداری شود. در بسیاری از موارد، افراد هنوز هم با اطلاعات کافی درباره اهدای خون و پلاسما آشنا نیستند.

مشکلات اهدای پلاسما در ایران

تفاوت اهدای پلاسما با اهدای خون چیست؟

دریافت می‌شود، اما اهدای پلاسما حدود یک ساعت طول می‌کشد و بین ۶۰۰ تا ۷۵۰ سی‌سی پلاسما خون دریافت می‌شود. وی همچنین خاطرنشان کرد: تفاوت دیگر از نظر محصولی است که از اهدانکننده به‌دست می‌آید. درباره اهدای خون بعد از اینکه خون کامل گرفته می‌شود، وارد فرآیند RBC می‌شود، اما درباره اهدای پلاسما محصولی که گرفته می‌شود، فقط پلاسما بوده و عمده مصرف این پلاسما تهیه داروهاست.

شهرامی‌فر افزود: همه پلاسماهایی که از اهدانکننده‌های مختلف جمع‌آوری می‌شود، در محلی که به آن پالایشگاه فرآورده‌های خونی گفته می‌شود، یکجا جمع‌آوری می‌شود و آن پروتئین‌هایی که مدنظر است، جداسازی و تغلیظ و تبدیل به فرآورده دارویی می‌شود و آن داروها در اختیار بیماران قرار می‌گیرد و هیچ تزریق مستقیم پلاسما به بیمار نداریم.

شرایط اهدای پلاسما چیست؟

این پزشک مرکز اهدای پلاسما در زمینه شرایط موردنیاز برای اهدای پلاسما به گفت: طبق شرایط استاندارد که وزارت بهداشت و سازمان انتقال خون تنظیم کرده، شرایط اهدای خون و پلاسما کمابیش مشابه هم است. شرایط عمومی آن، سن حداقل ۱۸ سال و حداکثر ۶۰ (برای اهدانکننده‌های بار اول) یا ۶۵ سال (برای اهدانکننده‌های مستمر) است. سایر شرایط نظیر نداشتن سابقه اعتیاد، بیماری مقاربتی، بیماری‌های خودایمنی و یک لیست بلند از بیماری‌ها، مصرف نکردن یک‌سری از داروها، درباره اهدای خون؛ نداشتن کم‌خونی و درباره اهدای پلاسما؛ نداشتن کم‌خونی، تالاسمی مینور و غلظت خون بالا است.

مرز صنعت پلاسما و اهدای خون

زندگی عادی فرد ایجاد نمی‌کند و از همه مهم‌تر، مناسبات ناظر بر فرآیند اهدای خون از اساس اقتصادی نیست؛ اما در صنعت پلاسما با توجه به حاکم بودن این مناسبات اقتصادی و سودی که جمع‌آوری‌کننده می‌برد، حق فرد است که وجهی متناسب با نرخ جهانی پلاسما برای هر نوبت دریافت کند.

جمع‌آوری‌کنندگان پلاسما، این پلاسماهای جمع‌آوری‌شده را به شرکت‌های تولیدکننده دارو می‌فروشند و انتفاع بحق خود را می‌برند. پس از اساس، بخشی از پلاسماهایی که از منابع خونی جمع‌آوری می‌شود، در جهان سهم اهدای خون و بخشی نیز حاصل فعالیت صنعت پلاسما است.

موانع ورود صنعت پلاسما به ایران

با توجه به اینکه در ایران قبل از تشکیل سازمان انتقال خون ایران، پدیده مذموم خون‌فروشی جاری بوده است، سایه سنگین این سابقه روی صنعت پلاسما نیز افتاد و ورود این صنعت به ایران با یک فرآیند معیوب فرهنگی ورود پیدا کرد.

سخن پایانی

سازمان بهداشت جهانی، امسال در بوستر خود با عنوان روز تجلیل از اهدانکنندگان خون، از اهدانکنندگان پلاسما نیز تجلیل کرد و این مهم، نشان از اهمیت توجه به صنعت پلاسما و تامین نیاز بیماران خاص به پلاسما دارد.

اهمیت این مهم آنجا نمایان می‌شود که به یکی از راهبردهای سازمان

پلاسما قسمت مایع زرد رنگ و شفاف خون است. این بخش که حدود ۵۵ درصد از خون را تشکیل داده است، سوختگی، شوک، بیماری‌های شدید کبدی، نقص ایمنی و کمبود فاکتورهای انعقادی هستند، تجویز می‌شود تا بدین‌وسیله به افزایش حجم خون بیمار و لخته شدن خون کمک و از شوک جلوگیری کند. اهدای پلاسما و خون، ۲ مسئله متفاوت هستند، اما بسیاری این دو مورد را با یکدیگر اشتباه می‌گیرند. پلاسما انسانی می‌تواند نجات‌بخش زندگی بیماران نیازمند به پروتئین‌های موجود در پلاسما از جمله بیماران هموفیلی باشد. واقعیت این است که تولید پلاسما یک صنعت است و پلاسماهای جمع‌آوری‌شده فروخته می‌شود و تابع مناسبات اقتصادی است.

در این گزارش به‌مناسبت روز ملی اهدای خون به بررسی برخی مشکلات اهدای پلاسما در کشور پرداخته شده است.

پلاسما و خون، به‌عنوان منابع حیاتی در حوزه سلامتی، بسیار مهم هستند.

در ایران، همانند بسیاری از کشورها، مشکلاتی در زمینه اهدای پلاسما وجود دارد که نیازمند برخورد جدی و توجه ویژه مقامات مسئول و جامعه به آنها است. یکی از مشکلات اصلی در ایران، کمبود پلاسما برای تولید محصولات خونی است. در بسیاری از مواقع، مصرف پلاسما بیشتر از توان ذخیره‌سازی و تقاضا است؛ بنابراین، ممکن است مراکز خدمات پزشکی و بیمارستان‌ها به‌دنبال پلاسما باشند و در برخی موارد باید از خارج کشور وارد شود.

از طرفی، تجهیزات و فناوری موردنیاز برای جداسازی پلاسما

ساره شهرامی‌فر، پزشک غربالگری مرکز اهدای پلاسما به گفت: پلاسماهایی که از اهدانکننده‌های پلاسما جمع‌آوری می‌شود، در پالایشگاه فرآورده‌های خونی جمع‌آوری می‌شوند و آن پروتئین‌هایی که مدنظر است، جداسازی، تغلیظ و تبدیل به فرآورده دارویی می‌شود. تهیه داروهایی که منبع شیمیایی ندارند، مثل آلبومین و فاکتورهای انعقادی ۸ و ۹ از عمده کاربردهای اهدای پلاسما است.

به‌طورکلی، اهدای پلاسما ۲ تفاوت عمده با اهدای خون دارد. یکی فرآیند اهدا و دیگری محصول دریافتی است. در فرآیند اهدا، از این نظر تفاوت دارند که در فرآیند اهدای خون، سوزنی که وارد دست اهدانکننده می‌شود، متصل به یک کیسه است؛ اما برای اهدای پلاسما سوزنی که به‌دست اهدانکننده وارد می‌شود، به یک سیستم بسته وصل است که این سیستم بسته، داخل دستگاه آفرزین قرار می‌گیرد. خون بعد از خروج از دست اهدانکننده، وارد یک محفظه می‌شود که آن محفظه سانتریفیوژ می‌شود و خون و پلاسما از همدیگر جدا می‌شوند.

وی تصریح کرد: پلاسما وارد کیسه جمع‌آوری می‌شود و مابقی خون که شامل سلول‌های خونی است، همراه با سرم به بدن اهدانکننده برمی‌گردد. این رویه، بسته به شدت فشارخون بیمار و شرایط اهدا بین ۲ الی ۴ بار تکرار می‌شود تا وقتی که حجم موردنظر به‌دست بیاید. محصول نهایی در این فرآیند فقط پلاسما خون است.

این پزشک مرکز اهدای پلاسما در ادامه گفت: اهدای خون در حدود ۲۰ دقیقه طول می‌کشد و فقط ۴۵۰ سی‌سی خون کامل

اهدای پلاسما شامل فرآیندهایی مانند خون‌گیری، استخراج پلاسما و بازگرداندن باقیمانده خون به بدن افراد می‌شود. این فرآیند با استفاده از یک سوزن در بازو انجام می‌شود و پلاسما اهداشده در افراد بزرگسال و سالم، پس از ۴۸ ساعت جایگزین می‌شود.

در مقابل، اهدای خون کامل شامل اهدای تمامی بخش‌های خون، شامل گلبول‌های قرمز، گلبول‌های سفید، پلاکت‌ها و پلاسما است. خون کامل در بسیاری از موارد در جراحی‌ها و درمان بیماری‌ها به‌کار می‌رود. برخی بیماران به اجزای خاص خون، مانند گلبول‌های قرمز، گلبول‌های سفید یا پلاکت‌ها نیاز دارند.

اهدای خون کامل نیز در درمان تروما و اختلالات خونریزی، نقص ایمنی اولیه و برخی بیماری‌های نادر مورداستفاده قرار می‌گیرد. به‌دلیل افزایش نیاز به داروهای مشتق از پلاسما، مانند ایمونوگلوبولین (IgG)، فاکتورهای انعقادی و آلبومین، اهمیت اهدای پلاسما تا حدود زیادی افزایش یافته است. در شرایطی که ذخیره خون فعلی برای پوشش تقاضای خون کامل و پلاسما کافی نباشد، اهدای پلاسما بسیار حیاتی خواهد بود.

در صنعت پلاسما، روابط اقتصادی همانند هر صنعت دیگری ناظر بر مناسبات آن است؛ بنابراین هر فردی که هر هفته این زحمت را می‌پذیرد که به مراکز جمع‌آوری پلاسما مراجعه کند، حق دارد به‌عنوان یکی از ذی‌نفعان این صنعت، وجهی در رابطه با اهدای پلاسما خود دریافت کند.

این مرز مهم صنعت پلاسما و فرآیند اهدای خون است. در اهدای خون، فرد بدون توقع خون خود را اهدا می‌کند و با توجه به محدود بودن تعداد مراجعه‌حداکثر در ۳ یا ۴ بار در سال، اختلالی در

لزوم توسعه گردشگری پایدار در مناطق آزاد

علی بیگی
کارشناس برنامه‌ریزی شهری

صنعت گردشگری به‌عنوان فعالیتی که در دنیای امروزی توان اثرگذاری بر فرآیند توسعه متوازن و خردروزرانه را در تمامی دنیا به نمایش گذاشته، مورد توجه طیف وسیعی از سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان نظام‌های سیاسی و مدیریت اجرایی در همه کشورهای دنیا قرار گرفته است.

توسعه گردشگری در مناطق آزاد با ۲ هدف تبیین شده است که عبارتند از: ۱- گسترش و توسعه گردشگری براساس جلب مشارکت و فعالیت سرمایه و تخصص داخلی و خارجی در زمینه‌های گردشگری دریایی، طبیعی، علمی و فرهنگی، خانوادگی و بوم‌گرا، از طریق ایجاد بسترهای لازم برای طرح‌های گردشگری مناسب، بهسازی و سالم‌سازی محیط و توسعه امکانات و زیرساخت‌ها در مناطق آزاد به‌منظور تحقق آن. ۲- تاکید و توصیه و برنامه‌ریزی به‌منظور جذب و افزایش گردشگران علمی و فرهنگی از کشورهای توسعه‌یافته، گردشگران خانوادگی، ایرانیان مقیم سایر کشورها و توسعه گردشگری داخلی در مناطق آزاد (شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران).

مناطق آزاد تجاری - صنعتی با داشتن قابلیت‌هایی در راستای افزایش صادرات، اشتغالزایی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و جذب گردشگران داخلی و خارجی می‌توانند نقش مهمی در اقتصاد کشور ایفا کنند و ساختار اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و قوانین حاکم بر آنها می‌تواند بستر مناسبی را برای توسعه گردشگری مهیا کند. از این‌رو، گردشگری در مناطق آزاد نقش مهمی را در نحوه برنامه‌ریزی و اتخاذ تصمیمات متناسب با قابلیت‌های این مناطق ایفا می‌کند. به عبارتی، هرچند ماهیت ابتدایی و اصل پیدایش این مناطق براساس مولفه‌های اقتصادی شکل گرفته، اما سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و استفاده از توان‌های بالقوه منطقه‌ای به‌منظور توسعه گردشگری از اهمیت خاصی برخوردار است.

برای ایجاد توسعه همه‌جانبه و پایدار و همچنین جایگزینی منابع جدید کسب درآمد به‌جای منابع نفتی در کشور، باید از تمامی قابلیت‌ها و امکانات استفاده شود. رقابت در راستای توسعه گردشگری پایدار باتوجه به ارائه نیازهای گردشگران، باید مورد توجه و برنامه‌ریزی مدیریت گردشگری و مدیریت شهری قرار گیرد. گردشگری مجموعه و نظامی از عناصر به‌هم‌پیوسته است که در تمامی مراحل با هم در تعامل هستند. از جمله این عناصر، زیرساخت‌ها هستند که از نقشی حیاتی در فرآیند گردشگری و توسعه آن برخوردارند. آنچه در راستای توسعه گردشگری قابل توجه است، استفاده جامعه میزبان از این تسهیلات است.

بدین‌گونه توسعه گردشگری منجر به توسعه فرابخشی در جامعه میزبان به‌ویژه جوامع شهری شده و میزان رضایت از زندگی مردم بومی را افزایش داده است. در واقع، کاربردهای چندمنظوره زیرساخت‌ها در گردشگری می‌تواند به پرداخت هزینه زیرساخت‌ها که منافع اقتصادی - اجتماعی گردشگری را دربرمی‌گیرد، یاری رساند. تسهیلات و تجهیزات گردشگری عامل جذب گردشگر به شهر نیست، اما به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم گردشگری مطرح می‌شود و نقش مهمی در افزایش ماندگاری و رضایت گردشگران دارد. در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، شرایط طبیعی، عناصر اقلیمی همراه با ساختار اقتصادی، محدوده اجتماعی و فرهنگی، اشکال گوناگون و متنوعی از فضاهای شهری و روستایی را به‌وجود آورده‌اند که هر کدام به‌لحاظ کارکردهای طبیعی و انسانی از سایر نواحی متمایز هستند. بنابراین ضروری است اولویت‌های مهم گردشگری و توسعه آن، شناسایی و در راستای پیشرفت منطقه استفاده شود. این مناطق می‌توانند با بهره‌گیری از منابع طبیعی، فرهنگ و تاریخی، فضاهای سبز و امکانات گردشگری، گردشگران بیشتری را به خود جذب کنند.

بنابراین، شناسایی اولویت‌های مهم در حوزه گردشگری و توسعه آن در مناطق آزاد تجاری - صنعتی بسیار مهم است. اولویت‌هایی مانند توسعه فضاهای سبز، ایجاد فضاهای بازی و تفریحی، ایجاد مراکز خرید و تجاری، توسعه صنایع دستی و محصولات محلی، ارائه خدمات گردشگری و تفریحی، احداث هتل و مراکز اقامتی و ... می‌تواند به توسعه گردشگری و رونق اقتصادی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی کمک کند.

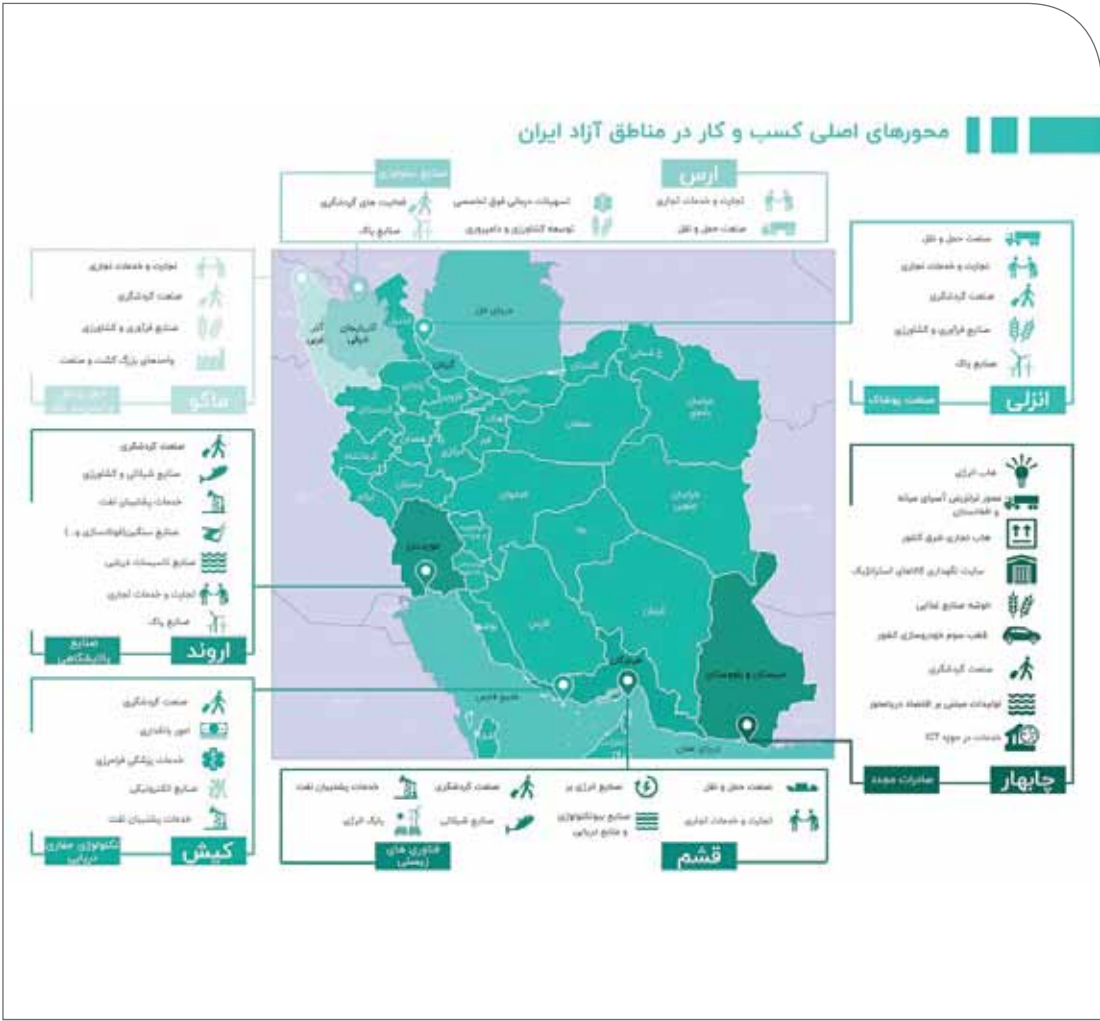
همچنین، بهبود و توسعه زیرساخت‌های توریستی مانند فرودگاه‌ها، ایستگاه‌های قطار و اتوبوس، راه‌های ارتباطی، شبکه ارتباطی و اینترنت نیز، می‌تواند به جذب گردشگر و توسعه گردشگری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی کمک کند. برای این منظور، باید از رویکردهای پایدار در توسعه گردشگری استفاده و از منابع طبیعی به‌صورت هوشمندانه و پایدار بهره برد. همچنین، با همکاری و هماهنگی میان مراکز توسعه گردشگری، بخش خصوصی و دولت، می‌توان به بهینه‌سازی استفاده از ظرفیت‌های گردشگری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و رشد پایدار آنها کمک کرد.

زیرساخت

editor@smtnews.ir

در بررسی عملکرد مناطق آزاد نمایان شد

در جازدن برای توسعه!

مناطق آزاد اقتصادی در ایران، مناطقی هستند که برای جذب سرمایه و توسعه صنعت و تجارت برنامه‌ریزی شده‌اند. ۹ منطقه آزاد شامل کیش، بانه و مرویان، قصرشیرین، قشم، چابهار، انزلی، ارس، اروند و ماکو در ایران فعال هستند. از ویژگی‌های این مناطق می‌توان به برخورداری از تسهیلات مالی و مالیاتی، دسترسی به بازارهای خارجی، ارائه خدمات به سرمایه‌گذاران و حفظ حقوق مالکیت فکری اشاره کرد. همچنین، این مناطق در نقل و انتقالات بین‌المللی نیز نقش بسزایی دارند و ارتباطات راهبردی با کشورهای همسایه و جهانی را شامل می‌شوند. هریک از این مناطق، دارای صنایع مختلفی هستند که به تولید و صادرات محصولات مختلف از جمله محصولات پتروشیمی، نفتی، گازی، خودروسازی، الکترونیک، کشاورزی، صنایع غذایی و فولادی می‌پردازند. اما متأسفانه عملکرد مناطق آزاد در ایران به‌دلیل تطابق نداشتن با برنامه‌های توسعه‌ای موفق نبوده است. بی‌توجهی به برنامه‌ریزی صحیح، مدیریت نامناسب، توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، حمل‌ونقل، حفاظت از محیط‌زیست، توسعه صنایع متنوع، توسعه نیروی انسانی و حفاظت از حقوق مالکیت فکری، از مهم‌ترین مشکلاتی هستند که مناطق آزاد اقتصادی در ایران با آنها روبرو هستند که باید هرچه سریع‌تر، فکری به حال آنها شود. مناطق آزاد اقتصادی با هدف جذب سرمایه‌گذاری، ایجاد فرصت‌های شغلی و توسعه اقتصادی در مناطق مختلف کشور تشکیل شده‌اند. باتوجه به ویژگی‌های این مناطق و تسهیلاتی که می‌رود که این مناطق در جذب سرمایه‌گذاری و توسعه صنایع و تجارت کشور موثرتر عمل کنند و برنامه‌ریزی‌های بهتری برای شان انجام شود. در این گزارش، عملکرد مناطق آزاد را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

محمد انوشه
editor@smtnews.ir

عملکرد نه‌چندان مناسب مناطق آزاد

مناطق آزاد بیفتند؛ اما نقدی که کارشناسان به این مناطق می‌کنند، مربوط به رویکرد این مناطق است. بسیاری از کارشناسان معتقدند که رویکرد مناطق آزاد آن‌طور که باید در راستای توسعه نبوده و به‌همین دلیل است که موفقیت بسیاری کسب نکرده‌اند. البته نقدهای دیگری هم به عملکرد مناطق آزاد مطرح می‌شود که مهم‌ترین آن مربوط به اجرا نشدن قوانین و ضوابط اجرایی است. همین مسئله هم باعث شده بسیاری از سرمایه‌گذاران از این مناطق خارج شوند. باید دولت در سیاست‌های خود برای توسعه مناطق آزاد، چالش‌های متعددی را در نظر بگیرد و قوانین و مشوقی‌هایی را برای سرمایه‌گذاران ایجاد کند تا مزیت‌های این مناطق روشن‌تر شود. به‌طور کلی باید دید که آیا واقعا ایجاد مناطق آزاد جدید ضروری است یا خیر؟

پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تامین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج، به‌تصویب رسید که به‌نظر می‌رسد که دولت سیزدهم هم قصد دارد و وزارت امور اقتصادی و تأسیس مناطق آزاد جدید ادامه دهد. هرکدام از مناطق آزاد، مزیت خاص خود را دارند. شاید همین مسئله هم باعث شده است تا سیاست‌گذاران به فکر توسعه و افزایش تعداد

خرداد سال ۱۴۰۰ بود که دولت دوازدهم، قانون ایجاد ۷ منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ۱۳ منطقه ویژه اقتصادی را برای اجرا به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ کرد. بر این اساس، قانون فوق در راستای تحقق بند (۱۱) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور و به‌منظور انتقال فناوری‌های

محازه احدی‌منش، کارشناس اقتصادی به گفت: مناطق آزاد در ایران به‌عنوان یکی از روش‌های توسعه اقتصادی در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. این مناطق با هدف جذب سرمایه‌گذاری خارجی، ایجاد مشاغل، افزایش درآمد و توسعه صادراتی تأسیس شده‌اند، اما متأسفانه، در برخی موارد مناطق آزاد به‌دلیل مشکلات مختلف نتوانستند اهداف موردانتظار را برآورده و به توسعه اقتصادی کشور کمک کنند.

مناطق آزاد، از ابزارهای توسعه اقتصادی

مالیاتی برای واحدهایی که به‌صورت قابل‌توجهی تولیدات خود را صادر می‌کنند، می‌تواند جذابیت سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد را بالا ببرد. همچنین، تعیین معیارهای مشخص برای صادرات می‌تواند به توسعه اقتصادی در این مناطق کمک کند. این کارشناس تصریح کرد: درباره تأسیس مناطق آزاد جدید، برنامه‌ریزی دقیق و تدوین طرح توسعه کسب‌وکار برای این مناطق امری ضروری است. همچنین، توجه به زیرساخت‌های لازم و تخصصی شدن مناطق آزاد جدید نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. در این راستا، دولت می‌تواند با انعقاد قراردادهای سرمایه‌گذاری با شرکت‌های داخلی و خارجی، به توسعه مناطق آزاد اقتصادی کمک کند. برنامه‌های توسعه مناطق آزاد اقتصادی باید دارای برنامه‌ریزی دقیق و مشخصی باشند و باتوجه به شرایط و نیازهای هر منطقه، طراحی شوند. همچنین، اجرای این برنامه‌ها، نیازمند همکاری بین بخش‌های مختلف اقتصادی و دولت است. احدی‌منش گفت: بعضی از مناطق آزاد اقتصادی در ایران بدون

توانستیم از تجربیات موفق جهانی در حوزه مناطق آزاد بهره ببریم. متأسفانه، مناطق آزاد در ایران بدون هیچ‌گونه امکانات زیرساختی و شرایط لازم برای تولید و صادرات تشکیل شدند و از همین‌رو مدیران مناطق آزاد هم بدون حمایت‌های دولتی مجبور بودند که از هر طریقی اقدام به تامین مالی برای ایجاد یا توسعه زیرساخت‌ها کنند. یکی از این روش‌های تامین مالی که متأسفانه با کارکردهای مناطق آزاد هم همخوانی نداشته، واردات کالاهای مصرفی خارجی به مناطق آزاد و درآمدزایی از طریق عوارض‌های حاصل از آن است. همین امر موجب تضعیف تولید و صادرات در مناطق آزاد را فراهم آورده است. همچنین، منابع درآمدی ناپایدار و ضدتوسعه‌ای که متکی به واردات هستند نیز، از عوامل دیگر عدم‌موفقیت مناطق آزاد است.

این کارشناس اقتصادی درباره مشکلات مربوط به قوانین مالیاتی و گمرکی در حوزه عملکرد مناطق آزاد، گفت: قوانین مالیاتی در حوزه مالیات بر عملکرد و مالیات بر ارزش‌افزوده و بخشنامه‌های متعدد سازمان امور مالیاتی که در مواردی مناطق آزاد را هم شامل می‌شود، تعمیم رویه‌ها و مقررات گمرکی و بانک مرکزی که در سرزمین اصلی اجرا می‌شوند به مناطق آزاد، سختگیری‌ها و مقررات وزارت صمت و ... همه از جمله عوامل و مواردی هستند که تسهیل فعالیت‌های اقتصادی در مناطق آزاد را به‌چالش کشیده‌اند. در این رابطه، باید توجه داشت که در نهایت، مناطق آزاد هم در بستر نهادی و ساختاری ایران شکل گرفته‌اند و متأسفانه بسیاری از موانع و محدودیت‌هایی که برای نظام اقتصادی کشور وجود داشته، برای مناطق آزاد هم وجود داشته است.

مناطق آزاد در صادرات موفق عمل نکردند

عبدالرضا ارسطو، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با صمت گفت: برای مناطق آزاد، مشوق‌ها و امتیازات خاصی در گمرک، سرمایه‌گذاری خارجی، ورود و خروج سرمایه، تأسیس بانک و بیمه بین‌المللی، معافیت مالیاتی، تسهیل واگذاری زمین به فعالان و همچنین صدور مجوزها دیده شده است که اهمیت این مناطق را برای سیاست‌گذار مشخص می‌کند. سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران نیز به‌دنبال این بودند که با این امتیازات، فعالیت اقتصادی را تسهیل کنند و فعالان اقتصادی بتوانند با کمترین بروکراسی و موانع، فعالیت اقتصادی خود را حول محورهای تولیدی و صادراتی آغاز کنند. این کارشناس اقتصادی افزود: موقعیت جغرافیایی استراتژیک این مناطق هم موضوع مهمی است که باعث شده همه یا عمده آنها، مرز مشترکی با کشورهای همجوار داشته باشند و می‌تواند آنها را به قطب صادرات آن کشور تبدیل کند و روابط تجاری قوی را بین کشورها شکل بدهد. یکی دیگر از دلایل اهمیت مناطق آزاد این است که سیاست‌گذار به‌دنبال ایجاد منطقه‌ای بوده که به‌طورآزمایشی بستر فعالیت‌های اقتصادی هدفمند و هوشمند قرار بگیرد و بتواند این مناطق را به الگوی توسعه کشور تبدیل کند؛ بنابراین نقش این مناطق در الگو بودن برای سرزمین اصلی و انتقال سرریز دانش و سرمایه‌گذاری به سایر مناطق کشور بسیار حائزاهمیت است. مناطق آزاد طی سال‌های گذشته در بعضی اهداف خود مثل توسعه منطقه‌ای نمره قابل‌قبولی گرفته، اما در سایر اهداف که از اتفاق اهداف اصلی نیز بوده‌اند، مثل اشتغال، تولید و صادرات که متأسفانه نمره قابل‌قبولی نمی‌گیرند و نتوانسته‌اند اهداف توسعه‌ای خود را به‌طورکامل محقق کنند. برای مثال، بررسی آمارهای سرمایه‌گذاری نشان از آن دارد که تناسبی بین جذب سرمایه‌گذاری در این مناطق و عملکرد تجاری آنها وجود ندارد. طبق آمارها، منطقه آزاد چابهار با اختلاف اندکی بعد از کیش، بیشترین میزان جذب سرمایه‌گذاری داخلی را به خود اختصاص داده، اما کمترین میزان صادرات را داشته؛ به عبارتی، سرمایه‌گذاری انجام‌گرفته در نهایت به افزایش صادرات منتهی نشده است.

توانستیم از تجربیات موفق جهانی در حوزه مناطق آزاد بهره ببریم. متأسفانه، مناطق آزاد در ایران بدون هیچ‌گونه امکانات زیرساختی و شرایط لازم برای تولید و صادرات تشکیل شدند و از همین‌رو مدیران مناطق آزاد هم بدون حمایت‌های دولتی مجبور بودند که از هر طریقی اقدام به تامین مالی برای ایجاد یا توسعه زیرساخت‌ها کنند. یکی از این روش‌های تامین مالی که متأسفانه با کارکردهای مناطق آزاد هم همخوانی نداشته، واردات کالاهای مصرفی خارجی به مناطق آزاد و درآمدزایی از طریق عوارض‌های حاصل از آن است. همین امر موجب تضعیف تولید و صادرات در مناطق آزاد را فراهم آورده است. همچنین، منابع درآمدی ناپایدار و ضدتوسعه‌ای که متکی به واردات هستند نیز، از عوامل دیگر عدم‌موفقیت مناطق آزاد است. این کارشناس ادامه داد: انتخاب مدیران سیاسی و دخالت‌های ناجبا در انتصابات مناطق آزاد نیز شرایط شایسته‌گرزینی را تضعیف کرده و باعث شده است که مدیران آن، آشنایی لازم و دغدغه کافی در زمینه اهداف توسعه‌ای را نداشته باشند و شاهد بی‌ثباتی مدیریتی باشیم.

عبدالرضا ارسطو، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با صمت گفت: برای مناطق آزاد، مشوق‌ها و امتیازات خاصی در گمرک، سرمایه‌گذاری خارجی، ورود و خروج سرمایه، تأسیس بانک و بیمه بین‌المللی، معافیت مالیاتی، تسهیل واگذاری زمین به فعالان و همچنین صدور مجوزها دیده شده است که اهمیت این مناطق را برای سیاست‌گذار مشخص می‌کند. سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران نیز به‌دنبال این بودند که با این امتیازات، فعالیت اقتصادی را تسهیل کنند و فعالان اقتصادی بتوانند با کمترین بروکراسی و موانع، فعالیت اقتصادی خود را حول محورهای تولیدی و صادراتی آغاز کنند. این کارشناس اقتصادی افزود: موقعیت جغرافیایی استراتژیک این مناطق هم موضوع مهمی است که باعث شده همه یا عمده آنها، مرز مشترکی با کشورهای همجوار داشته باشند و می‌تواند آنها را به قطب صادرات آن کشور تبدیل کند و روابط تجاری قوی را بین کشورها شکل بدهد. یکی دیگر از دلایل اهمیت مناطق آزاد این است که سیاست‌گذار به‌دنبال ایجاد منطقه‌ای بوده که به‌طورآزمایشی بستر فعالیت‌های اقتصادی هدفمند و هوشمند قرار بگیرد و بتواند این مناطق را به الگوی توسعه کشور تبدیل کند؛ بنابراین نقش این مناطق در الگو بودن برای سرزمین اصلی و انتقال سرریز دانش و سرمایه‌گذاری به سایر مناطق کشور بسیار حائزاهمیت است. مناطق آزاد طی سال‌های گذشته در بعضی اهداف خود مثل توسعه منطقه‌ای نمره قابل‌قبولی گرفته، اما در سایر اهداف که از اتفاق اهداف اصلی نیز بوده‌اند، مثل اشتغال، تولید و صادرات که متأسفانه نمره قابل‌قبولی نمی‌گیرند و نتوانسته‌اند اهداف توسعه‌ای خود را به‌طورکامل محقق کنند. برای مثال، بررسی آمارهای سرمایه‌گذاری نشان از آن دارد که تناسبی بین جذب سرمایه‌گذاری در این مناطق و عملکرد تجاری آنها وجود ندارد. طبق آمارها، منطقه آزاد چابهار با اختلاف اندکی بعد از کیش، بیشترین میزان جذب سرمایه‌گذاری داخلی را به خود اختصاص داده، اما کمترین میزان صادرات را داشته؛ به عبارتی، سرمایه‌گذاری انجام‌گرفته در نهایت به افزایش صادرات منتهی نشده است.

دلایل ناکارآمدی مناطق آزاد چیست؟ به‌طورکلی مناطق آزاد در کشور ما به‌صورت نارس متولد شده‌اند و ما

سخن پایانی

طی دهه‌های گذشته همواره بر لزوم کاهش وابستگی اقتصاد ایران به درآمدهای نفتی تاکید می‌شود. راه‌حل آن نیز، افزایش تولید و صادرات محصولات و کالاهای غیرنفتی بود. در همین راستا، در اوایل دهه ۷۰، مناطق آزاد تجاری تأسیس شدند. البته تنها هدف از تشکیل این مناطق، افزایش صادرات نبود، بلکه مطابق آنچه در ماده یک قانون چگونگی اداره مناطق آزاد به‌صراحت تبیین شده، هدف از ایجاد این مناطق، توسعه و عمران آن، گسترش اشتغال، محرومیت‌زدایی، افزایش صادرات و ... عنوان شده است؛ بنابراین، در مجموع می‌توان گفت که توسعه اقتصادی، به‌ویژه از طریق افزایش تولید و صادرات، هدف اصلی تشکیل مناطق آزاد بوده است. باوجود منابع و ذخایر فراوان طبیعی و چشم‌اندازهای بالقوه اقتصادی مناطق آزاد که آنها را به‌لحاظ این شاخص در رده ممتاز منطقه‌ای و جهانی قرار می‌دهد، متأسفانه به‌دلیل نگاه غلط طی سال‌های گذشته، موضع این مناطق

به‌نوعی با بحث توسعه‌یافتگی ناشی از ورود سرمایه‌گذاری‌های مولد داخلی و خارجی و به‌نوعی مواجهه و پس‌زدگی سرمایه‌گذاری تبدیل شده است. تاکنون بخش زیادی از مناطق آزاد کشور به اهداف خوش دست نیافته، بلکه بیشتر به واردات کالاهای لوکس و غیرضروری، به داخل کشور محدود شده‌اند. علت این توفیق نداشتن را می‌توان فقدان مقررات و قوانین روشن برای فعالیت این‌گونه مناطق دانست. یک منطقه آزاد که به‌وجود می‌آید، باید بلافاصله ضوابط و مقررات قوانین سرمایه‌گذاری، نحوه واگذاری یا اجاره زمین، میزان بخشودگی از مالیات یا عوارض گمرکی، نحوه ورود و خروج سرمایه، مقررات پولی و بانکی و ... در آن مناطق روشن شود، اما متأسفانه باوجود گذشت چند سال از تشکیل مناطق آزاد، هنوز این مناطق فاقد قوانین لازم برای سرمایه‌گذاری کلیدی و فعالیت‌های اقتصادی هستند و همین امر، دلیل عمده عدم‌موفقیت مناطق آزاد است.

به‌طورکلی مناطق آزاد در کشور ما به‌صورت نارس متولد شده‌اند و ما

یک کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با **سنت**:

ثبیت اقتصادی، ضرورت مبرم امروز ایران است

یک کارشناس اقتصاد با رد سیاست رژیم ارزی آزاد و رهاشده می‌گوید: «این‌طور نیست که کشورها نرخ تثبیت‌شده را یکسره کنار گذاشته باشند و دیگر هیچ کشوری از آن استفاده نکند، بلکه بیشتر کشورهای جهان از روش مدیریت‌شده استفاده می‌کنند. هرچند کشورهای مهمی وجود دارند که روابط تجاری فراوانی با کشورهای دیگر دارند، اما همین کشورها از نظام ارزی تثبیت‌شده استفاده می‌کنند. جالب اینکه وقتی نگاه می‌کنیم متوجه می‌شویم برخی از موفقیت این کشورها حاصل همین نرخ تثبیت‌شده ارزی آنهاست که موجب شده افراد دیگر برای حضور در اقتصاد آنها دچار مشکل نباشند و پیش‌بینی‌پذیری روند نرخ ارز به مشوقی برای بنگاه‌ها و سرمایه‌گذاران تبدیل شد.»

آلبرت بغزیان تصریح می‌کند: «شاخصی چون نرخ ارز، شاخصی نیست که بتوانیم ریسک‌پذیری آن را بالا ببریم و فکر کنیم ارز نیز مانند هر کالای دیگری باید بر مبنای عرضه و تقاضا خود را به نرخ واقعی برساند. برای بسیاری از کالاها و خدمات چنین منطقی را کنار گذاشتند، زیرا اثر این کالاها و خدمات بر زندگی عادی مردم چنان زیاد است که هر تغییری در آن می‌تواند به معنای از بین رفتن امنیت اجتماعی و حتی سیاسی یک جامعه باشد. مداخله هدفمند، عقلانی و منطقی بهتر از آن است که یک تلامذ، جمعیت وسیعی را به زیر خط فقر بکشاند یا امنیت اجتماعی را قربانی کند.» آنچه در ادامه می‌خوانید مشروح گفت‌وگوی **سنت** با این کارشناس اقتصاد است.

ضرورت اجرای سیاست‌های اصلاحی

بروز بهران عمیق مالی سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ میلادی، نتیجه مقررات‌زایی‌های اقتصادی در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ میلادی بود. این امر سبب شد در محافل دانشگاهی، سیاست تثبیت اقتصادی و به‌طور خاص بحث برتری نسبی نظام نرخ ثابت ارز در برابر نرخ شناور ارز مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. در نهایت این بحث در محافل

دانشگاهی باعث شد بسیاری از کشورهای جهان به دنبال تثبیت نرخ ارز در قالب نظام نرخ ثابت ارز باشند. در ادبیات اقتصادی آنچه که تحت عنوان سیاست تثبیت می‌شناسیم به سیاست‌ها و اقدامات طراحی‌شده از سوی دولت و بانک مرکزی اشاره دارد که طی دوره بی‌ثباتی اقتصادی (شامل مواردی همچون رکود، تورم، بیکاری، بحران بدهی و ...) با هدف بازگرداندن ثبات به اقتصاد اتخاذ می‌شوند. اقتصاد ایران همواره، به‌ویژه در سال‌های اخیر در معرض بی‌ثباتی‌های متعددی قرار گرفته است. در این بین شکل‌گیری بحران‌های ارزی بی‌دری سبب شد بی‌ثباتی نرخ ارز به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل بی‌ثباتی اقتصاد

شناخته شود. در این شرایط لزوم اتخاذ سیاست‌های تثبیت اقتصادی بیش از پیش بر همگان نمایان خواهد شد، زیرا تثبیت اقتصادی لازمه اجرای سیاست‌های اصلاحی است و زمانی می‌توان اجرای سیاست‌های اصلاحی را در دستور کار قرار داد که شرایط اقتصادی کشور در وضعیت پایدار و باثبات باشد.

عکس: سمن

این روزها بحث سود و زیان تثبیت اقتصادی در ایران مورد بررسی و نظر کارشناسان قرار دارد؛ شما در این باره چه نظری دارید؟

به‌طور من در شرایط فعلی، تثبیت اقتصادی اقدام مناسبی است که به‌مراتب بر سیاست‌هایی چون تعدیل اقتصادی ترجیح دارد و حتی می‌توانست و باید زودتر از اینها در دستور کار دستگاه اجرایی کشور قرار می‌گرفت. تثبیت به معنای پیش‌بینی‌پذیر کردن آینده یک اقتصاد است؛ به‌نحوی که فعالان بتوانند برای آینده بنگاه اقتصادی خویش برنامه‌ریزی کنند.

در میان شاخص‌های کلان اقتصادی نرخ ارز و بهره بانکی از مهم‌ترین شاخص‌ها هستند. **● به نرخ ارز اشاره کردید. رئیس کل بانک مرکزی در یادداشتی به بحران سال ۲۰۰۸ میلادی اشاره کرد و سیاست تثبیت نرخ ارز را قابل دفاع می‌داند. فکر می‌کنید اقتصاد ایران باید به این سمت برود یا به سمت یکسان‌سازی که از نظر برخی اقتصاددانان دست‌راستی یعنی سپردن امور به بازار عرضه و تقاضا؟**

من به هیچ وجه موافق این نیستم که امور کشور را به‌دست بازارهایی بسپارند که بی‌توجه به تبعات مختلف نوسانات خود، زندگی مردم را دستخوش تغییرات مداوم قرار می‌دهند. ضمن اینکه موضوع تنها باورهای افرادی مانند من نیست؛ امروز در جهان بیشتر کشورها، از رژیم ارزی خاصی بهره می‌برند که قطعا با سپردن کلیه امور به بازار عرضه و تقاضا، متفاوت است.

شاخصی چون نرخ ارز، شاخصی نیست که بتوانیم ریسک‌پذیری آن را بالا ببریم و فکر کنیم این نیز مانند هر کالای دیگری باید بر مبنای عرضه و تقاضا خود را به نرخ واقعی برساند. برای بسیاری از کالاها و خدمات چنین منطقی را کنار گذاشتند، زیرا اثر این کالاها و خدمات بر زندگی عادی مردم چنان زیاد است که هر تغییری در آن می‌تواند به معنای از بین رفتن امنیت اجتماعی و حتی سیاسی یک جامعه باشد. مداخله هدفمند، عقلانی و منطقی بهتر از آن است که یک تلامذ، جمعیت وسیعی را به زیر خط فقر بکشاند یا امنیت اجتماعی را قربانی کند.

همین موضوع موجب شده تقریباً در تمام اقتصادهای مهم امروز جهان، هرچند نرخ ارز کاملاً دستوری تعیین می‌شود، اما دولت‌ها آن را مدیریت کنند و اجازه ندهند هر چیزی بر زندگی مردم تأثیر بگذارد. منظور از هر چیزی هم این است که ممکن است یک خبر بتواند وضعیت بازارهایی چون بازار ارز را دگرگون کند و سزاوار نیست مردم بابت یک خبر

دچار نوساناتی در وضعیت طبقاتی و اجتماعی خود شوند. بازارهایی وجود دارند که در آنها ارز مبادله می‌شوند، اما این بازارها اجازه بازی نرخ در سطحی را ندارند که وضعیت را دگرگون نکند و به اصطلاح زیر میز نزنند. بانک‌های مرکزی توانایی مدیریت و مداخله در این فرآیند را دارند.

● بانک مرکزی مستقل یکی از کاستی‌های امروز اقتصاد ایران عنوان می‌شود. یک بانک مرکزی مستقل هم در بازار ارز مداخله مستقیم می‌کند؟

بله؛ زیرا وظیفه اصلی بانک‌های مرکزی در جهان، حراست از ارزش پول ملی و کنترل اصولی متغیرهای پولی در یک کشور است. نهاد مسئولی که موظف به کنترل قیمت‌ها است، حتماً توانایی کافی برای مداخله و مدیریت را هم دارد، و گرنه این مسئولیت نمی‌تواند تناسبی با ابزار آن نهاد داشته باشد و در نهایت این نهاد بی‌خاصیت خواهد شد.

● منظور از بازار مدیریت‌شده شناور چیست؟

تصور کنید مادری به کودک خردسال خود می‌گوید برو بازی کن. مادر فرزندش را رها کرده تا بازی کند، اما طبیعی است که او را کاملاً رها نمی‌کند تا ناگهان به پرتگاهی تلامذها و نوسانات کاری می‌کنند که همه چیز در یک مسیر نسبتاً طبیعی و قابل‌پیش‌بینی حرکت کند؛ به همین دلیل است که تقریباً همه کشورهای مدعی دارای اقتصاد باز هم به این رژیم تن دادند و از آن استفاده می‌کنند.

● به این ترتیب می‌توانیم بگوییم نرخ ارز شناور مدیریت‌شده، جایگزین رژیم‌های ارزی دیگر شده و نرخ تثبیت‌شده دیگر کارایی ندارد؟

این‌طور نیست که کشورها نرخ تثبیت‌شده را یکسره کنار گذاشته باشند و دیگر هیچ کشوری از آن استفاده نکند، بلکه بیشتر کشورهای جهان از روش مدیریت‌شده استفاده می‌کنند. هرچند کشورهای مهمی وجود دارند که روابط تجاری فراوانی با کشورهای دیگر دارند، اما همین کشورها از نظام ارزی تثبیت‌شده استفاده می‌کنند. جالب اینکه وقتی نگاه می‌کنیم متوجه می‌شویم برخی از موفقیت این کشورها حاصل همین نرخ تثبیت‌شده ارزی آنهاست که موجب شده افراد دیگر برای حضور در اقتصاد آنها دچار مشکل نباشند و پیش‌بینی‌پذیری روند نرخ ارز

به مشوقی برای بنگاه‌ها و سرمایه‌گذاران تبدیل شد. **● کدام کشور با ویژگی‌هایی که گفتید از نظام ارزی تثبیت‌شده استفاده می‌کند؟**

مهم‌ترین کشوری که با ویژگی‌های گفته‌شده از این سیستم استفاده می‌کند، امارات متحده عربی است. مدت‌هاست -شاید چند دهه- که ارزش هر ۳.۶ درهم معادل یک دلار آمریکا است و در همه جای جهان اگر این میزان درهم بپردازید، دلار دریافت می‌کنید. البته کارمزد هم در این جنس از فعالیت‌ها وجود دارد که در بحث فعلی ما مهم نیست. بانک مرکزی امارات متحده عربی مدت‌هاست که تضمین می‌کند به‌ازای این رقم دلار می‌پردازد و این تضمین چنان محکم است که صرفی‌ها هم به آن پایبند هستند. این روش موجب شده برخی از فعالان اقتصادی تمایل بیشتری به حضور در امارات داشته باشند، چراکه دست‌کم به‌واسطه نوسانات ارزی و پولی مشکلی نخواهند داشت و می‌توانند با آسودگی کافی فعالیت‌های تجاری خود را انجام دهند.

● به بحث رژیم ارزی مدیریت‌شده شناور بازگردیم. این وضعیت حرکت تا کجا را آزاد می‌داند؟

حتی دریای خزر که در واقع یک دریاچه است هم جزرومد دارد و آب در آن بالا و پایین می‌رود و تنها در مرداب است که همه چیز در یک سکون و سکوت بی‌پایان باقی مانده است. در یک نظام ارزی شناور هم با مدیریت تلامذها و نوسانات کاری می‌کنند که همه چیز در یک مسیر نسبتاً طبیعی و قابل‌پیش‌بینی حرکت کند؛ به همین دلیل است که تقریباً همه کشورهای مدعی دارای اقتصاد باز هم به این رژیم تن دادند و از آن استفاده می‌کنند.

لازم می‌دانم دوباره تأکید کنم که اگر کسی کشوری را سراغ دارد که کل بازار ارز و فرآیند تعیین ارزش پول ملی‌اش را به بازار واگذار کرده، به من هم معرفی کند تا از این وضعیت بی‌اطلاعی خارج شوم. گاهی در ایران چنان دفاع محکمی از بازاری کردن همه امور می‌شود که فکر می‌کنیم چنین چیزی در همه ابعاد اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته حاکم شده است؛

حال آنکه بررسی روند تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در این اقتصادها نشان می‌دهد چنین چیزی واقعی نیست. ضمن اینکه ایران امروز در یک شرایط نرمال قرار ندارد. برخی از مسئولان کشور وضعیت اقتصاد ایران را جنگی می‌دانند. در این شرایط طبیعی است که امواجی ایجاد می‌شوند و اقتصاد را دچار تغییر می‌کنند. در مجموع من فکر می‌کنم صحبت‌های آقای رئیس کل بانک مرکزی درست است و باید از ایشان در مقابل کسانی که یک دم می‌گویند همه چیز را به بازار واگذار کنید، دفاع کرد. اقتصاد ایران امروز بیش از هر چیزی به ثبات نیاز دارد و بازگرداندن

آرامش به اقتصاد ایران گام نخست بازگرداندن این بخش به ریل اصلی خود خواهد بود.

● با وجود ضرورت تثبیت، برخی می‌گویند امروز زمان تغییرات گسترده در نظام اقتصادی کشور و تعدیل است. چرا مخالف سیاست‌هایی از این دست هستید؟

در بیشتر موارد برای مثال آوردن در بحث‌های اقتصادی به کلمه بیمار اشاره می‌شود. اگر اقتصاد ایران مانند یک بدن بیمار باشد که کارکرد طبیعی ارگان‌هایش دچار مشکل شده، باید پیش از هر اقدامی

تثبیت در برخی از مکانیسم‌ها حاکم شود تا دکتر جراح حاضر به جراحی شود. این وضعیت کاملاً عینی است و بیشتر بیماران در اورژانس به حال تثبیت می‌رسند و سپس برای جراحی وارد اتاق عمل می‌شوند. اقتصادی که می‌تواند با یک تلنگر و حتی یک خبر غیررسمی و غیرواقعی دچار نوسانات مختلف شود، فشار جراحی را هم دوام نخواهد آورد و ممکن است در فرآیند جراحی جان خود را از دست دهد. این بی‌ثباتی اگر در بازاری مانند ارز به‌وجود بیاید که مدیریتش دشوارتر هم هست، حتماً موجب مشکلات بیشتر خواهد شد.

● اهمیت نرخ ارز چیست؟

ارز کالایی چون دیگر کالاها نیست که در بازار عرضه شود. نرخ این کالا نشان‌دهنده قدرت پول ملی است و حتماً تأثیر مهمی در وضعیت اقتصادی کشور دارد. امروز مسجل است که نرخ ارز عاملی به‌مراتب تعیین‌کننده‌تر از عوامل دیگر در نرخ تورم کشور است و البته جز نرخ ارز، احتکار، سوءاستفاده و فساد هم بر این شرایط تأثیرات شگرفی دارند. بانک مرکزی در زمینه‌های دیگر شاید دست باز نداشته باشد، اما موظف و مکلف است که از ارزش پول ملی کشور دفاع کند و انتظار داریم به این وظایف خویش عمل کند، به همین دلیل جدا از هر انتقادی که به وضعیت موجود داریم، نمی‌توانیم نادیده بگیریم که دفاع از تثبیت و وضعیت در هر حال به سود کشور است و باید امیدوار بود بانک مرکزی این موضوع را همیشه جدی بگیرد.

● از دهه ۷۰ عنوان می‌شود بالا رفتن نرخ ارز به سود صادرات ایران است، اما هیچ‌گاه چنین نشده است. این استدلال چرا هنوز در ایران طرفداران مهمی دارد؟

این موضوع از گذشته مطرح بوده و صرفاً در ایران مورد بحث قرار نگرفته است. گفته می‌شد اگر یک اقتصاد پول ملی خود را تضعیف کند، کالاهای

تولیدشده در آن ارزان می‌شوند و همین نیز فرصتی برای رشد صادرات خواهد بود؛ ضمن اینکه با افزایش نرخ ارزهای معتبر، واردات در این کشور مزیت قیمتی خود را از دست می‌دهد که این نیز به کاهش واردات منجر می‌شود. بر مبنای این فرمول تضعیف ارزش پول ملی باعث می‌شود اقتصادها به تعادل بیشتر در تراز پرداختی و تجارت خارجی دست پیدا کنند. با این حال چنین چیزی زمانی ممکن خواهد بود که آن اقتصاد توان تولید داشته باشد، ظرفیت‌های صادراتی بیشتر فراهم باشد و جایگزینی برای واردات کالاهای خارجی در داخل وجود داشته باشد. این شرایط در اقتصاد امروز ایران وجود ندارد و همان‌طور که اشاره کردید از دهه ۷۰ تاکنون بارها ما با بی‌ثباتی‌های ارزی مواجه شدیم، اما هیچ وقت ندیدیم که وضعیت اقتصاد ایران گل و بلبل شود و صادرات کشور به معنای واقعی به توسعه بینجامد.

از یک طرف بخش مهمی از واردات ایران به کالاهای واسطه‌ای یا مواد اولیه تولید اختصاص می‌یابد که خود به خود تضعیف ارزش پول ملی به معنای افزایش هزینه‌های تأمین آنها خواهد بود و در نهایت به تولید گران‌تر در ایران منجر می‌شود و از سوی دیگر صادرکنندگان کشور دچار مشکلاتی در تأمین ارز خواهند شد که در نهایت می‌تواند تأمین مالی بنگاه آنها را هم دچار مشکل کند. ضمن اینکه افزایش صادرات در هر صورت به نفع اقتصاد کشور نخواهد بود. این درست نیست که فکر کنیم هر چه صادرات بیشتر شود، حتماً اقتصاد و اکثریت مردم ایران از آن سود خواهند برد. ممکن است هندوانه کیلویی ۵ هزار تومانی به خارج صادر شود و هر کیلو از آن با نرخ یک دلار به فروش برسد. همین امر سبب می‌شود صادرات هندوانه رشد کند و دیگر دست مصرف‌کننده کشور ما به همین هندوانه هم نرسد. ضمن اینکه هندوانه و محصولات کشاورزی با یارانه آب تولید می‌شوند و صادرات آنها به معنای صادرات آب هم هست. صادرات اگر به بهبود شرایط مردم منجر نشود، در نهایت باید متوقف شود.

می‌خواهم تأکید کنم که اگر کشور توانایی این را داشته باشد که تولید خود را مستقل از واردات انجام دهد، ممکن است گران‌تر شدن نرخ ارز به سود تولید تمام شود، و گرنه محصولات خام بیشتری صادر می‌شوند که به معنای رونق یا گشایش اقتصادی نخواهد بود. در این صورت صادرات یعنی اینکه معیشت مردم را با قیمتی بالاتر به مشتری خارجی واگذار کردیم و رشد آن هم به جای افزایش اشتغال و سرمایه‌گذاری، گرسنگی بیشتر مردم را به دنبال خواهد داشت.

وظیفه اصلی بانک‌های مرکزی در جهان، حراست از ارزش پول ملی و کنترل اصولی متغیرهای پولی در یک کشور است

امروز بیشتر کشورها، از رژیم ارزی خاصی بهره می‌برند که قطعا با سپردن کلیه امور به بازار عرضه و تقاضا، متفاوت است

معدن، دوستدار
محیط‌زیست

اصغر آزاده رنجبر - کارشناس
محیط‌زیست‌ایمیدرو

همواره حفاظت از محیط‌زیست در جریان معدنکاری یکی از مهم‌ترین اهداف سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) است. بر همین اساس، خوشبختانه همیشه ارتباط تنگاتنگی میان این سازمان با سازمان محیط‌زیست وجود داشته و همواره در تلاش بر رعایت الزامات و تعهداتی که این سازمان برای ایمیدرو در نظر گرفته است، بوده‌ایم. جریان این ارتباط به‌قدری گسترده است که تاکنون چند محتوای آموزشی برای کارشناسان محیط‌زیست در راستای شناخت دقیق آنها از معدن از سوی سازمان ایمیدرو تدوین شده است. هدف از تدوین این آموزش‌های متنی، این بود که کارشناسان سازمان محیط‌زیست، اشراف دقیق‌تری روی معدن نسبت به ورودی‌ها و خروجی‌ها و منابع، نشست آلاینده‌گی‌ها و معضلات زیست‌محیطی معادن پیدا کنند. همچنین، با همکاری سازمان محیط‌زیست دستورالعمل ارزیابی اثرات محیط‌زیست معادن تدوین، تهیه و تنظیم شد.

یکی از اصلی‌ترین الزامات زیست‌محیطی در معدنکاری، استفاده از ماشین‌آلات به‌روز و نوسازی آنها برای کاهش آلاینده‌گی است. بی‌شک با معضلاتی در واردات خودروهای سنگین و نوسازی ماشین‌آلات مواجهیم و این روند دارای هزینه‌های سرسام‌آور است که منجر به ایجاد چالش‌هایی می‌شود، اما همواره از ماشین‌آلات به‌روز استفاده می‌کنیم و در تلاش هستیم که از ماشین‌آلات فرسوده تا حد ممکن استفاده نکنیم. ناگفته نماند که در برخی موارد هم، دست‌مان بسته است و به‌دلیل دورافتاده بودن محل، امکان استفاده از ماشین‌آلات مدرن را نداریم، اما همچنان در معادن بزرگ سعی کرده‌ایم، چنین الزاماتی را رعایت و از ماشین‌آلات پیشرفته استفاده کنیم.

آلاینده‌های معادن زیر نظر ایمیدرو، به‌صورت فصلی از سوی آزمایشگاه‌های معتمد سازمان محیط‌زیست اندازه‌گیری می‌شود. در واقع، هم میزان آلودگی صوتی و هم آلودگی هوا به‌طور منظم اندازه‌گیری می‌شود و معمولاً هم، مشکل خاصی در این حوزه نداشتیم و در تلاش برای پیگیری ممیزی‌های سالانه هستیم. درباره باطله‌های معادن و فرآوری آنها هم باید گفت که راهکارهای زیادی را در نظر گرفتیم؛ یکی از این راهکارها تاکید ویژه بر جانمایی محل دفن‌ها و استفاده دوباره و مدیریت باطله‌های معدنی و فرآوری آنها است. همچنین، مطالعات زیستی روی باطله‌ها، بازیافت ترکیبات و کانی‌های ارزشمندی که در باطله‌ها وجود دارند، انجام گرفته است.

به دستورات و ضوابط سازمان محیط‌زیست که تاکید ویژه‌ای بر کنترل و مهار و بی‌خطر سازی باطله‌ها دارد، توجه زیادی می‌کنیم. همچنین پایداری و وضعیت باطله‌ها، اهمیت زیادی دارد که آنها را اساس و منظر قرار داده‌ایم و تاکید ما برای ایمن‌سازی و بازسازی محیط است و به‌صورت دوره‌ای، بازرسی‌هایی روی این موضوع داریم. همچنین، دستورالعمل‌هایی را برای امحا به انجام می‌رسانیم و مطابق با آن دستورالعمل‌ها، عملکرد آنها ممیزی می‌شود. در قسمت فرآوری از فیلتر پرس‌هایی استفاده می‌کنیم که تا حد ممکن از باطله‌ها آگیری کنند و درصد رطوبت آنها را پایین بیاوریم؛ تا تبدیل به یک باطله خشک و راحت‌تر دفن شوند. در کل، چه برای باطله‌های فرآوری، چه برای باطله‌های معدنی، نیازمند احداث سدهای باطله هستیم، اما همواره مانند بیشتر مناطق دنیا در تلاش بودیم که تمام استانداردها را رعایت کنیم. به‌صورت مرتب، آب‌های زیرزمینی را رصد می‌کنیم تا از ورود باطله‌ها به آب‌های زیرزمینی جلوگیری کنیم و بتوانیم به‌موقع اقدام مربوطه را انجام دهیم. همچنین، تلاش کردیم که در بحث جانمایی، سدهای باطله در جهت باد نباشد که بخواند بادیردگی را بوجود بیاورد.

یکی از اقداماتی که می‌توان در راستای کاهش آسیب به محیط‌زیست در جریان معدنکاری در پیش گرفت؛ توسعه معادن هوشمند است. در بحث معادن هوشمند، ایمیدرو روی استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان تاکید دارد. هدف کاهش اندازه‌گیری با استفاده از سیستم‌های هوشمند در بحث حفاظت از محیط‌زیست است. نهایت خروجی آن می‌شود و هر لحظه می‌توان منطقه را ارزیابی کرد و در تلاش هستیم که از شرکت‌های دانش‌بنیان بیشتر استفاده کنیم.

حتی در ممیزی سالانه که سالی یکبار انجام می‌دهیم، به بحث خاک به‌عنوان یکی از موضوعات مهم، نگاه می‌کنیم و این الزام را گذاشته‌ایم که معادن زیر نظر ایمیدرو برنامه‌های خود را ارائه بدهند. همچنین، بودجه‌ای برای بحث آلودگی خاک و آب در نظر گرفته شده است و به‌طور معمول، معادن تابع ایمیدرو، ملزم هستند که برنامه‌های بهبود عملکرد خود را معرفی کنند. تمامی نیروهای ما در تمامی واحدهای تابعی ایمیدرو بومی هستند و به‌ندرت از افراد غیربومی استفاده می‌کنیم. همچنین، برای توانمندسازی آنها دوره‌های آموزشی گذاشته می‌شود تا در حوزه ایمنی و محیط‌زیست توانمندتر باشند.

سال گذشته طرح‌های پژوهشی - کاربردی ایمیدرو در حوزه HSEE شامل «کنترل ایمنی عملیات در حوزه معادن و صنایع معدنی و بررسی رفتارهای ایمنی به‌صورت نمونه در منطقه ویژه خلیج‌فارس» با مشارکت دانشگاه تهران شروع شد. طرح‌های دیگر آغاز شده در سال گذشته، مشتمل بر «استخراج قوانین و مقررات بین‌المللی ایمنی و بهداشت معادن و پیشنهاد اصلاح و تدوین مقررات ملی» با مشارکت انجمن مهندسی معدن و طرح «بررسی انتشار سیلیس و احتمال بیماری سیلیکوزیس در معادن با روش‌های آزمایشگاهی موجود» با مشارکت مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران است.

مهناب دمیرچی
editor@smtnews.ir

محیط‌بانان ایرانی ۱۶ برابر استاندارد جهانی فعالیت می‌کنند

حفاظت بدون حمایت

حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی در هر کشوری علاوه بر وضع قوانین معین در روند بهره‌برداری از آن، منوط به فعالیت‌های محیط‌بانانی است که وظیفه پاسداری از طبیعت را برعهده دارند؛ طبق قوانین بین‌المللی، به‌ازای هر هزار هکتار عرصه حفاظت‌شده، باید یک نفر محیط‌بان فعالیت کند. این در حالی است که تعداد نیروهای یگان حفاظت محیط‌زیست کشورمان در مجموع به ۴ هزار نفر می‌رسد که از این تعداد، حدود ۳ هزار نفر از نیروها در عرصه اجرایی فعالیت می‌کنند و باتوجه به نوع شیفت‌بندی نیروهای محیط‌بانانی، در هر لحظه حداکثر دوسوم این نیروها در مناطق تحت‌مدیریت سازمان محیط‌زیست مشغول فعالیت هستند. اگر در بهترین حالت برآورد کنیم که در هر لحظه حدود ۲ هزار محیط‌بان در مناطق تحت‌مدیریت یگان حفاظت محیط‌زیست مشغول فعالیت هستند، می‌توان گفت هر محیط‌بان کشور در هر لحظه باید از ۱۶ هزار هکتار از عرصه‌های طبیعی کشور حفاظت کند. به‌عبارت‌دیگر، هر محیط‌بان ایرانی، ۱۶ برابر استانداردهای جهانی فعالیت می‌کند یا به‌بیان ساده‌تر، می‌توان گفت که تعداد محیط‌بانان ایران، یک‌شانزدهم استاندارد جهانی است.

محیط‌بانان، به چالش‌های قانونی و حقوقی جهانی پرداخته است.

شکار برای نان شب تا درمان و سرگرمی

با محیط‌بان نادیده گرفته می‌شوند. راحل این است که پلیس تنها برای شکار چینی که به‌صورت عامدانه و بیشتر هم برای تفریح دست به شکار می‌زند، اقدام نظامی و نظامی اعمال کند.

باید فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست جا بیفتد برای تسهیل فعالیت‌های محیط‌بانانی و به‌منظور حفاظت از محیط‌زیست، می‌توان از راحل‌های دیگری جز زور و اجبار بهره گرفت. بی‌شک آموزش یکی از راه‌های مهم در کاهش شکار و ایجاد چرخه اقتصادی در مناطق طبیعی است. برای مثال، افرادی که به‌دلیل فقر مالی و معیشت شکار می‌کنند، اگر بدانند که همین حیات وحشی که برای امرار معاش درصدد نابودی آن هستند، ظرفیت کافی برای جذب گردشگر را دارد و تنها با تمهیداتی پای گردشگران داخلی و خارجی به این نوع از مکان‌ها باز می‌شود؛ شاید در تلاش برای حفاظت بیشتر آن هم بکوشند، نه آنکه بخواهند با شکار بی‌رویه آن را نابود کنند. بنابراین، عمده فعالیت باید متمرکز روی آموزش و فرهنگ باشد. در واقع، باید مردم بومی و محلی را نسبت به محیطی که در آن زندگی می‌کنند، حساس‌تر کرد.

تجربه خوب پاکستان

در برخی کشورها نظیر پاکستان، راهکار خوب و موثری را برای کاهش شکار اعمال کردند. چندی پیش، اتحادیه جهانی حیات وحش موسوم به WWF در گزارشی اعلام کرد که در منطقه‌ای از پاکستان جمعیت «کل‌ها» به‌دلیل شکار بی‌رویه رو به کاهش است و این‌گونه حیوانی در معرض انقراض قرار دارد. نمایندگان این اتحادیه در جریان پیگیری برای جلوگیری از انقراض «کل‌ها» در پاکستان، با جامعه محلی رایزنی کردند و راهکارهایی را به آنها ارائه دادند. در نهایت، قرار شد به‌ازای افزایش این گونه حیوانی، مبلغی پول از صندوق این اتحادیه به ساکنان منطقه بومی که در راستای حفظ بقای کل‌ها کوشیده‌اند، تعلق بگیرد؛ چنین روندی موجب ایجاد انگیزه برای جامعه محلی شد. در پی این روند، ICCA که در فارسی به آن قرق‌های بومی نیز گفته می‌شود در پاکستان شکل گرفت. براساس ماهیت قرق‌های بومی، محیط طبیعی توسط جامعه محلی و طبق دانش بومی آنها حفظ می‌شود.

هر «کل» هزار دلار

در نتیجه، اتحادیه جهانی حفاظت از حیات وحش با سرشماری «کل‌ها» این منطقه به‌ازای هر یک از «کل‌ها» هزار دلار به محلیان پرداخت کردند. از طرفی، با افزایش این گونه حیوانی،

محیط‌بان کارمند یا نیروی نظامی نیست

باید به شغل محیط‌بانانی توجه کنند، چراکه محیط‌بانان و جنگلبانان در مکان‌هایی به‌شدت متفاوت از مکان‌های معمولی مشغول به کار هستند. بنابراین، حتی اگر بخواهیم بحث دفاع مشروع را در محیط‌بانانی به کار بگیریم، کمابیش این امر برای محیط‌بانان و جنگلبانان غیرممکن خواهد بود.

فرض قانون باید بر بی‌گناهی محیط‌بان باشد

برای حل چالش‌های حقوقی محیط‌بانانی در کشور، نیازمند استثناهایی در قانون هستیم. در زمینه جنگل‌ها و محیط‌بانان، نباید قواعد حقوق عمومی را به کار بگیریم؛ چراکه ابزارهای متنوعی که در ملاءعام وجود دارد، در مناطقی که محیط‌بانان فعالیت می‌کنند، وجود ندارد. به‌همین دلیل، حقانیت محیط‌بان و جنگلبان در بیشتر موارد زیر سوال می‌رود. بنابراین، باید فرض را بر بی‌گناهی محیط‌بانان

سخن پایانی

تاکنون بسیاری از محیط‌بانان ایرانی در جریان درگیری‌های مسلحانه با متعرضان محیط‌زیست جان خود را از دست داده‌اند و این در حالی است که به‌منظر می‌رسد با تصویب قوانین حمایتی، امنیت کافی آنها در برخورد با متعرضان تامین شود. چندی پیش بود که فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست، خبر از تشکیل ستادی با هدف

چرای بی‌رویه در محیط بیشتر شد که خود عاملی در تخریب محیط طبیعی بود، به‌همین دلیل، مجوز شکار کنترل‌شده صادر شد و یک چرخه اقتصادی بومی شکل گرفت. عملیاتی کردن قرق‌های بومی نه‌تنها از انقراض این گونه حیوانی جلوگیری کرد، بلکه موجب ایجاد یک چرخه اقتصادی نیز شد. در واقع، وقتی جمعیت «کل‌ها» به تعادل رسید، مجوز شکار داده شد و در این شرایط، هر شکاری برای شکار هر «کل» باید هزار دلار پرداخت می‌کرد. این فرآیند، منجر به ایجاد تعادل در تنوع زیستی، گیاهی و جانوری و حفظ طبیعت آن منطقه شد و از طرفی هم، صندوقی برای آبادانی منطقه تاسیس شد که منبع مالی آن، تجارت با شکارچیان بود.

با زور نمی‌توان از محیط‌زیست حفاظت کرد

خوشبختانه موسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست (سنستا) این موضوع را درباره قرق‌های بومی در ایران مطرح کرد. به‌اعتقاد من، در حفظ محیط‌زیست؛ برخورد‌های تحکمی، دستوری، آمرانه و بالا به پایین پاسخگو نیست و راه به جایی نمی‌برد؛ به‌همین دلیل، اگر تعداد محیط‌بانان چند برابر اینها هم باشد و آنها را در زمره نیروهای نظامی یا انتظامی در نظر بگیریم، باز هم نمی‌توان به اهداف خود در بحث حفاظت از محیط‌زیست رسید. متأسفانه ۶ دهه می‌شود که برای حفظ محیط‌زیست متوسل به رفتارهای تحکمی و آمرانه شده‌ایم، در حالی که این رفتارها همان‌گونه که تا امروز جواب نداده است، از این به بعد هم جواب نمی‌دهد.

فرهنگ‌سازی مولفه‌ای است که اهمیت حیات وحش را می‌تواند برای مردم تبیین کند، در واقع راه‌اندازی قرق‌های بومی، در گرو فرهنگ‌سازی است. در این شرایط است که می‌توان محافظت از یک عرصه را به خود جامعه محلی اعطا کرد. بی‌شک مردم بومی به‌دلیل شناخت کامل از محیط و علاقه و عرقی که به آنها دارند؛ از طرف دیگر، چون همدیگر را خوب می‌شناسند، نه‌تنها خودشان آسیبی محیط‌زیست نمی‌رسانند، بلکه به دیگران هم اجازه آسیب زدن نمی‌دهند. لازمه این امر آن است که در قالب یک تشکل فعالیت کنند. این تشکل می‌تواند نقش نظارتی و اعمال قانون را برعهده داشته باشد. بنابراین، هر تشکل باید ناظری داشته باشد تا در صورت وقوع خلاف، با فرد متخلف برخورد شود.

بگذاریم. در سایر موارد، فرض بر این است که افراد بی‌گناه هستند، مگر اینکه خلاف آن ثابت شوند. اما از آنجایی که مکان خدمت محیط‌بانان متفاوت است، باید این روند معکوس باشد و از آنجایی

که رسالت محیط‌بانان، حفاظت از منابع طبیعی و محیط‌زیست است، باید فرض بر بی‌گناهی محیط‌بان باشد نه عموم افرادی که به محیط‌طبیعی هجوم آورده‌اند. اگر بتوان این فرض را تغییر داد، بسیاری از افرادی که به خودشان اجازه می‌دهند که به جنگل یا محیط‌بانان حمله کنند، دیگر نمی‌توانند دست به چنین روال تهاجم‌آمیزی بزنند.

متأسفانه ۶ دهه می‌شود که برای حفظ محیط‌زیست متوسل به رفتارهای تحکمی و آمرانه شده‌ایم، در حالی که این رفتارها هیچ‌گاه منجر به حفاظت از محیط‌زیست نشده است

حتی اگر محیط‌بانان را به‌عنوان یک نیروی نظامی یا انتظامی در نظر بگیریم، باز هم محدودیت‌هایی برای آنها در مسیر حفاظت از منابع طبیعی وجود دارد

یک قدم تا بورس بین الملل

گزارش خبری

پرونده بین‌المللی شدن بورس تهران از سال‌های قبل باز شده و تقریباً سالی یک بار وعده جدیدی درباره تحقق آن از سوی مسئولان ذی‌ربط داده می‌شود.

به گزارش ایسنا، موضوع راه‌اندازی بورس بین‌الملل، نخستین بار ۵ مرداد سال ۱۳۹۷ از سوی مرتضی بانک، دبیر شورای عالی مناطق آزاد کشور مطرح شد. وی اعلام کرد: با توجه به نیاز ضروری به مبادلات مالی بین‌المللی تصمیم گرفته شد که ایجاد بورس بین‌الملل در مناطق آزاد مطرح شود که به‌عنوان بورس پنجم کشور خواهد بود و در شورای عالی بورس تصویب و مقررات اولیه برای سرمایه‌گذاری ایجاد شده تا سرمایه‌گذاری مشترک داخلی و خارجی صورت بگیرد.

در این راستا اواسط مهر ۱۳۹۸ علی صحرایی، مدیرعامل سابق شرکت بورس اوراق بهادار تهران از مذاکره با ۱۶ بورس دنیا برای شناساندن بورس تهران خبر داده بود و ۲۷ آبان سال ۱۳۹۸، مظفری، مدیرعامل منطقه آزاد کیش اعلام کرد مقدمات بورس بین‌الملل در دولت در حال انجام است و تا پایان امسال راه‌اندازی می‌شود؛ وعده‌ای که محقق نشد و صحرایی دلیل آن را محدودیت‌های تحریمی اعلام کرد و گفت: در حال حاضر ایران مشکلی برای سرمایه‌گذاری خارجی ندارد، اما ورود و خروج منابع مالی مهم است که محدودیت دارد، حتی این امکان با کشورهای همسایه نیز فراهم نیست، زیرا در این طرح انتقال پول مسئله اصلی است.

این موضوع دوباره سال ۱۴۰۰ از سوی مسئولان مطرح شد و در این باره مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کرد مجوز راه‌اندازی بورس بین‌الملل در مناطق آزاد از سوی شورای عالی بورس صادر شده و این بورس با سرمایه ارزی در مناطق آزاد تأسیس می‌شود و تمامی معاملات آن ارزی خواهد بود. بورس بین‌الملل مناطق آزاد پنجمین بورس کشور است که با هدف تأمین مالی ارزی پروژه‌های صنعتی و عمرانی با سرمایه اولیه ۳۰ میلیون یورو در مناطق آزاد راه‌اندازی می‌شود.

همچنین علیرضا ناصرپور، معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به درخواستی که از طرف دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد مبنی بر راه‌اندازی بورس بین‌الملل مطرح شد، اظهار کرد: سابقه این موضوع به سال ۱۳۹۷ برمی‌گردد و اخیراً دوباره پیگیری‌هایی صورت گرفته است. این موضوع در هیات مدیره سازمان در حال بررسی است. در واقع سازمان مناطق آزاد طرح توجیهی آن را ارائه کرده و بعد از بررسی‌ها در هیات مدیره سازمان نتیجه نهایی آن اعلام می‌شود.

در نهایت نیز عشقی در آخرین نشست خبری خود در سال گذشته با اشاره به اینکه موافقتنامه تأسیس بورس بین‌الملل در شورای عالی بورس صادر شده، عنوان کرد: چند شرط تعیین شده که اگر اجرایی شود، بورس بین‌الملل تأسیس خواهد شد. البته درخواست دادند اجزای برخی شروط را به تأخیر بیندازیم؛ ما مانع خاصی نداریم و فقط باید شروط را محقق کنیم و لیست سهام داران تکمیل شود و زمان بندی تحقق شروط را اعلام کنند. البته تأسیس این بورس به مناطق آزاد بستگی دارد.

علی فکری، رئیس سازمان سرمایه‌گذاری خارجی و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران اعلام کرد: جمهوری اسلامی ایران با سیاست گسترش همکاری با سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی امسال به عضویت رسمی پیمان شانگهای در آمد؛ پیمانی که اعضای آن دارای ۳ میلیارد نفر از جمعیت جهان و ۲۰ درصد تولید ناخالص جهان هستند و ایران با پیوستن به این سازمان به زیرساخت‌های کشورهای اعضای پیمان شانگهای دسترسی پیدا می‌کند. بعد از پیوستن ایران به سازمان شانگهای ورود سرمایه‌گذاران خارجی به ۲۵ برابر شده و طبق آمار گمرک جمهوری اسلامی ۴۰ میلیارد دلار تفاهنامه سرمایه‌گذاری خارجی در کشور منعقد شده است.

همچنین مرسلی، رئیس کمیته سرمایه‌گذاری خارجی سازمان سرمایه‌گذاری خارجی گفت: با پیوستن ایران به پیمان شانگهای زمینه توسعه صادرات برای شرکت‌های بورسی ایران فراهم شده و شرکت‌های بورسی می‌توانند با افزایش صادرات محصولات خود به کشورهای عضو پیمان شانگهای برای سهامداران و سرمایه‌گذاران خود سود بیشتری به‌دست آورند و امکان توسعه صادرات برای آنها فراهم می‌شود.

وی گفت: زمینه راه‌اندازی بورس بین‌المللی در کشور فراهم شده که با راه‌اندازی آن زمینه جذب نقدینگی از سرمایه‌گذاران خارجی مهیا می‌شود.

گروه بانک و بیمه
editor@smtnews.ir

نظر کارشناسان در بررسی هزینه-فایده اخذ مالیات از سود سپرده

دود این آتش به چشم بانک‌ها می‌رود

عکس: آیدیا فریدی

پس از تصویب قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در مجلس شورای اسلامی و ابلاغ آن توسط رئیس دولت سیزدهم، یکی از تبصره‌های مورد توجه و حتی مورد مناقشه، بند (ر) تبصره (۶) قانون بودجه بود. طبق این بند قانونی معافیت مالیاتی در آمد حاصل از سپرده‌گذاری اشخاص حقوقی با لحاظ موارد استثنا، لغو شد. در همان ماه ابتدایی ابلاغ قانون بودجه، تفسیر این بند از حیث مالیات‌ستانی از سود سپرده بانکی صندوق‌های سرمایه‌گذاری فعال در بازار سرمایه مورد بحث قرار گرفت که در نهایت با شفاف‌سازی سازمان امور مالیاتی کشور، این مجادلات پایان یافت و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشمول این ماده قانونی قرار نگرفتند و همچنان از پرداخت مالیات بر سود سپرده بانکی معاف باقی ماندند. اما زمه‌های اخذ مالیات از سود سپرده‌ها ادامه یافت تا اینکه روز شنبه محمدصادق سبحانین، رئیس سازمان امور مالیاتی شرایط پذیرش سود پرداختی به سپرده‌گذاران بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی را به ادارات کل مالیاتی ابلاغ کرد.

در این گزارش به بررسی مزایا و معایب اجرای این مصوبه از نگاه کارشناسان بانکی و اقتصادی پرداخته است.

جزئیات بخشنامه سازمان امور مالیاتی

از منافعی است که مدافعان اخذ مالیات از سود سپرده بر آن تأکید دارند. برخی نیز با اشاره به سهم قابل توجه سپرده‌های سودده به‌عنوان سپرده‌های هزینه‌زا از مجموع سپرده‌های شبکه بانکی، معتقدند با تبدیل سپرده‌های اشخاص حقوقی به سپرده‌های جاری، عملاً اجرای این سیاست منجر به کاهش هزینه‌های شبکه بانکی خواهد شد. با وجود تمام منافع ناشی از این بند قانونی، به‌نظر می‌رسد با تغییر ترکیب سپرده‌های بانکی و افزایش سیالیته نقدینگی، خطر ورود نقدینگی به سایر بازارها، جابه‌جایی سپرده در بانک‌ها و احتمال افزایش غیررسمی نرخ سود سپرده برای افزایش ماندگاری سپرده‌ها بیشتر شود. در این صورت دود این آتش بیشتر به چشم بانک‌ها می‌رود و وضعیت نابسامان نظام بانکی تشدید خواهد شد.

بانک و سرمایه‌گذاری در بازارهای موازی هشدار دادند. در نقطه مقابل برخی نیز معتقدند لغو معافیت مالیاتی درآمد حاصل از سپرده‌گذاری اشخاص حقوقی دارای منافع در سطوح مختلف اقتصادی است که از سوی بسیاری از محققان و مراکز پژوهشی تصریح شده است. در این خصوص مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی حتی دارای رویکردی جدی‌تر است و قائل به لزوم لغو معافیت سود سپرده همه اشخاص حقوقی (حتی صندوق‌های سرمایه‌گذاری) است.

ترغیب شرکت‌ها به استفاده از منابع داخلی برای تأمین مالی فعالیت اقتصادی خود و کاهش تقاضا برای تسهیلات بانکی و خلق نقدینگی به همراه کاهش مفاسد و در این بخش وجود دارد، یکی

مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورهای بانکی مرکزی درباره حداقل و حداکثر سهم سود بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، جنبه آمره داشته و نرخ سود تعیین‌شده توسط شورای یادشده برای کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری لازم‌الرعایه است. سود علی‌الحساب پرداختی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بر اساس ماده ۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و همچنین سود قطعی با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا و براساس صورت‌های مالی مصوب محاسبه و تعیین می‌شود.

تشدید نابسامانی نظام بانکی

با آغاز زمه‌های اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی، نگرانی سرمایه‌گذاران بانکی از اخذ مالیات از سود دارایی سپرده‌گذاری‌شده در بانک بالا رفت و کارشناسان نیز نسبت به خطر خروج سرمایه از

در بخشنامه سازمان امور مالیاتی به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مجاز آمده است: بانک مرکزی با هدف حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول مکتف به نظارت و دخالت در تعیین حداقل و حداکثر سود علی‌الحساب پرداختی بانک‌ها به سپرده‌های مدت‌دار است.

این وظیفه برای جلوگیری از پرداخت سود خارج از ضابطه و در چارچوب وظایف حاکمیتی این مرکز اعمال می‌شود. همچنین مطابق حکم ماده ۱۴۷ قانون مالیات‌های مستقیم علی‌الحساب سود پرداختی به سپرده‌گذاران، جزو هزینه‌های قابل‌پذیرش مالیاتی محسوب می‌شود.

به‌علاوه مطابق بند الف ماده ۱۰ و مواد ۱۳ و ۲۷ قانون پولی و بانکی و قوانین و مقررات مربوطه،

فعالیت بازارهای سوداگرانه بیشتر می‌شود

محمدتقی فیاضی با انتقاد از رویکرد دولت سیزدهم مبنی بر اخذ مالیات از سپرده‌های بانکی در گفت‌وگو با **سمن** گفت: با وجود تورم حدود ۵۰ درصدی و نرخ سود سپرده ۲۰ درصدی به‌نظر می‌رسد در ۵ سال گذشته سپرده‌گذاران بانکی به‌جای اخذ سود، در حال پرداخت سود هستند. این کارشناس اقتصاد تبعات این سیاست را بزرگ و سخت خواند و گفت: با اخذ مالیات از سپرده‌های بانکی حرکت به سمت فعالیت‌های سوداگرانه و بازارهای نامولد چون ارز و طلا بیشتر خواهد شد. فیاضی با اشاره به پیچیدگی موضوع مالیات و درآمدهای پایدار دولت گفت: امروزه دیگر مالیات تنها یک وسیله تأمین درآمد پایدار و اصولی دولت نیست، بلکه از این ابزار برای تحقق عدالت اجتماعی و بهبود وضعیت رفاهی در جامعه استفاده می‌شود. وی با اشاره به اینکه اخذ مالیات سیگنالی غیر از حرکت به سمت بازارهای سوداگرانه چون طلا، ارز، خودرو و مسکن را به سپرده‌گذاران نمی‌دهد، گفت: با وجود تورم حدود ۵۰ درصدی که مرکز آمار بر آنها صحنه می‌گذارد، نرخ سود سپرده بانکی حدود ۲۰ درصد است.

این مهم یعنی سپرده‌گذاران به نظام بانکی یا دولت سالانه ۳۰ درصد سود می‌پردازند که به همین میزان هم هر سال از قدرت خرید پس‌اندازشان کاسته می‌شود. به این ترتیب در ۵ سال گذشته سپرده‌گذاران بانکی در کشور به‌جای اخذ سود، در حال پرداخت سود هستند.

تأمین هزینه از جیب مردم

فیاضی ادامه داد: با نگاه به موارد یادشده به‌نظر می‌رسد دولت‌ها از طریق مالیات فرایزنده موجود در کشور به اشکال پنهانی دست در جیب مردم کرده و تأمین هزینه می‌کنند. به علاوه اینکه بخش مهمی از سپرده‌گذاران بانکی افرادی هستند که با سود همین سپرده‌ها هزینه‌های زندگی خود را تأمین می‌کنند و فشار بیشتر به این افراد منجر به افزایش تعداد فقرا خواهد شد. در کنار این موضوع، با اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی حرکت به سمت فعالیت‌های سوداگرانه و بازارهای نامولد چون ارز و طلا بیشتر خواهد شد، در حالی که از این فعالیت‌ها

نه تنها مالیات گرفته نمی‌شود، بلکه افراد از این طریق می‌توانند قدرت پول خود را حفظ کنند. **گرفزار در دور باطل** به‌گفته فیاضی، حرکت به سمت بازار طلا و ارز و افزایش خروج سپرده‌ها از بانک‌ها بدون تردید مشکلات اقتصاد، به‌ویژه مشکلات دولت و نظام بانکی را بیش از گذشته خواهد کرد و با ادامه این روند و با گسترش ناترازی بانک‌ها در عمل بانک مرکزی از کنترل مشکلات این بخش ناتوان می‌ماند. وی افزود: این امر موجب ایجاد یک دور باطل می‌شود که به‌معمور اقتصاد ما را بیش از پیش تضعیف و زمینگیر خواهد کرد. همچنین حضور گسترده‌تر در بازارهایی چون ارز و طلا خود به خود با ایجاد رونق کاذب به افزایش قیمت‌ها و در واقع تضعیف پول ملی و افزایش نرخ تورم و بی‌ثباتی‌ها دامن خواهد زد.

مالیات تورمی بیش از اندازه است

فیاضی با اشاره به اقدامات موثر بر سود نظام مالیاتی و اقتصاد کشور گفت: دولت‌مداران پیش از هر اقدامی و تعریف پایه جدید مالیاتی باید به این نکته توجه کنند که مالیات تورمی در ایران بسیار بیش از اندازه است. تورم ۵۰ درصدی هیچ توجیهی ندارد و ضربه بزرگی به تولید در کشور است. اگر این رقم حدود ۱۰ درصد بود، در اقتصاد مانند ایران می‌شد با اغماض از کنار آن گذشت، اما نرخ تورم فعلی جای هیچ اغماضی نمی‌گذارد. از سوی دیگر برای تعیین یک پایه مالیاتی جامع، کار و موثرتر نیاز است مالیات بر مجموع درآمدهای خانوار یا افراد مد نظر قرار گیرد، زیرا این پایه مالیاتی جامعیت کافی دارد و به‌جای اخذ پراکنده مالیات، به‌شکلی متمرکز و هدفمند مالیات‌ها را اخذ می‌کند و می‌تواند با توجه به درآمدهای افراد، عدالت مالیاتی را هم گسترش دهد. وی افزود: اجرای این روش هم دشواری‌های خود را دارد و مانند مالیات بر ارزش افزوده، اجرای آن راحت نیست. برای این مهم باید دولت پایگاه‌های اطلاعاتی قوی داشته باشد تا بتواند اطلاعات مالی افراد را به شکل

درست جمع‌آوری کند. همچنین باید جلوی فرار مالیاتی گرفته شود و در زمینه معافیت‌های فعلی نیز اقداماتی در دستور کار قرار گیرد و از میزان آن کاسته شود. باید برای هر فرد جامعه یک پرونده مالیاتی آماده کرد تا از این طریق همه مردم یک پرونده جامع و شفاف داشته باشند و با ایجاد هر تغییری در وضعیت درآمدی فرد، اقدام مناسب انجام شود.

جلب اعتماد و شفاف‌سازی

این کارشناس اقتصاد با تأکید بر ضرورت افزایش جلب اعتماد جامعه گفت: اگر اعتماد مردم نسبت به طرحی اقتصادی جلب نشود، اجرای هر سیاست مالیاتی دچار مشکل خواهد شد. دولت باید تورم را کنترل کند تا مردم در شرایطی ثبات درآمدزایی کنند و با خیالی آسوده مالیات‌های خود را بپردازند. وی افزود: علاوه بر آنچه گفته شد دولت باید در بخش مربوط به درآمدها و هزینه‌های خویش شفاف‌تر عمل و راه را برای قضاوت مردم باز کند. تنها از این راه است که مردم متوجه می‌شوند که اقدامات دولت تا چه اندازه قابل دفاع است و چرا مالیات به‌عنوان پایدارترین روش اخذ درآمد برای دولت‌ها، امروز به سود همگان است.

تجمع مالیات‌های پراکنده

فیاضی اصلاح نظام مالیاتی را نیازمند یک دموکراتیزاسیون در سطوح کلی جامعه و افزایش توضیح و پاسخگویی مسئولان به مردم دانست و گفت: تجمع مالیات‌های پراکنده‌ای که امروز اخذ می‌شود و ایجاد یک پایه مالیاتی متمرکز مانند مجموع درآمد افراد، علاوه بر کاهش خطا می‌تواند به سود کشور باشد. گرچه دولت باید مدنظر داشته باشد که همین امروز تمام عواید حاصل از فروش دارایی‌های زیرزمینی مانند نفت و گاز یکسره به جیبش می‌رود و با این وجود ناتوان از تأمین هزینه‌های اداره کشور است.

احتمال شکست طرح بالاست

محمدحسین زرینه، از دیگر کارشناسان بانکی است که اعمال مالیات بر سود سپرده بانکی را مصداقی بر اجرای عدالت مالیاتی می‌داند و معتقد است برای تحقق عدالت مالیاتی باید اخذ مالیات چه درباره سپرده‌های بانکی و چه درباره بازار طلا و سکه، با جدیت دنبال شود. زرینه با اشاره به اینکه اعمال این سیاست‌های مالیاتی، نقدینگی را سیالی می‌کند به **سمن** گفت: با اخذ این مالیات در واقع نقدینگی بین بازارهای مختلف جابه‌جا شده و پول‌ها به سمت بازارهای موازی حرکت می‌کند؛ بازارهایی که در آنها یا مالیات وجود ندارد یا مالیات کمتری وجود دارد. این تحریک دارای دو بعد مثبت و منفی است.

وی افزود: ورود نقدینگی به بخش تولید، بعد مثبت حرکت نقدینگی است و ورود به بازارهای موازی بعد منفی این سیالیته است. زرینه با اشاره به بازارهای موازی اقتصاد ایران بیان کرد: بازار خودرو، مسکن، ارز، طلا و سکه و رمزارها از جمله بازارهای موازی اقتصاد ایران هستند و نقدینگی ذاتاً به‌سوی بازارهای موازی پرسودتر حرکت می‌کند.

این کارشناس امور بانکی با اشاره به ابلاغ مصوبه اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی تصریح کرد: به‌نظر من این طرح به لحاظ کارشناسی با شکست مواجه می‌شود و نتایج مثبتی برای نظام بانکی و اقتصاد نخواهد داشت.

سخن پایانی

کارشناسان تأکید دارند آن چیزی که در اجرای هر سیاستی همواره صادق است، وجود توأمان منافع و مضرات حاصل از اجرای آن است که باید از سوی سیاست‌گذار در اتخاذ هر تصمیمی مورد توجه قرار گیرد. در صورتی که منافع اجرای یک سیاست بیش از هزینه‌های احتمالی آن باشد، سیاست‌گذار ضمن اجرای آن، باید در جهت کاهش هزینه‌ها و افزایش انتفاع از آن، اقدام کند.

احتمال خروج نقدینگی از بانک‌ها کم است

براساس قانون برای اعمال مالیات بر سود سپرده بانکی، از سود حاصل از سپرده‌های بانکی اشخاص به‌عنوان درآمد دولت، مالیات دریافت می‌شود.

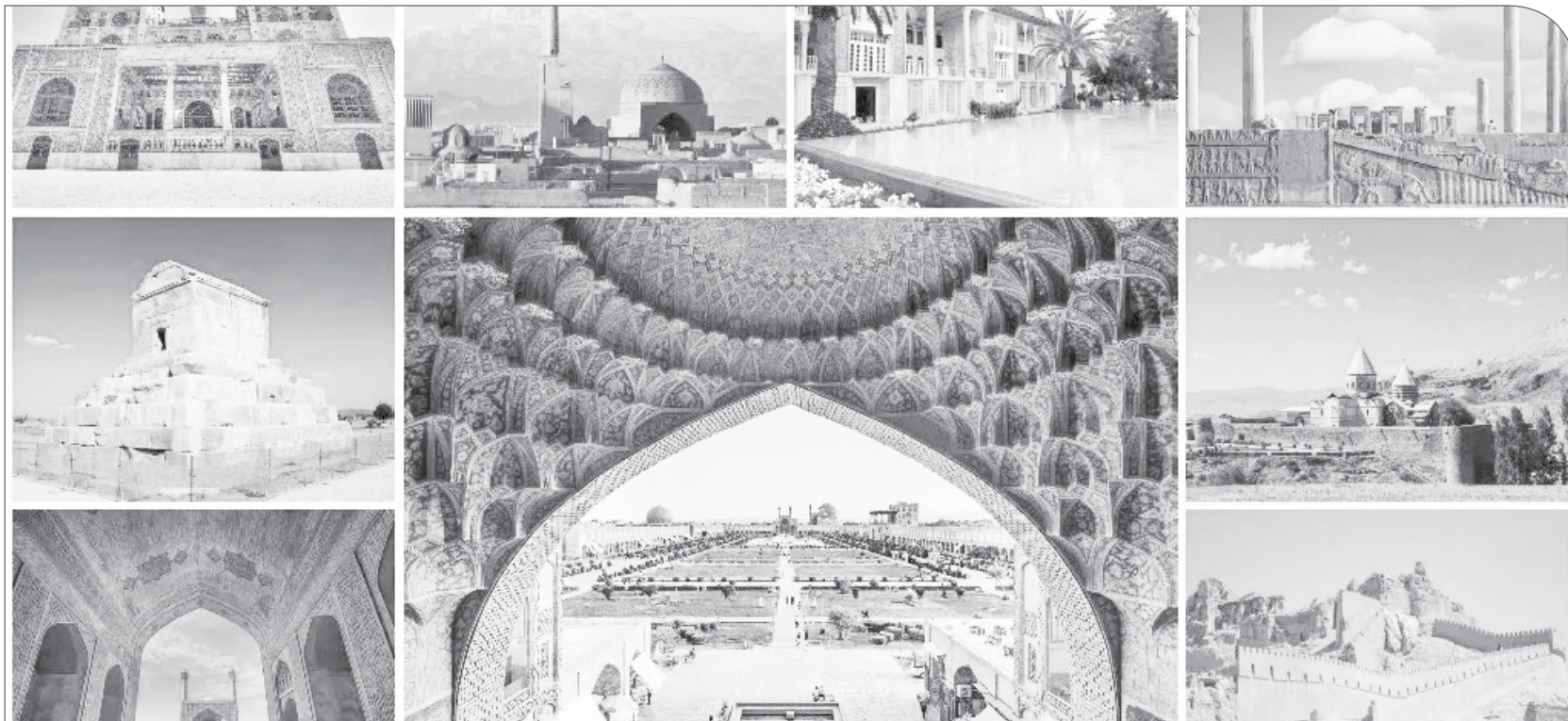
این مالیات ۲۵ درصد سود حاصل از سپرده‌گذاری را شامل شده و با استفاده از شناسه ۳۰ رقمی نسیم، از طریق سامانه پرداخت قبض مالیاتی پرداخت می‌شود. احمد قدسی، کارشناس امور بانکی از موافقان اجرای این پایه مالیاتی در گفت‌وگو با **سمن** گفت: با اجرای طرح مالیات بر سود سپرده بانکی، نه‌تنها نقدینگی در گردش کشور اثرپذیری چندانی نخواهند داشت، بلکه درصد خروج نقدینگی از بانک‌ها نیز تقریباً صفر است.

وی افزود: ممکن است به‌واسطه دریافت مالیات از سود سپرده‌های بانکی، در کوتاه‌مدت وجوه قابل‌توجهی از محل مالیات سود سپرده‌های بانک‌ها به بانک مرکزی و در نهایت خزانه دولت منتقل شود، اما به‌دلیل هزینه‌کرد این اعتبار در بخش‌های مختلف و پوشش کسری قدرت خرید دولت، تأثیر چندانی در رشد نقدینگی نخواهد داشت؛ بنابراین پولی از گردونه اقتصادی خارج نخواهد شد. قدسی با تأکید بر اینکه اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی، توجیه‌پذیر است، افزود: اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی عملیاتی قابل دفاع است، چراکه سود سپرده‌های بانکی نیز مانند سایر درآمدها، درآمد محسوب می‌شود. به‌علاوه اینکه به موضوع مالیات بر سود سپرده‌های بانکی می‌توان از دو زاویه مالیاتی و سیاست‌های پولی و بانکی نگریست.

این کارشناس امور بانکی افزود: اجرای این طرح در بعد سیاست‌های پولی و بانکی، اثر چندانی نخواهد داشت و فقط نرخ بهره موثر مشتری را کاهش می‌دهد، زیرا سود کمتری به سپرده‌گذار پرداخت می‌شود که خیلی قابل توجه نیست.

البته ممکن است این طرح در کوتاه‌مدت منجر به خروج نقدینگی از بانک‌ها شود، اما در راستای اجرای عدالت مالیاتی می‌تواند دارای بعد مثبت باشد. در هر حال اگر آثار منفی هم برای این طرح وجود داشته باشد بیشتر متوجه نظام بانکی خواهد بود.

از تجربه ثبت جهانی بیستون درس بگیریم

رقابت شدید و بازی‌های پیچیده‌ای برای ثبت اثر در فهرست میراث جهانی یونسکو وجود دارد؛ تاجایی که بسیاری از کشورهای با ظرفیت میراث جهانی از قافله عقب می‌مانند و برخی کشورها حاضرند هزینه سنگینی برای این ثبت بپردازند. با ثبت شهر تاریخی یزد، چشم‌انداز باستان‌شناسی ساسانی منطقه فارس، جنگل‌های هیرکانی، راه‌آهن سراسری ایران و اورامان تا سال ۱۴۰۰، ایران با ۱۲۶ اثر ملموس فرهنگی، تاریخی و طبیعی در فهرست جهانی یونسکو در رتبه نهم جهان قرار دارد.

آثار ثبت‌شده ایران در یونسکو

این سال از ایران در میراث جهانی یونسکو به ثبت رسید، مجموعه ۱۱ رشته قنات بود که از قدیمی‌ترین و عجیب‌ترین سیستم‌های آبرسانی جهان و شاهکار معماری و مهندسی ایرانی هستند. فهرست و تاریخ ثبت میراث جهانی ایران در یونسکو عبارتند از: چغازنبیل، شوش (۱۹۷۹) - میدان نقش جهان، اصفهان (۱۹۷۹) - تخت جمشید، استان فارس (۱۹۷۹) - تخت سلیمان، تکاب، استان آذربایجان غربی (۲۰۰۳) - بم و چشم‌انداز تاریخی آن، استان کرمان (۲۰۰۴) - پاسارگاد، استان فارس (۲۰۰۴) - گنبد سلطانیه، استان زنجان (۲۰۰۵) - بیستون، استان کرمانشاه (۲۰۰۶) - مجموعه قره کیلیسا، استان آذربایجان غربی (۲۰۰۸) - سازه‌های تاریخی آبی شوشتر، استان خوزستان (۲۰۰۹) - بازار تبریز، استان آذربایجان شرقی (۲۰۱۰) - آرامگاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی (۲۰۱۱) - ۹ باغ ایرانی؛ اکبریه بیرجند، فین کاشان، شاهزاده ماهان، چهلستون اصفهان، عباس‌آباد

افزون بر مکان‌های ثبت شده، مکان‌هایی مانند نقش رستم، نقش رجب، طاق بستان، دماوند، شهر تاریخی ماسوله، چشم‌انداز فرهنگی الموت، پارک ملی گلستان، منطقه حفاظت‌شده اسباران، کوه سلیمان، هگمتانه، مسجد کبود و... نیز برای ثبت در میراث جهانی یونسکو پیشنهاد شده‌اند. با اینهمه کارشناسان با اشاره به ظرفیت‌های آثار باستانی ایران تاکید دارند که برای موفقیت در بهره‌برداری‌های اقتصادی ثبت آثار در یونسکو باید از تجربه ثبت جهانی بیستون درس بگیریم.

به‌شهر، ارم شیراز، پاسارگاد شیراز، دولت‌آباد یزد، بهلول‌پور یزد (۲۰۱۱) - برج گنبد قابوس، استان گلستان (۲۰۱۲) - مسجد جامع اصفهان (۲۰۱۲) - کاخ گلستان، تهران (۲۰۱۳) - شهر سوخته، استان سیستان و بلوچستان (۲۰۱۴) - منظره فرهنگی میمند، شهر بابک، استان کرمان (۲۰۱۵) - شوش، استان خوزستان (۲۰۱۵) - ۱۱ قنات ایرانی شامل قصبه گناباد، بلده فردوس، زارچ یزد، آسیاب آبی میرزا نصرالله مهریز، جویار کرمان، ابراهیم‌آباد اراک، و زوان و مزداآباد اصفهان، قنات دو طبقه مون اردستان، قنات‌های دولوی اکبرآباد و قاسم‌آباد بروات بم (۲۰۱۶) - کویر لوت، استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی، کرمان (۲۰۱۶) - استان یزد (۲۰۱۷) - منظر باستانی ساسانی استان فارس (۲۰۱۸) - جنگل‌های هیرکانی، استان‌های گلستان، مازندران، گیلان (۲۰۱۹) - راه‌آهن سراسری ایران (۲۰۲۱) و منظر فرهنگی اورامانات (۲۰۲۱).

منافع ثبت جهانی آثار تاریخی برای کشور

آثار تاریخی را بی‌ظنیر دانست و گفت: در سال‌های اخیر مردم به شدت در این خصوص دغدغه مند شده‌اند و از مسئولان توقع دارند آثار فرهنگی کشورشان ثبت شود. به عنوان مثال شهرداری در سال ۶۴ اقدام به تخریب آثاری متعلق به دوره صفویه می‌کرد و اعتراض به جایی نمی‌رسید؛ در حالی که امروزه کوچکترین تخریب بنای تاریخی سرورصد ایجاد می‌کند. احمدی افزود: ثبت جهانی یک اثر تاریخی قطعاً به افزایش احساسات ملی گرایانه و هویتی نیز کمک زیادی می‌کند؛ همچنین ریشه دار بودن آن ملت را اثبات می‌کند. برای همین روسای کشورها به این ثبت‌ها علاقه‌مند هستند. وی با اشاره به مشکلات ثبت آثار تاریخی گفت: برخی از مسئولان شهری و مثلا مالکان خانه‌های تاریخی برای سود مالی خواهان ثبت نشدن آثار تاریخی و به دنبال تبصره و قانون برای جلوگیری از ثبت ملی بافت‌ها و بناها هستند. بسیاری از این افراد تلاش می‌کنند با جلوگیری از ثبت ملی و تخریب بافت تاریخی اقدام به ساخت‌وساز و کسب درآمد کنند. وی در ادامه با بیان این که ثبت میراث جهانی نه تنها برای مردم بلکه برای سیاستمداران نیز اهمیت بالایی دارد، گفت: سیاستمداران نیز علاقه‌مند هستند ثابت کنند که کشورشان کشوری ریشه دار است و در تاسیس تاریخ بشریت سهم داشته است.

ارمان ثبت جهانی برای اورامانات

منطقه ضعف‌ها و کاستی‌های زیادی کم‌کم نمایان شد که از جمله آنها می‌توان به مناسب نبودن زیرساخت‌های این منطقه همچون راه‌های ارتباطی، عدم آنتن‌دهی تلفن همراه، کمبود مراکز اقامتی و... اشاره کرد. **دستاوردهای فعالیت‌های فضای مجازی** این فعال گردشگری ادامه داد: قبول داریم که حجم گردشگران در اورامانات به نسبت ۵ تا ۶ سال گذشته افزایش قابل توجهی پیدا کرده که بخش مهمی از آن مربوط به فعالیت‌های فضای مجازی و بخشی هم مربوط به ثبت جهانی است، اما با توجه به فراهم نبودن زیرساخت‌ها در این منطقه، با افزایشی شدن روند ورود گردشگران در سال‌های آینده با چالش‌های جدی مواجه خواهیم شد. **آموزش به جوامع محلی** وی تاکید کرد: در این راستا، باید به جوامع محلی این منطقه آموزش‌هایی داده می‌شد که متأسفانه این آموزش‌ها انجام نگرفته

سید هادی احمدی، مدیرکل سابق دفتر حفظ و احیای بناها، بافت و محوطه‌های تاریخی درباره منافع ثبت جهانی آثار تاریخی برای کشور گفت: جلوگیری از تخریب و حفاظت از آثار، اعطای کمک‌های مالی، حفاظتی و اطلاعاتی برای حفاظت از اثر ثبت شده از جمله این مواهب است. چنانچه در جریان وقوع زمین لرزه بم، ایران توانست از یونسکو برای مرمت اثر کمک بگیرد.

مزایای اقتصادی

وی آثار اقتصادی ناشی از ثبت‌های تاریخی را از دیگر نتایج ثبت جهانی دانست و گفت: هرگاه اثری، ثبت جهانی شود خود به خود به لیست مقاصد گردشگری داخلی و بین‌المللی نیز افزوده می‌شود؛ که قطعاً ورود گردشگر می‌تواند فواید مالی زیادی داشته باشد. احمدی در گفت‌وگو با ایرنا گفت: در سال‌های ابتدایی تصویب این کنوانسیون کشورها رغبت زیادی برای ثبت آثارشان نداشتند، اما در سال‌های اخیر رقابت زیادی میان کشورها برای ثبت جهانی آثارشان اتفاق افتاده از این رو یونسکو محدودیت‌هایی را برای این ثبت‌ها در نظر گرفته است و هر کشور سالانه امکان نامزدی و معرفی یک اثر را دارد.

نقش افکار عمومی

وی نقش افکار عمومی در اهمیت دادن به مقوله ثبت جهانی

هم‌اندیشی مدیران صنعت سرمایه ایران و اسپانیا

گروه استان‌ها editor@smtnews.ir

نشست هم‌اندیشی مدیران، نمایندگان و متخصصان صنعت لعاب، کاشی و سرامیک ایران و اسپانیا، در محل خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد برگزار شد. به گزارش خبرنگار **سمن** از استان یزد، در این نشست که با حضور سیدعلی اکبر کلاتر، رئیس خانه صمت استان یزد و همچنین رئیس انجمن لعاب و رنگدانه‌های سرامیکی ایران برگزار شد، مدیرعامل یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های اسپانیا در زمینه ساخت تجهیزات کوره ذوب مداوم لعاب با تکنولوژی روز دنیا و همچنین فیلترهای سرامیکی کنترل آلودگی آگزوزهای صنعت کاشی با قدرت تحمل دمای بالای گازهای کوره و همچنین عضو مرکز فناوری سرامیک کشور اسپانیا حضور داشت.

به نقل از روابط عمومی خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد در این نشست همچنین نماینده هیات مدیره انجمن کاشی و سرامیک ایران و استان یزد، مدیرعامل مرکز فناوری سرامیک استان، مشاور زیست‌محیطی خانه صمت استان و تعدادی از متخصصان با تجربه صنعت لعاب و کاشی کشور از استان فارس حضور داشتند.

در این جلسه درباره راه‌های ارتقای سطح تکنولوژی کوره‌های لعاب کشور از طریق ساخت داخل کردن بخش مهمی از تجهیزات این کوره‌ها با هدف بازسازی و نوسازی تکنولوژی صنعت لعاب و کاشی کشور بر اساس تکنولوژی روز دنیا و کاهش نرخ این تجهیزات بحث و بررسی شد.

در ادامه این نشست، درباره مسائل کاهش شدت مصرف انرژی در صنعت لعاب و همچنین تهیه طرح جامع کنترل مسائل زیست‌محیطی صنعت کاشی، سرامیک، لعاب و... همفکری و تبادل نظر شد.

بازدید از تصفیه‌خانه شهرک صنعتی بهارستان

علی سلاجقه، معاون ریاست جمهور و رئیس سازمان محیط‌زیست کشور از پروژه ارتقای تصفیه خانه شهرک صنعتی بهارستان و طرح استحصال و بازچرخانی آب از فاضلاب صنعتی این شهرک بازدید و در جریان پیشرفت پروژه قرار گرفت.

به گزارش خبرنگار **سمن** از استان البرز، در این بازدید مجری طرح و مدیر شهرک گزارشی از اقدامات اجرایی و عمرانی در دست اجرای شهرک صنعتی بهارستان ارائه کرد.

در این بازدید، مجید درگی، مدیر کل محیط‌زیست استان البرز و حسن احمدی ریاست هیات‌مدیره موسسه خبریه کهریزک نیز حضور داشتند.

شهرک صنعتی بهارستان در ۵ کیلومتر ۵ اتوبان کرج - قزوین به مساحت ۲۳۰ هکتار با ظرفیت بیش از ۱۶۰ کارخانه و شرکت صنعتی و بیش از ۱۰ هزار نفر شاغل از مهم‌ترین شهرک‌های خصوصی ایران است که تعداد زیادی از شرکت‌های دارویی و غذایی و صنایع دانش‌بنیان را در خود جای داده است.

تشدید نظارت بر مشاوران املاک آذربایجان غربی

معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی آذربایجان‌غربی گفت: در راستای ساماندهی فعالیت مشاوران املاک در سطح استان بازرسی‌های مستمر از این صنف صورت گرفت که به دلیل تخلفات انجام‌گرفته تاکنون بالغ بر ۱۸ میلیارد ریال از آنها جریمه اخذ شده است.

جلال تقی‌دخت در گفت‌وگو با ایسنا افزود: همچنین در زمینه تخلفات انجام شده در این حوزه ۱۵ مشاور املاک در آذربایجان‌غربی پلمب شده است.

وی ادامه داد: تاکنون در راستای نظارت بر فعالیت بنگاه‌های مشاور املاک، هزار و ۴۲۳ مورد از مشاوران املاک آذربایجان‌غربی مورد بازرسی قرار گرفتند که ضمن صدور اظهاریه و تشکیل پرونده برای بنگاه‌های فاقد مجوز، اقدامات قانونی برای برخورد با متخلفان انجام گرفته است.

معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی آذربایجان‌غربی گفت: تاکنون ۹ اخلاک‌گزار مسکن به دلیل اخلاک در بازار املاک و تفکیک و خرید و فروش اراضی ملی به مراجع قضایی معرفی شدند.

تقی‌دخت افزود: همچنین برای ۲ مشاور املاک به دلیل تخلفات انجام یافته، با دستور دادستان مرکز استان قرار بازداشت موقت صادر شده، همچنین ۷ هزار و ۱۸۰ مشاور املاک فعال در سطح استان آذربایجان‌غربی وجود دارد که بازرسی و نظارت بر فعالیت تمام این بنگاه‌ها آغاز شده است و این روند ادامه دارد.

ایران با ثبت ۲۴ اثر ملموس فرهنگی، تاریخی و طبیعی در فهرست جهانی یونسکو در رتبه نهم جهان قرار دارد

آثار ثبتی ایران در یونسکو وی در مورد تاریخچه آثار ثبتی ایران در یونسکو و نخستین موارد ثبت جهانی گفت: ایران در دومین اجلاس یونسکو یعنی در سال ۱۳۵۸موفق به ثبت جهانی شد و برای نخستین بار در سال ۱۳۵۸ شمسی، میدان نقش جهان، پرسپولیس و چغازنبیل را با همت شهرداری عدل در فهرست آثار جهانی یونسکو به ثبت رساند. وی با بیان اینکه پس از آن تا ۲۴ سال هیچ اثری از ایران ثبت جهانی نشد، گفت: به دلیل وقوع جنگ تحمیلی هشت‌ساله و تبعات آن و نیز نبود دغدغه حفاظت از میراث در آن سال‌ها تا مدت‌ها اثری از ایران ثبت جهانی نشد. این روند در دولت اصلاحات تغییر کرد و تخت سلیمان در سال ۸۲ چهارمین اثر ایران شد که در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسید.

ایران با ثبت ۲۴ اثر ملموس فرهنگی، تاریخی و طبیعی در فهرست جهانی سازمان علمی، فرهنگی و آموزشی ملل متحد (یونسکو) در رتبه نهم جهان قرار دارد. ایتالیا، چین، اسپانیا، آلمان، فرانسه، هند، مکزیک، انگلیس و روسیه دارای بیشترین ثبت آثار میراث جهانی هستند.

است. این فعال گردشگری اورامانات در پایان گفت: از طرفی، ثبت جهانی یک منطقه زمانی می‌تواند برای آن منطقه دستاورد بزرگی به همراه داشته باشد که آمار گردشگران خارجی آن بالا ببرد، درحالی‌که ثبت جهانی اورامانات زمانی اتفاق افتاد که درگیر بیماری کرونا بودیم و بعد از آن هم موانعی پیش آمد و نشد که میزبان گردشگران خارجی زیادی باشیم. در پایان گفت: برای اینکه تجربه ثبت جهانی بیستون و عدم‌استفاده از این ظرفیت برای استان کرمانشاه تکرار نشود، باید برنامه‌ریزی جامع و دقیقی را برای منطقه اورامانات داشته باشیم و چشم‌اندازهایی را در حوزه‌های مختلف برای چند سال آینده آن ترسیم کنیم.

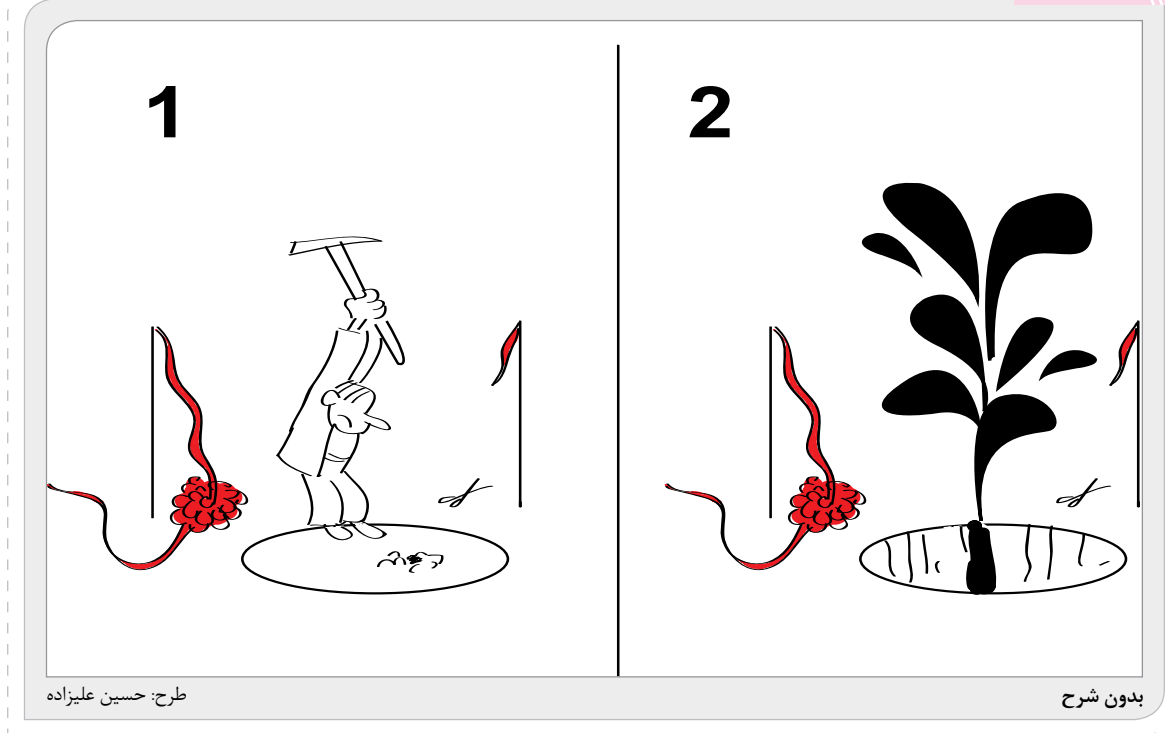
سخن پایانی

وقوع ۲ جنگ جهانی سبب تخریب و نابودی بسیاری از آثار تاریخی در سراسر جهان به‌ویژه در کشورهای اروپایی شده؛ برای مقابله با همین مسئله پس از پایان جنگ جهانی دوم، کشور هلند به سازمان ملل پیشنهاد داد که برای حفاظت از میراث فرهنگی و باستانی کشورها قانونی تصویب کند و سازمان ملل نیز ۲ پروتکل مختلف در این رابطه تصویب کرد. البته با شدت گرفتن جنگ در سال‌های اخیر، سازمان ملل قانون دیگری در این راستا تصویب کرد

ایتالیا، چین، اسپانیا، آلمان، فرانسه، هند، مکزیک، انگلیس و روسیه دارای بیشترین ثبت آثار میراث جهانی هستند

مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه منعت معدن تجارت www.smtnews.ir/about.html	
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «منعت»	
مدیرمسئول: عاطفه خسروی	
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۷۲۲۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱ ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com تلفن: ۸۲۱۹۰ - شماره (داخلی: ۱۰۴) - پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰ امور مشترکین: ۸۸۷۲۷۲۲۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹ توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۷۲۲۵ تهران: خیابان قائم مقام فرحانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۲۳۸۱۱ روابط عمومی: pr@smtnews.ir امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir چاپخانه: صمیم	
www.smtnews.ir telegram.me/smtnews	info@smtnews.ir instagram.com/smtnews tozi.smtnews@gmail.com
روزنامه منعت با رتبه ۱ در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲	
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی عضو انجمن مدیران رسانه عضو تعاونی مطبوعات	

طرح: حسین عزیزاده

بدون شرح

نتایج پژوهشی هاروارده درباره تأسیع مالی سال‌های جنگ

چه کسانی به ایران و عراق کمک کردند؟

بر اساس اسناد ارائه شده در کتاب «جنگ ایران و عراق»، نوشته «پیر رازوکس»، که توسط «انتشارات دانشگاه هاروارد» منتشر شده است، مجموع کمک‌های نظامی خارجی در دوره جنگ هشت‌ساله به عراق از سوی در حدود ۸۰ میلیارد دلار و مجموع کمک‌های نظامی خارجی به جمهوری اسلامی در حدود ۲۴ میلیارد دلار بوده است.

به گزارش مجمع فعالان اقتصادی، در نتایج تحقیق دانشگاه هاروارد آمده؛ منظور از کمک نظامی معادل ارزش داری کلیه کمک‌ها و مساعدت‌های نظامی امم از، تدارکاتی و مستشاری، آموزشی و خدماتی، فروش مستقیم و غیرمستقیم سلاح و تجهیزات نظامی و تعمیرات و قطعات یدکی آن، کالاهای غیرنظامی که به نوعی در جنگ و در پشتیبانی از نظامیان از آنها استفاده می‌شود (مثل امکانات درمانی و بیمارستانی)، کمک‌های نقدی و اعتباری و هرگونه تسهیلات مشابه دیگر

مثل وام برای خریدهای مورد نیاز نظامیان است که در جریان جنگ به دولت پذیرنده ارائه می‌شود.

کشورهایی که به دوطرف کمک کردند
اتحاد جماهیر شوروی در رأس کشورهای کمک‌کننده به عراق در جنگ با ایران بوده است. ارزش مجموع کمک‌های نظامی شوروی به عراق دست کم ۳۰ میلیارد دلار بوده است که در برخی از منابع تا ۴۰ میلیارد هم تخمین زده شده است.

این رقم نشان می‌دهد نیمی از همه کمک‌های خارجی که صدام برای جنگیدن با ایران دریافت کرده، از سوی شوروی تأمین شده است. پس از شوروی، فرانسه با ۱۷ میلیارد دلار، چین ۶ میلیارد، ایتالیا نزدیک به ۴ میلیارد، مصر ۳ میلیارد، برزیل ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار و یوگسلاوی یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار، در ردیف‌های بعدی

کمک نظامی به عراق هستند. کشورهای که کمتر از یک میلیارد دلار به صدام در زمان جنگ با ایران کمک کردند عبارتند از رومانی، لهستان، چکسلواکی، اتریش، مجارستان، آفریقای جنوبی، آلمان غربی، اسپانیا، سوئیس و سوئد. براساس کتاب جنگ ایران و عراق، نوشته رازوکس، کشورهای عربی حوزه خلیج فارس، از جمله عربستان سعودی، کویت، امارات، بحرین، قطر و عمان کمک‌های بسیار ناچیزی به صدام کردند که رقم آنها کمتر از ۵۰ میلیون دلار بوده است.

اتحاد جماهیر شوروی در رأس کشورهای کمک‌کننده به عراق در جنگ با ایران بوده است
در تبلیغات رسمی جمهوری اسلامی، کشورهای حوزه خلیج فارس، به‌ویژه عربستان سعودی یکی از تأمین‌کنندگان مالی عراق در جنگ با ایران معرفی می‌شوند. این در حالی است که اسناد به‌دست‌آمده از آرشیو اسناد ملی عراق پس از سقوط صدام حسین در تطبیق با اسناد وزارت دفاع آمریکا نشان می‌دهند، کمک‌های مالی کشورهای خلیج فارس به صدام در حدی است که در مقایسه با کمک عظیم شوروی، می‌توان از آنها صرف نظر کرد.

کشورهایی که نقش اساسی برای ایران داشتند
اما در ۲۴ میلیارد کمک خارجی به ایران در زمان جنگ چه کشورهایی نقش اصلی را داشته‌اند؟ چین و کره شمالی با کمک مالی هر یک به ارزش تخمینی ۳ میلیارد دلار (در مجموع ۶ میلیارد) در بالای فهرست کمک‌کنندگان به ایران قرار داشته‌اند. لیبی با ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار، شوروی یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار، کره جنوبی یک میلیارد و ۲۰۰ میلیارد دلار، دیگر کمک‌کنندگان اصلی به ایران بودند. بلغارستان، سوریه، پرتغال، اسپانیا، بریتانیا، سوئد، ایتالیا، فرانسه،

اتریش، برزیل، سوئیس، یونان، آفریقای جنوبی و اتیوپی، در ردیف کشورهای هستند که کمتر از یک میلیارد در طول جنگ هشت‌ساله به ایران کمک کردند.

سوریه مهم‌ترین هم‌پیمان جمهوری اسلامی در این جنگ معادل ۸۰۰ میلیون دلار کمک کرد که کمتر از کمک کره جنوبی محسوب می‌شود که رابطه نزدیکی هم با جمهوری اسلامی ندارد. ارزش مالی کمک‌های ایالات متحده به ایران در این جنگ هشت‌ساله معادل ۶۵۰ میلیون دلار بوده است. در مقابل کمک آمریکا به عراق ۲۵۰ میلیون دلار بوده است؛ یعنی ارزش مساعدت‌های نظامی آمریکا به ایران، تقریباً سه برابر ارزش کمک به عراق بوده است.

خلاف آنچه تبلیغات رسمی جمهوری اسلامی می‌گوید ارزش کمک‌های نظامی ایالات متحده به ایران بیش از عراق بوده و اتحاد جماهیر شوروی که جمهوری اسلامی وارث آن؛ یعنی روسیه را، «متحد استراتژیک» خود می‌داند، بیشترین مساعدت‌های نظامی به عراق را بر عهده داشته است؛ مساعدت‌هایی که به معنی نیمی از کمک‌های خارجی به عراق بوده‌اند.

کشورهایی که بیشتر به عراق کمک کردند
از نکات بسیار قابل توجه تاریخ جنگ ایران و عراق این است که در جریان این نبرد هشت ساله، بیش از ۶۰ درصد از کمک‌های خارجی به عراق را کشورهای بلوک شرق که رهبری اتحاد جماهیر شوروی تأمین کردند، در حالی که کمک‌های مالی و مساعدت‌های نظامی این گروه از کشورها به ایران در حدود ۱۰ درصد را تشکیل می‌دهند و آمریکا سهم بیشتری در کمک مستقیم و غیرمستقیم به جمهوری اسلامی دارد تا عراق تحت رهبری صدام که در نهایت توسط ایالات‌متحده سرنگون شد.

ما با بنیه تولیدی‌مان چه کردیم!

فرشاد مومنی - رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد: هر جامعه توسعه‌خواهی باید ابتدا بنیان‌های اندیشه‌ای شکل دهنده وضع موجود را شناسایی کند. این، محصول مطالعه عمیق نهادگراها در یک دوره ۱۰ هزارساله از تاریخ مکتوب بشری است و بنابر چنین مطالعه‌ای معتقدند جامعه‌ای که ابتدا توانسته‌اند بنیان‌های اندیشه‌ای شکل دهنده وضع موجود و همچنین بنیان‌های اندیشه‌ای شکل دهنده وضع مطلوب را شناسایی کنند، موفق می‌شوند. صمیمانه باید به کسانی که در ساختار قدرت ایران و در فرآیندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع، جایگاه بایسته‌ای دارند، گفت: آنها که از دادن چنین گزارشی به شما طفره می‌روند، خیر شما را نمی‌خواهند. این بلوغ اندیشه‌ای لازم دارد که ما بدانیم چه کسانی خیرخواه ما هستند و چه کسانی نیستند.

روند واگرایی

این روند واگرایی، کار را به جایی رسانده است که در ۱۰ سال گذشته، همواره حداقل دستمزد رسماً اعلام شده بین یک، دوم تا یک، چهارم خط فقر به طور رسمی اعلام شده است! این مسئله، پیامدهای متعددی ایجاد می‌کند. برای نمونه، برای اینکه دل نازک عزیزان شکسته نشود، از آمریکای لاتین و آفریقا مثال می‌زنم که در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، که آنها برنامه‌های فقرزا و نابرابر ساز اجرا می‌کردند، مردم مرتباً تحمل کردند تا اینکه در نهایت اعتراض کردند. این اعتراضات به سمتی رفت که حکومت‌ها در این مناطق، معادل ۶ تا ۷ درصد تولید ناخالص ملی‌شان را صرف سرکوب این اعتراضات کردند! مطالعه درباره این دو اتفاق انجام شده که هر دو به زبان فارسی نیز منتشر شده‌اند. این واگرایی‌ها شوخی بردار نیستند.

تکیه بر توان تولید

از این‌ نظر، در تاریخ اقتصادی ایران در دوره بعد از انقلاب، وضعیت اقتصادی ایران، در سال ۱۳۶۷، بدترین وضعیت ۱۰ ساله اول بعد از انقلاب را داشت. در مقام تحلیل می‌گوییم این مسئله به شوک‌های برون‌زا مربوط بوده و اختلالی در جهت‌گیری‌های سیاستی وجود نداشته، از جمله اینکه از سال ۱۳۶۵ به بعد با سقوط شدید نرخ نفت روبه‌رو شدیم و از همان سال، استراتژی جنگی صدام تغییر کرد و به این جمع‌بندی رسید که تا ایران بنیه تولید قدرتمندی دارد در جنگ کم‌ترش خم نمی‌شود، به همین دلیل از ۶۵ به بعد، به جای اینکه مناطق استراتژیک را هدف قرار دهند، بر مناطق تولید کشور تمرکز کردند.

رابطه بنیه تولید با امنیت

همچنین در بررسی شاخص رابطه مبادله؛ گزارش‌های رسمی که موسسه پژوهش‌های صمت منتشر کرده، نشان می‌دهند رابطه مبادله در سال ۱۳۸۹، ۷۰ درصد رابطه مبادله ایران در سال ۱۳۶۷ بوده است، اظهار کرد: ببینید ما با بنیه تولیدی‌مان چه کردیم! از ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹، دوباره سقوط ۳۰ درصدی دیگری در رابطه مبادله‌مان ایجاد شده است. اینکه بگوییم اگر فکری راجع به این سقوط وحشتناک بنیه تولیدی کشور نکنیم، محال است بتوانیم امنیت ملی را حفظ کنیم، این موضوع خیلی دشوار و پیچیده است!

عایدات ارزی ایران

اینه شریط را بسنید نگران‌کننده‌تر می‌کند، این است که از سال ۱۳۶۸، یعنی دوره بعد از جنگ، عایدات ارزی ایران، ۸۲.۵ درصد کل عایدات ارزی‌اش در دوره نفتی شدن این اقتصاد بوده است. اینها همه، در مطالعه روندی، ما را به کانون‌های اصلی مشکل، حساس می‌کند. ما تصور این بوده که می‌توانیم تولید فناوریانه را کنار بگذاریم و با دامن زدن به مناسبات رانتی و با عدم حساسیت کافی راجع به جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های فسادزا و نابرابر‌ساز، از طریق دامن زدن به فعالیت‌های دلالی و وارداتی‌گری، اوضاع کشورمان را اداره کنیم. این شدنی نیست!

فقر ۸۹ درصد شاغلان

گزارش‌های رسمی منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران نیز اعلام کرده ۸۹ درصد شاغلان ایران، فقیرند، گفت: یعنی ۸۹ درصد کل فقرای ایران، از شاغلان هستند یعنی چون مناسباتی ایجاد شده که خلق ارزش از طریق بنیه تولیدی فناوریانه اتفاق نمی‌افتد، مشکل معیشت ایجاد شده صدها پیامد فسادآمیز دارد.

شوکه به نرخ ارز

نوسان نرخ ارز و دستکاری نرخ ارز برای گذران امروز نیز از تصورات گردانندگان سازمان برنامه در سال ۱۳۶۸ به بعد بوده، اینکه شوکه به نرخ ارز وارد کنید تا به رستگاری برسید در همان سازمان برنامه، گزارش اقتصادی سال ۱۳۷۲، در صفحه ۳۴ به بعد ملاحظه کنید! این گزارش با مقدمات و جزئیاتی می‌گوید، تجربه به این ۵ سال، این بوده که از زاویه مالیه حکومت، ساختار درآمدها و هزینه‌هایش، به ازای هر یک واحد درآمد که از ناحیه شوکه نرخ ارز، نصیب حکومت می‌شود و در نقطه مقابل، هزینه‌های مصرفی صرفی ۳.۵ درصد افزایش پیدا می‌کند. به این معنا که این مسیری فقیرتری است که دولت را به افلاس و فلاکت می‌اندازد. نتایج این گزارش بک بیانیه حزبی رادیکال در سال ۱۳۷۲ نبوده نیست، بلکه در گزارش رسمی و قانونی سازمان برنامه این مطلب منعکس شده است.

نباید از یک سوراخ، دو بار گزیده شد

مگر نه این است که نباید از یک سوراخ، دوباره گزیده شد! مسعود نیلی، وقتی به هر دلیلی، از همکاری با دولت حسن روحانی کنار رفتند و آقای روحانی از آن ناراحت شده بودند، چه واکنشی داشت؟ روحانی، سال‌ها بعد از آن ماجراها رئیس جمهوری شد و بعداً گفت ما به اقتصاددانانی اعتماد کردیم که به ما گفتند نرخ ارز بالا ببرید، ایران گلستان می‌شود! نرخ ارز را بالا بردیم، ایران که گلستان نشد، هیچ، به هم ریختگی‌های‌مان نیز افزایش پیدا کرد.

منبع: وب‌سایت جماران

گزارش اوپک درباره درآمد نفتی سال ۲۰۲۲ اعضا منتشر شد

درآمد ایران یک سوم عراق و نصف کویت و امارات

تولیدکننده بزرگ نفت خام اوپک بعد از عربستان بود، اما تحریم‌های بین‌المللی سال ۲۰۱۲ باعث شد عراق با اختلاف زیادی از ایران پیشی بگیرد. پس از تحریم‌های آمریکا در دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ نیز، کویت و امارات از ایران پیشی گرفته‌اند. ایران علاوه بر هزینه دور زدن تحریم‌ها، از جمله استفاده از دلال‌های بین‌المللی شرق آسیا برای تغییر برند نفت و مخفی کردن منبع آن از طریق بارگیری‌های مجدد در اقیانوس‌ها به نفتکش‌های دیگر، حدود ۱۲ درصد نیز تخفیف به پالایشگاه‌های کوچک چینی به‌عنوان تنها مشتریان نفت جمهوری اسلامی ارائه می‌دهد. اوپک می‌گوید ایران در سال گذشته میلادی روزانه ۹۰۰ هزار بشکه صادرات نفت خام داشته که ۳۰ درصد آن به‌طور مستقیم و حدود ۶۰ درصد آن توسط واسطه‌ها راهی چین شده است. بر اساس گزارش سالانه این سازمان، ایران در سال ۲۰۲۲ همچنین

سازمان کشورهای صادرکننده نفت، اوپک، در تازه‌ترین گزارش سالانه خود می‌گوید ایران در سال گذشته میلادی، یک سوم عراق و نصف کویت و امارات از صادرات نفتی خود درآمد داشته است. بر اساس این گزارش، ایران در سال ۲۰۲۲ بدون محاسبه تخفیف‌ها و هزینه دور زدن تحریم‌ها مبلغی برابر با ۴۲.۶ میلیارد دلار صادرات نفت خام داشته است. این رقم نسبت به سال ۲۰۲۱ از رشد حدوداً ۶۷ درصدی حکایت دارد که بخش عمده آن به خاطر اوج‌گیری قیمت‌های جهانی نفت در پی تهاجم نظامی روسیه به اوکراین و بخشی نیز به خاطر رشد ۱۷ درصدی صادرات نفت و محصولات نفتی ایران است. متوسط نرخ نفت خام ایران در سال گذشته میلادی حدود ۱۰۰ دلار بود، اما در ماه گذشته میلادی به ۷۵ دلار کاهش یافت. ایران یک دهه پیش و قبل از تحریم‌های بین‌المللی دومین

آگهی ارزیابی کیفی
مناقصه عمومی دو مرحله‌ای
شماره ۰۶۶/۱۴۰۱/ات/ت
تعمیرات اساسی دستکهای آبزی ۶ و ۷ لوان
شرکت نفت قاره ایران در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه فوق‌الذکر از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی صرفاً از طریق درگاه ستادیه درس www.setadiran.ir و شماره فراخوان ۰۲۰۰۳۳۶۳۱۰۰۰۰۷۶ انجام خواهد شد. لازم است پیشنهاد دهندگان در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار: تلفن: ۰۲۱-۲۳۹۴۵۵۵
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت: مرکز تماس: ۰۲۱-۱۴۵۶۶ دفتر ثبت نام: ۰۲۱-۸۸۹۹۷۳۷ و ۰۲۱-۸۵۱۹۳۷۸
شماره آگهی: ۱۵۳۷۵۱۲
روابط عمومی شرکت نفت قاره ایران